

แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า
สำหรับสถาบันการเงิน ประเภทผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัย

เมษายน 2567

สารบัญ

	หน้า
บทนำ.....	1
อธิธานศัพท์.....	4
หัวข้อที่ 1 การกำหนดนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง.....	6
1.1 การกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย.....	6
1.2 ระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร.....	8
1.3 แนวปฏิบัติ วิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน.....	9
หัวข้อที่ 2 การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง.....	18
2.1 การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร.....	18
2.2 การประเมินความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละรายก่อนการอนุมัติรับลูกค้า.....	25
2.3 การบริหารและบรรเทาความเสี่ยง.....	31
หัวข้อที่ 3 การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าก่อนการอนุมัติรับลูกค้า.....	34
3.1 แนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า.....	34
3.2 แนวทางการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง.....	50
3.3 การตรวจสอบรายชื่อลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า กับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง.....	55
3.4 การขอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมจากลูกค้า เพื่อนำมาพิจารณาความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า.....	55
3.5 วิธีปฏิบัติในการอนุมัติรับลูกค้า.....	56
3.6 การระบุข้อมูลผู้รับประโยชน์จากกรรมธรรม์ประกันชีวิต.....	56

หัวข้อที่ 4 การทบทวนข้อมูลและตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรม ของลูกค้ำ.....	58
4.1 การทบทวนข้อมูลของลูกค้ำให้เป็นปัจจุบัน.....	58
4.2 ตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้ำ.....	59
หัวข้อที่ 5 การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำสำหรับลูกค้ำความเสี่ยงสูง (Enhanced CDD) และมาตรการตอบโต้กับลูกค้ำ หรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำ ที่มาจากพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูง.....	64
5.1 ลูกค้ำที่มีความเสี่ยงสูง.....	64
5.2 ขั้นตอนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำสำหรับลูกค้ำความเสี่ยงสูง (Enhanced CDD).....	65
5.3 มาตรการตอบโต้ (Countermeasures).....	68
หัวข้อที่ 6 การพึ่งพาคูค้ำที่สาม การควบคุมภายในและนโยบายสำหรับสาขาและบริษัทในเครือ.....	70
6.1 การพึ่งพาคูค้ำที่สาม.....	70
6.2 นโยบายและมาตรการควบคุมภายใน.....	71
6.3 นโยบายและมาตรการสำหรับสาขาและบริษัทในเครือของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย.....	73
หัวข้อที่ 7 การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบ เพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ.....	78
ภาคผนวก.....	81
ตัวอย่างการประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์หรือบริการด้านการฟอกเงิน และการสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง กลุ่มธุรกิจประกันชีวิต.....	85
ตัวอย่างการประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์หรือบริการด้านการฟอกเงิน และการสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง กลุ่มธุรกิจประกันวินาศภัย.....	88

บทนำ

เหตุผลการดำเนินการ

ตามที่คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ได้ออกข้อเสนอแนะของ FATF เพื่อเป็นมาตรฐานสากลในการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (AML/CFT) ตลอดจนการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้แต่ละประเทศนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของแต่ละประเทศ และประเทศไทยในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่มความร่วมมือเพื่อต่อต้านการฟอกเงินเอเชียแปซิฟิก (Asia/Pacific Group: APG) ได้ออกกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2563 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2563 เพื่ออนุวัติการตามข้อแนะนำที่ 10 (การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า) ไปจนถึงข้อแนะนำที่ 23 (มาตรการอื่น ๆ สำหรับธุรกิจและผู้ประกอบวิชาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Designated Non-Financial Businesses and Professions : DNFBP)) นั้น

เนื่องจากผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ปัจจุบันมีอยู่หลายกลุ่มทั้งที่เป็นสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพ ทำให้มีความรู้และความเข้าใจในการปฏิบัติตามกฎหมายที่แตกต่างกัน อีกทั้งยังมีแนวทางในการดำเนินธุรกิจ มีการบริหารความเสี่ยง และระดับความเสี่ยงที่ต่างกันซึ่งตามข้อเสนอแนะของ FATF ข้อ 34 ได้แนะนำให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลจัดทำแนวทางปฏิบัติเพื่อช่วยสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพให้สามารถดำเนินการตามมาตรการด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการตรวจสอบและรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ประกอบกับมาตรา 40 (3/1) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแนวทางปฏิบัติ กำกับ ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ของผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม ดังนั้น สำนักงาน ปปง. โดยกองกำกับและตรวจสอบ จึงได้ออกแนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าฉบับนี้ และเป็นการยกเลิกแนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่ออกตามกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าฉบับเดิมทั้งหมด

บททั่วไป

การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Customer Due Diligence : CDD) เป็นมาตรการหนึ่งที่มีความสำคัญในการคัดกรองลูกค้าของผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม เพื่อป้องกันไม่ให้คนร้ายนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดเข้าสู่ระบบผ่านการทำธุรกรรม โดยใช้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 เป็นเครื่องมือในการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ดังนั้น กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 จึงได้กำหนดมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (AML/CFT/PF) ที่ต้องผ่านความเห็นชอบและได้รับอนุมัติจากผู้บริหารระดับสูงหรือคณะกรรมการของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 เพื่อต้องการให้ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง โดยนโยบายดังกล่าวจะต้องจัดทำให้สอดคล้องและเป็นไปตามความเสี่ยงภายในองค์กรของตนเอง ซึ่งสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องรู้ถึงความเสี่ยงภายในดังกล่าวจากการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กร พร้อมทั้งต้องกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการบริหารและบรรเทาความเสี่ยงขององค์กร รวมทั้งต้องกำหนดให้มีมาตรการแนวทาง หรือวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายด้วย

นอกจากนี้ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายและวัตถุประสงค์ในการบริหารและบรรเทาความเสี่ยงภายในองค์กร ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมต้องมีกระบวนการในการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า และการประเมินและการบริหารความเสี่ยงลูกค้าของตนทุกรายตั้งแต่กระบวนการรับลูกค้า โดยมีข้อควรคำนึงในเรื่องการห้ามสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าที่ปกปิดชื่อจริงหรือใช้ชื่อแฝง¹ และการห้ามให้ลูกค้าทราบถึงกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน² โดยเป็นไปตามมาตรฐานสากลในเรื่อง Customer due Diligence³ และ Tipping-off⁴ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาว่าเป็นลูกค้าแล้ว ต้องตรวจสอบธุรกรรมที่ลูกค้า

¹ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563

ข้อ 4 ห้ามสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าที่ปกปิดชื่อจริงหรือใช้ชื่อแฝง

² พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

มาตรา 21/1 ห้ามมิให้ผู้มีหน้าที่รายงาน ตามมาตรา 13 และมาตรา 16 หรือบุคคลใดเปิดเผยข้อมูลหรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันอาจทำให้ลูกค้าหรือบุคคลภายนอกทราบเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า การรายงานธุรกรรมหรือการส่งข้อมูลอื่นใดไปยังสำนักงาน เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายหรือตามคำสั่งศาลหรือเป็นการเปิดเผยข้อมูลระหว่างสำนักงานใหญ่กับสาขาของผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา 13 และมาตรา 16 ที่ตั้งอยู่ในหรือต่างประเทศเพื่อดำเนินการอันเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

³ The FATF Recommendation 10 (Customer due diligence)

Financial institutions should be prohibited from keeping anonymous accounts or accounts in obviously fictitious names.

...

⁴ The FATF Recommendation 21 (Tipping-off and confidentiality)

Financial institutions, their directors, officers and employees should be

ได้ทำขึ้นเพื่อบริหารและบรรเทาความเสี่ยง ในกรณีที่สงสัยว่าเป็นธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐาน การกระทำความผิดฐานฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้รายงานมายังสำนักงานตามแบบและหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ ระหว่างที่ยังคงดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือธุรกรรมอยู่นั้นต้องมีการทบทวนและปรับปรุงข้อมูลต่าง ๆ ของลูกค้าที่ใช้ในการแสดงตน การระบุตัวตน เพื่อนำมาพิจารณาในการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงให้เป็นปัจจุบัน และต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า (ไม่รวมถึงข้อมูลของลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว) และเมื่อยุติความสัมพันธ์แล้วก็ต้องเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าเป็นเวลา 10 ปี นับแต่วันที่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้าดังกล่าว ทั้งนี้ กระบวนการหรือวิธีการปฏิบัติที่สำคัญจะได้กล่าวโดยละเอียดในแนวทางปฏิบัติฉบับนี้ ต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามกฎหมายและอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องครบถ้วน และมีประสิทธิภาพ
- 2) เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยนำไปปรับใช้ในการกำหนด และดำเนินการตามนโยบาย แนวปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติภายในองค์กรให้เหมาะสม และสอดคล้องกับธุรกิจ และเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป

...

(b) Prohibited by law from disclosing (“tipping-off”) the fact that a suspicious transaction report (STR) or related information is being filed with the FIU.

อภิธานศัพท์

นิยามศัพท์ตามกฎหมายกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. 2563 มีดังต่อไปนี้

“ลูกค้ำ” หมายความว่า บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ซึ่งสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16

“ความสัมพันธ์ทางธุรกิจ” หมายความว่า การทำธุรกรรมระหว่างลูกค้ำฝ่ายหนึ่งกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 อีกฝ่ายหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้บริการทางการเงิน ทางธุรกิจทางการค้า หรือทางวิชาชีพของสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 อย่างต่อเนื่องหรือในช่วงระยะเวลาที่ตกลงกัน

“ธุรกรรมเป็นครั้งคราว” หมายความว่า การทำธุรกรรมระหว่างลูกค้ำฝ่ายหนึ่งกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 อีกฝ่ายหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้บริการทางการเงินทางธุรกิจ ทางการค้า หรือทางวิชาชีพของสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 เป็นรายครั้ง โดยไม่ได้มุ่งหมายที่จะสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

“บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย” หมายความว่า บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลฝ่ายหนึ่งซึ่งตกลงกันทางกฎหมายให้เป็นผู้ครอบครอง ใช้ จำหน่าย หรือบริหารจัดการทรัพย์สินไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ เพื่อประโยชน์ของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง

“ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง” หมายความว่า บุคคลธรรมดาผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริง หรือมีอำนาจควบคุมความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้ำกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 หรือบุคคลที่ลูกค้ำทำธุรกรรมแทน รวมถึงบุคคลผู้ใช้อำนาจควบคุมนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย

“บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญหรือเคยดำรงตำแหน่งดังกล่าวในประเทศหรือต่างประเทศ ได้แก่ ประมุขแห่งรัฐหรือรัฐบาล รัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐ ศาล องค์การอิสระ องค์การอัยการ หรือทหาร ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ผู้มีบทบาทสำคัญในพรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญหรือเคยดำรงตำแหน่งดังกล่าวในองค์การระหว่างประเทศ และผู้ที่ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าระดับดังกล่าว ทั้งนี้ ตามที่เลขาธิการประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

“สมาชิกในครอบครัว” หมายความว่า

- (1) บิดา มารดา บุตร ผู้รับบุตรบุญธรรม หรือบุตรบุญธรรมของบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง
- (2) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันหรือพี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกันของบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง
- (3) คู่สมรสหรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันท์สามีภรรยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสของบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองหรือของบุคคลตาม (1) หรือ (2)

“ผู้ใกล้ชิด” หมายความว่า

(1) บุคคลซึ่งเป็นผู้ครอบครองหรือดูแลทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง

(2) บุคคลซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดอันเนื่องมาจากการสร้างหรือดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจของบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง

“ผู้บริหารระดับสูง” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอำนาจและความรับผิดชอบในการวางแผนการกำกับ หรือการควบคุมกิจกรรม รวมถึงการจัดการและการบริหารงานของสถาบันการเงิน หรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16

“ความเสี่ยง” หมายความว่า ความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

“แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ” หมายความว่า แหล่งข้อมูลที่มีการให้ข้อมูลหรือจัดทำข้อมูลอย่างมีเหตุผล มีหลักเกณฑ์ หรือมีการอ้างอิง เพื่อให้ประชาชนหรือกลุ่มธุรกิจสามารถตรวจสอบหรือทราบข้อมูลต่าง ๆ ได้

นอกจากนี้ สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยจะมีศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

“บุคคลที่ถูกกำหนด” หมายความว่า บุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรตามรายชื่อซึ่งมีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงและสำนักงานได้ประกาศรายชื่อนั้น หรือบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรตามรายชื่อที่ศาลได้พิจารณาและมีคำสั่งให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

“Money Laundering and Terrorism Financing and the Financing of Proliferation of Weapon of Mass Destruction หรือ ML/TF/PF” หมายความว่า การฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

หัวข้อที่ 1

การกำหนดนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจ ประกันภัย ทั้งประกันชีวิต และประกันวินาศภัย เป็นผู้ที่มีหน้าที่รายงานประเภทสถาบันการเงินตามมาตรา 3⁵ ส่งผลให้ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยมีหน้าที่ในการกำหนดและดำเนินการตามนโยบายและระเบียบวิธีการที่เป็น ลายลักษณ์อักษรสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของผู้ประกอบ ธุรกิจประกันภัย โดยควรจัดทำเป็นภาษาไทย และมีเนื้อหาประกอบด้วย⁶

1. นโยบายหลักภายในองค์กรด้านการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยง ML/TF/PF ซึ่งเป็น นโยบายภาพรวมทั้งหมดขององค์กร
2. นโยบายและระเบียบวิธีการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงภายในองค์กร
3. ระเบียบวิธีการในรายละเอียดของเรื่องต่าง ๆ โดยจัดทำในรูปแบบของแนวปฏิบัติ วิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ ทั้งนี้ นโยบายและระเบียบวิธีการดังกล่าวต้องผ่านการเห็นชอบและอนุมัติจากคณะกรรมการ หรือผู้บริหารที่มีอำนาจระดับสูงของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย และมีความสำคัญในระดับสูงสุด โดยกำหนดเป็นเป้าหมายที่ต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด⁷

1.1 การกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยง ด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพ ทำลายล้างสูงภายในองค์กรของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

การกำหนดนโยบายหลักของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย ต้องพิจารณาสาระสำคัญ ในประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการกำหนดนโยบายและระเบียบ

⁵ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“สถาบันการเงิน” หมายความว่า

(4) บริษัทประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต และบริษัทประกันวินาศภัย ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย

⁶ ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการ ประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยาย อาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ข้อ 3 ข้อ 4 และข้อ 5

⁷ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. 2563

ข้อ 8 ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 กำหนดและดำเนินการตามนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการ ประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงภายในองค์กรของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 โดยนโยบายและระเบียบวิธีการ ดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(2) มีความสำคัญระดับสูงสุด ซึ่งผ่านความเห็นชอบและได้รับอนุมัติจากผู้บริหารระดับสูงหรือคณะกรรมการของสถาบันการเงิน และผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16

ฯลฯ

ฯลฯ

วิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของสถาบันการเงิน และผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ประกอบกับแนวทางปฏิบัติฯ ฉบับนี้ โดยนโยบายดังกล่าว ต้องมีสาระสำคัญอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(1) ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย จะต้องกำหนดและดำเนินการตามนโยบายและระเบียบวิธีการ ที่เป็นลายลักษณ์อักษร สำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร ของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย โดยให้เจ้าหน้าที่ภายในองค์กรปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด โดยต้องนำปัจจัย ความเสี่ยงเกี่ยวกับลูกค้า พื้นที่หรือประเทศ ผลิตภัณฑ์หรือบริการ หรือช่องทางในการให้บริการมาใช้ ประกอบการพิจารณาประเมินความเสี่ยง และให้นำผลการประเมินความเสี่ยงตามรายงานการประเมิน ความเสี่ยงระดับชาติที่สำนักงานจัดทำขึ้นมาพิจารณาประกอบด้วย รวมทั้งต้องนำผลการประเมินความเสี่ยง ภายในองค์กรมาพิจารณากำหนดมาตรการในการบริหารและบรรเทาความเสี่ยงให้เหมาะสมกับผลการประเมิน ความเสี่ยงดังกล่าว

(2) ในการรับลูกค้า ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย ต้องกำหนดกระบวนการเพื่ออนุมัติการ สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม หรือปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำ ธุรกรรมกับลูกค้า โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การจัดให้ลูกค้าแสดงตนการระบุตัวตนของลูกค้า และการพิสูจน์ทราบ ตัวตนของลูกค้า ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการตรวจสอบข้อมูลของ ลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ากับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพ ทำลายล้างสูง ดังนี้

(ก) เพื่อให้บรรลุนโยบายและระเบียบวิธีการรับลูกค้าให้ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย ต้องจัดให้มีแนวทาง หรือวิธีการ หรือคู่มือเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติ

(ข) การรับลูกค้าเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการขอหรือแสวงหาข้อมูลการแสดงตนของลูกค้า และการระบุตัวตนของลูกค้า การตรวจสอบข้อมูลของลูกค้า การพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า การหาผู้ได้รับ ประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า การตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการอนุมัติหรือปฏิเสธการสร้าง ความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมนับแต่เมื่อได้รับแจ้งความประสงค์จากลูกค้า

(3) การบริหารและบรรเทาความเสี่ยง ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย ต้องกำหนดหลักการ บริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้าทั้งหมด โดยต้องพิจารณาปัจจัยในการกำหนดความเสี่ยงไม่น้อยกว่า ที่กฎหมายกำหนด และต้องดำเนินการบริหารและบรรเทาความเสี่ยงตลอดระยะเวลาที่ยังดำเนินความสัมพันธ์ ทางธุรกิจกับลูกค้าและสิ้นสุดลงเมื่อยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า ดังนี้

(ก) ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย ต้องประเมินความเสี่ยงของลูกค้าตามหลักเกณฑ์ ที่กฎหมายกำหนดเพื่อให้บรรลุนโยบายและระเบียบวิธีการบริหารความเสี่ยงพร้อมทั้งต้องจัดทำแนวทาง หรือวิธีการ หรือคู่มือเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติ ในการบริหารความเสี่ยงของลูกค้าที่สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ในบริการทุกประเภทและในทุกช่องทางที่ให้บริการ

(ข) การบริหารความเสี่ยง เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการประเมินเพื่อระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า การกำหนดระดับความเสี่ยงสำหรับลูกค้าแต่ละราย การตรวจสอบความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมซึ่งสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกค้า การตรวจทานข้อมูลการพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าซึ่งสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกค้า การทบทวนการประเมินความเสี่ยง จนถึงการยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าแต่ละราย

(4) การรายงานธุรกรรมมายังสำนักงานให้กำหนดประเภทธุรกรรม วิธีการ และขั้นตอนการรายงานธุรกรรมให้ชัดเจน โดยให้เป็นไปตามแบบ ระยะเวลา หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กฎหมายกำหนด^๑

(5) มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมกับความเสี่ยงภายในองค์กร และขนาดธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย โดยรายละเอียดของนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในให้เป็นไปตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การกำหนดและดำเนินการตามนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16

(6) มีมาตรการในการดำเนินงานเกี่ยวกับการร่วมใช้ข้อมูลระหว่างบริษัทกับสาขาหรือบริษัทในเครือทั้งในประเทศและต่างประเทศ และอยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน รวมถึงจัดทำแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการในการดำเนินการดังกล่าวและวิธีการในการรักษาความลับจากการร่วมใช้ข้อมูล (กรณีที่มีสาขาหรือบริษัทในเครือ)

(7) มีมาตรการเกี่ยวกับวิธีการ ขั้นตอน และรายละเอียดในการเก็บรักษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดให้ลูกค้าแสดงตน ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าและข้อมูลเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรม ทั้งนี้ หากสำนักงาน ป.ง. ขอตรวจสอบข้อมูลผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องมีข้อมูลให้ตรวจสอบได้และสามารถจัดส่งข้อมูลตามที่สำนักงาน ป.ง. ร้องขอได้ตามกำหนดเวลารวมถึงจัดทำแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการในการจัดเก็บรักษารายละเอียดดังกล่าว

ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องกำหนดแผนในการพัฒนาและปรับปรุงนโยบายและระเบียบวิธีการดังกล่าว โดยต้องได้รับการทบทวนเป็นระยะและปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เช่น มีการทบทวนปีละ 1 ครั้งหรือเมื่อกฎหมายมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ

นโยบายดังกล่าวข้างต้น จะระบุรายละเอียดมากน้อยเพียงใดมิใช่สาระสำคัญในขั้นตอนนี้ เนื่องจากการระบุรายละเอียดขั้นตอน มักจะปรากฏอยู่ในแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ

1.2 ระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร

ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย จะต้องดำเนินการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร เพื่อให้เข้าใจและรู้จักที่เป็นความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของตน และต้องกำหนดมาตรการในการบริหารและบรรเทาความเสี่ยง พร้อมทั้งกำหนดขั้นตอนการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

^๑ ศึกษาเพิ่มเติมจากแนวทางในการปฏิบัติ เรื่อง การรายงานธุรกรรมสำหรับสถาบันการเงินประเภทบริษัทประกันชีวิตและบริษัทประกันวินาศภัย

(1) จัดทำเอกสารการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในผู้ประกอบการประกันภัย

(2) ดำเนินการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงอย่างสม่ำเสมอ โดยนำปัจจัยความเสี่ยงเกี่ยวกับลูกค้า พื้นที่หรือประเทศ ผลิตภัณฑ์หรือบริการ หรือช่องทางในการให้บริการมาประกอบการพิจารณาประเมินความเสี่ยง (สำหรับวิธีการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กรและตัวอย่างสามารถศึกษาได้ ในหัวข้อที่ 2 การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง)

(3) กำหนดมาตรการและวิธีการในการบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงให้เหมาะสมกับผลการประเมินความเสี่ยงดังกล่าว

(4) ปรับปรุงข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของผู้ประกอบการประกันภัย ให้เป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบันที่สุด เพื่อให้ผลการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงมีความถูกต้องและครบถ้วน

(5) ให้ผู้ประกอบการประกันภัยนำผลการประเมินและบริหารความเสี่ยงตามรายงานการประเมินความเสี่ยงระดับชาติที่สำนักงาน ปปง. กำหนดขึ้นมาใช้พิจารณาประกอบการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของผู้ประกอบการประกันภัยด้วย

1.3 แนวปฏิบัติ วิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ผู้ประกอบการประกันภัยจะต้องจัดทำแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง โดยกำหนดให้มีความสอดคล้องกับผลการประเมินและบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของผู้ประกอบการประกันภัยด้วย

ผู้ประกอบการประกันภัยต้องกำหนดแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติในเรื่องดังต่อไปนี้

1.3.1 แนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ ในการรับลูกค้า

การรับลูกค้า เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการตามนโยบายหลัก เรื่อง การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง สำคัญในแนวปฏิบัติ วิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ ในการรับลูกค้า ต้องกำหนดกระบวนการเพื่ออนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม หรือปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมกับลูกค้า โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การจัดให้ลูกค้าแสดงตน

การระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยต้องกำหนดวิธีการให้บุคลากรดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) วิธีปฏิบัติในการจัดให้ลูกค้าแสดงตน โดยระบุประเภทข้อมูล เอกสารหรือหลักฐาน ที่ลูกค้าต้องแสดงหรือให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัย ประเภทแบบสอบถามข้อมูลที่ต้องกรอก วิธีการกรอก และแนะนำวิธีการปฏิบัติต่อลูกค้าในกรณีต่าง ๆ เช่น

- ลูกค้าที่ขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัย
- ลูกค้าที่เคยสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยมาก่อน
- ลูกค้าที่เป็นบุคคลทพพลภาพหรือพิการ
- ลูกค้าที่ให้ข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานไม่ครบถ้วน

ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยต้องกำหนดหลักการที่ไม่ขัดต่อประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ประกาศราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2562 หรือฉบับที่แก้ไขต่อไป ดังนั้น จึงควรพิจารณาประกาศดังกล่าว อย่างเคร่งครัดประกอบกับแนวทางปฏิบัติฯ ฉบับนี้

2) วิธีปฏิบัติในการขอหรือแสวงหาข้อมูลเพื่อระบุตัวตนของลูกค้า โดยต้องเหมาะสมกับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ลูกค้าใช้บริการ รวมถึงวิธีการตรวจสอบข้อมูลประเมินผลเบื้องต้น เพื่อพิจารณาการขอข้อมูลเพิ่มเติม วิธีการตรวจสอบกับข้อมูลรายชื่อตามที่กฎหมายกำหนด และวิธีปฏิบัติในกรณีต่าง ๆ เช่น

- กรณีที่ประเมินได้ว่า ต้องขอข้อมูลลูกค้าเพิ่มเติม เนื่องจากพบปัจจัยความเสี่ยงบางประการของลูกค้า
- กรณีที่พบว่า ลูกค้าไม่ยินยอมให้ข้อมูล
- กรณีที่พบว่า ลูกค้าให้ข้อมูลเท็จ
- กรณีที่พบว่า ลูกค้ามีข้อมูลที่เกี่ยวข้องหรือตรงกับรายชื่อที่กฎหมายกำหนด
- วิธีการขอขยายระยะเวลาในการอนุมัติรับลูกค้า

3) วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนในการหาผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า ให้มีการดำเนินการเป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่สอดคล้องตามกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 20

4) วิธีปฏิบัติในการตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าและการพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้า และผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ากับฐานข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

5) วิธีปฏิบัติในการประเมินและบริหารความเสี่ยงลูกค้าก่อนสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว (สำหรับวิธีการประเมินความเสี่ยงสามารถศึกษาได้จากหัวข้อ 2.2 การประเมินความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละรายก่อนการอนุมัติรับลูกค้า)

6) วิธีปฏิบัติในการอนุมัติหรือปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม ควรกำหนดขั้นตอนและวิธีการอนุมัติหรือปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมในกรณีต่าง ๆ กับลูกค้าให้ชัดเจน อย่างน้อยควรกำหนดขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- วิธีและขั้นตอนในการอนุมัติรับลูกค้าหรือการทำธุรกรรม ในแต่ละระดับความเสี่ยง
- วิธีการปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม กับลูกค้าที่มีระดับความเสี่ยงสูง หรือกรณีตรวจพบว่าลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง⁹ เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือลูกค้าที่ไม่สามารถตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าได้

1.3.2 แนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ ในการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงสำหรับลูกค้า

ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยต้องกำหนดหลักการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง สำหรับลูกค้าทั้งหมด โดยต้องพิจารณาปัจจัยในการกำหนดความเสี่ยงไม่น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด และต้องดำเนินการบริหารความเสี่ยงตลอดระยะเวลาที่ยังดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าและสิ้นสุดลง เมื่อยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า

การบริหารความเสี่ยง เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการประเมินเพื่อระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ขั้นตอนการกำหนดระดับความเสี่ยงสำหรับลูกค้าแต่ละราย ขั้นตอนการตรวจทานข้อมูลการพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ขั้นตอนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมซึ่งสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกค้า ขั้นตอนการทบทวนการประเมินความเสี่ยง จนถึงขั้นตอนการยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าแต่ละราย สำคัญในการกำหนดนโยบายบริหารความเสี่ยง ควรประกอบด้วย

- หลักเกณฑ์และการกำหนดปัจจัยความเสี่ยงเพื่อประเมินความเสี่ยงสำหรับลูกค้า
- แนวทางในการใช้ดุลยพินิจในการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงลูกค้า
- วิธีการสรุปผลการประเมินความเสี่ยงและขออนุมัติดำเนินการปรับปรุงความเสี่ยง
- กระบวนการหลังได้รับอนุมัติผลการประเมินและการเก็บบันทึกข้อมูล

1.3.3 แนวทางปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินและบริหารความเสี่ยงสำหรับผลิตภัณฑ์ บริการ และช่องทางบริการทั้งหมด ที่ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัย ให้บริการแก่ลูกค้า และมาตรการในการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่อาจเกิดขึ้นก่อนการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการออกผลิตภัณฑ์และบริการ

ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยจะต้องกำหนดหลักเกณฑ์ เพื่อตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง สำหรับผลิตภัณฑ์ บริการ และช่องทางบริการทั้งหมด ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัย

⁹ ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

ให้บริการแก่ลูกค้า โดยจะต้องกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติซึ่งระบุปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงให้ครบถ้วนตามกฎหมาย โดยต้องแสดงถึงวิธีการ รายละเอียด และผลการประเมินความเสี่ยงสำหรับผลิตภัณฑ์ บริการ และช่องทางบริการทั้งหมด รวมถึงต้องกำหนดมาตรการบรรเทาความเสี่ยงที่เหมาะสม (ตัวอย่างวิธีการในการประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์มีรายละเอียดปรากฏอยู่ในหัวข้อที่ 2 การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง)

นอกจากนี้ ในกรณีที่ผู้ประกอบการประกันภัยมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ รูปแบบใหม่ในการดำเนินธุรกิจ หรือช่องทาง หรือกลไกใหม่ในการให้บริการ หรือการนำเทคโนโลยีใหม่หรือเทคโนโลยีที่กำลังพัฒนามาใช้กับผลิตภัณฑ์และบริการที่มีอยู่เดิมและที่จะมีขึ้นใหม่ ผู้ประกอบการประกันภัยจะต้องกำหนดหลักเกณฑ์ เพื่อตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง โดยจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ รูปแบบใหม่ในการดำเนินธุรกิจ ช่องทาง หรือกลไกใหม่ในการให้บริการ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการออกผลิตภัณฑ์และบริการ เช่น

1) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เป็นช่องทางบริการ หรือผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่มีลักษณะหรือข้อมูลเกี่ยวกับระบบอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ ที่ผู้ประกอบการประกันภัย ใช้เพื่อเชื่อมโยง ติดต่อ หรือเข้าถึง การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า ซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบัน

2) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เป็นช่องทางบริการ หรือผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่มีลักษณะหรือข้อมูลเกี่ยวกับระบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่ผู้ประกอบการประกันภัย ใช้เพื่อเชื่อมโยง ติดต่อ หรือเข้าถึง การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า ซึ่งจัดทำหรือพัฒนาขึ้นใหม่ และจะเริ่มปฏิบัติการขาย หรือให้บริการในอนาคต

โดยผลของการประเมินความเสี่ยงนั้น ผู้ประกอบการประกันภัยต้องทราบว่า การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรืออุปกรณ์จะมีความเสี่ยงต่อการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงมากน้อยเพียงใด และการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรืออุปกรณ์นั้น จะมีความเสี่ยงต่อการฝ่าฝืนหรือไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง รวมถึงกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง หรือไม่

การประเมินความเสี่ยงดังกล่าวให้คำนึงถึงลักษณะการดำเนินธุรกิจ ปริมาณธุรกรรม และความซับซ้อนของเทคโนโลยี โดยต้องกำหนดมาตรการในการบรรเทาความเสี่ยง เช่น จำกัดจำนวนครั้งของการทำธุรกรรม จำกัดประเภทของการทำธุรกรรม หรือจำกัดจำนวนเงินของการทำธุรกรรมที่สามารถทำได้ และควรกำหนดวิธีการหรือขั้นตอนในการรับลูกค้าหรือรับทำธุรกรรม หรือวิธีการบริหารความเสี่ยงของลูกค้า และติดตามความเคลื่อนไหวของลูกค้า

ในกรณีที่พบว่าการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรืออุปกรณ์ มีความเสี่ยงต่อการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการฝ่าฝืนหรือไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย รวมถึงกฎกระทรวง ระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้อง และไม่สามารถบรรเทาความเสี่ยงที่เหมาะสมได้ตามหลักการข้างต้นได้ ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องไม่ออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ รูปแบบใหม่ในการดำเนินธุรกิจ ช่องทางหรือกลไกใหม่ในการให้บริการ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่เกี่ยวข้องกับการออกผลิตภัณฑ์และบริการ หรือยุติการใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ รูปแบบใหม่ในการดำเนินธุรกิจ ช่องทางหรือกลไกใหม่ในการให้บริการ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่เกี่ยวข้องกับการออกผลิตภัณฑ์และบริการทันที รวมถึงผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องกำหนดแผนในการตรวจทาน ทบทวน และพัฒนามาตรการบรรเทาความเสี่ยงสำหรับการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรืออุปกรณ์ให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยอยู่เสมอ

1.3.4 แนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับการรายงานการทำธุรกรรม

ให้นำรายละเอียดในแนวทางปฏิบัติ เรื่อง การรายงานธุรกรรมสำหรับสถาบันการเงิน ประเภทบริษัทประกันชีวิต และแนวทางปฏิบัติ เรื่อง การรายงานธุรกรรมสำหรับสถาบันการเงิน ประเภทบริษัทประกันวินาศภัย ที่สำนักงาน ป.ง. ได้เผยแพร่มาใช้เป็นข้อมูลในการทำแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องรายงานธุรกรรมของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยให้ครอบคลุมในเรื่องของแบบ ระยะเวลา หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กฎหมายกำหนด

1.3.5 แนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการในการจัดเก็บรายละเอียดของข้อมูลและเอกสาร

ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องดำเนินการจัดเก็บรายละเอียดของลูกค้ำที่เกี่ยวข้องกับการแสดงตน การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ และการรายงานการทำธุรกรรม เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 22 และมาตรา 22/1 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ประกอบระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเก็บรักษา รายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. 2559 ดังนี้

1) รายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงตน ต้องเก็บรักษาเอกสารเป็นเวลา 5 ปี นับแต่วันที่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้ำ หรือนับแต่วันที่ได้มีการทำธุรกรรมสำหรับกรณีลูกค้ำที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว

2) รายละเอียดเกี่ยวกับการทำธุรกรรมและบันทึกข้อเท็จจริง ต้องเก็บรักษาเอกสารเป็นเวลา 5 ปี นับแต่ได้มีการทำธุรกรรมหรือบันทึกข้อเท็จจริงนั้น (ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรายงานการทำธุรกรรม)

3) รายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ ต้องเก็บรักษาเอกสารเป็นเวลา 10 ปี นับแต่วันที่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้ำ หรือนับแต่วันที่ได้มีการทำธุรกรรมสำหรับกรณีลูกค้ำที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว อย่างน้อยดังต่อไปนี้

3.1) นโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมินและบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง รวมถึงแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

3.2) ผลการประเมินและบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร

3.3) หลักเกณฑ์ภายในองค์กรและมาตรการบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่อาจเกิดขึ้นก่อนการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการออกผลิตภัณฑ์และบริการ

3.4) การทำธุรกรรมของลูกค้าและการตรวจสอบธุรกรรมที่ลูกค้า ได้ทำขึ้นเพื่อบริหารความเสี่ยงสำหรับธุรกรรมที่สงสัยว่าอาจเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

3.5) การปรับปรุงข้อมูลต่าง ๆ ของลูกค้าที่ใช้ในการแสดงตน การระบุตัวตนและข้อมูลที่น่ามาพิจารณา ในการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงให้เป็นปัจจุบัน

3.6) การบริหารความเสี่ยงและการจัดระดับความเสี่ยงลูกค้า

3.7) การดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ได้แก่

(ก) การระบุตัวตนและการพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย และผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง

(ข) การตรวจสอบข้อมูลของลูกค้า บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ากับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

(ค) วัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

(ง) ผลการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน หรือผลการตรวจสอบความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมตลอดระยะเวลาการสร้างความสัมพันธ์ของลูกค้า และผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการทำธุรกรรมเพื่อพิจารณาถึงความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมของลูกค้า

3.8) การตรวจสอบการมอบอำนาจสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวในนามของลูกค้า

3.9) ผลการดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าของลูกค้าปัจจุบัน

3.10) ผลการตรวจสอบธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

3.11) การดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว

3.12) รายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าอื่นตามที่เลขาธิการ ป.ง. ประกาศกำหนด

เว้นแต่จะได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากเลขาธิการ ป.ง. ให้ปฏิบัติเป็นอย่างอื่น

สำหรับวิธีการเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงตน การทำธุรกรรมและบันทึกข้อเท็จจริง และการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย สามารถจัดเก็บไว้เป็นเอกสารหรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยเก็บรักษาไว้อย่างถูกต้องครบถ้วน ตามวิธีการที่ปลอดภัย น่าเชื่อถือ

รักษาให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้ในการตรวจสอบและเพื่อเป็นหลักฐานอ้างอิงตามกฎหมาย รวมทั้งสามารถเรียกดูหรือส่งมอบรายละเอียดดังกล่าวได้ตามที่สำนักงาน ป.ง. กำหนด

1.3.6 แนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมกับความเสี่ยงภายในองค์กร และขนาดธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย

ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย ต้องกำหนดและดำเนินนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับความเสี่ยงภายในองค์กรและขนาดธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. 2563 ข้อ 49 และประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การกำหนดและดำเนินการตามนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 โดยมีรายละเอียดของนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายใน ดังต่อไปนี้

1) กำหนดโครงสร้างในการกำกับดูแลโดยให้มีส่วนงานหรือพนักงานผู้รับผิดชอบที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และมีพนักงานระดับผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานนั้น ๆ ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยควรจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมเพื่อดำเนินการกำกับดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าว

2) กำหนดกระบวนการคัดเลือกพนักงานก่อนการว่าจ้างให้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้มีขั้นตอนและวิธีการที่มีมาตรฐานในระดับสูงในการคัดเลือกบุคคล เช่น จะต้องมีการตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่าบุคคลที่จะว่าจ้างให้เป็นพนักงานนั้นไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือมีกระบวนการตรวจสอบประวัติอาชญากรรม

3) จัดให้พนักงานของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงเข้ารับการอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงตั้งแต่ออกเริ่มปฏิบัติงานและอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติงานนั้น โดยกำหนดให้มีการอบรมทบทวนความรู้ความเข้าใจดังกล่าวและการกำหนดระยะเวลาไว้อย่างชัดเจน เช่น ทุก ๆ 1 ปี หรือกรณีที่กฎหมายมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอันส่งผลกระทบต่อปฏิบัติงานของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ ในการอบรมนั้น ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยควรจัดให้มีการจัดเก็บหลักฐานการฝึกอบรม เช่น ทะเบียนรายชื่อพนักงานผู้เข้ารับการอบรม กำหนดการอบรม หรือแผนการอบรมประจำปีของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย (พนักงานในความหมายของข้อนี้ หมายถึง พนักงานที่ได้รับการบรรจุโดยผ่านขั้นตอนของการทดลองงานเรียบร้อยแล้ว)

4) กำหนดให้มีกลไกในการตรวจสอบภายในที่เป็นอิสระ โดยมีส่วนงานหรือพนักงานผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบภายในที่เป็นอิสระจากการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธ

ที่มีอำนาจทำลายล้างสูง มีหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานและการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง โดยส่วนงานหรือพนักงานผู้รับผิดชอบที่ทำหน้าที่ตรวจสอบภายในนั้น อาจเป็นบุคลากรภายในหรือภายนอกองค์กรก็ได้ แต่ต้องขึ้นตรงต่อผู้บริหารระดับสูงของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย โดยการตรวจสอบภายในดังกล่าวควรกำหนดกรอบและหัวข้อในการตรวจสอบภายในให้สอดคล้องกับความเสี่ยงภายในองค์กรและบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เช่น หัวข้อเกี่ยวกับนโยบายและระเบียบวิธีการ แนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติต่าง ๆ ต้องสอดคล้องกับกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ของทางการที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน หัวข้อการจัดให้ลูกค้าและลูกค้ำที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวแสดงตน โดยแสดงข้อมูลและหลักฐานประกอบการแสดงตนครบถ้วนตามที่กำหนดในนโยบายหรือแนวปฏิบัติของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย ทั้งนี้ อาจกำหนดวิธีการสุ่มตรวจการปฏิบัติงานของบุคลากรด้วย และจะต้องจัดทำรายงานผลการตรวจสอบภายในและจัดให้มีรายงานผลการตรวจสอบภายในเพื่อเสนอต่อผู้บริหารที่มีหน้าที่ในการพิจารณาตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจทราบด้วย (การตรวจสอบภายในตามนโยบายนี้ หมายรวมถึงการตรวจสอบการปฏิบัติงานของสำนักงานใหญ่ สาขาและบริษัทในเครือ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ)

การกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในข้างต้นนั้น ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องมีกระบวนการในการทบทวนและปรับปรุงนโยบายและระเบียบวิธีการควบคุมภายในที่เหมาะสมกับความเสี่ยงภายในองค์กรและขนาดธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยอย่างสม่ำเสมอ

1.3.7 แนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ มาตรการในการดำเนินงานเกี่ยวกับการร่วมใช้ข้อมูลระหว่างผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย กับสาขาหรือบริษัทในเครือทั้งในประเทศและต่างประเทศ และอยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าและการบริหารความเสี่ยง ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องกำหนดให้มีนโยบายและขั้นตอนในการดำเนินงานเกี่ยวกับการร่วมใช้ข้อมูลระหว่างผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยกับสาขาหรือบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในประเทศหรือต่างประเทศและอยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน โดยต้องกำหนดให้มีมาตรการในการรักษาความลับจากการร่วมใช้ข้อมูลอย่างเคร่งครัด และห้ามเปิดเผยข้อเท็จจริงหรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันอาจทำให้ลูกค้าทราบเกี่ยวกับการร่วมใช้ข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ เว้นแต่มีกฎหมายภายในประเทศหรือต่างประเทศกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผย หรือการร่วมใช้ข้อมูลของลูกค้าไว้แล้วก็ให้ถือปฏิบัติตามนั้น โดยข้อมูลที่ร่วมใช้ระหว่างผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยกับสาขาหรือบริษัทในเครือ¹⁰ ได้แก่

- 1) ข้อมูลเกี่ยวกับการประกันภัย เช่น ชื่อผู้ถือกรมธรรม์ หมายเลขกรมธรรม์ ประเภทของกรมธรรม์ วัตถุประสงค์ในการซื้อ ชื่อผู้ได้รับความคุ้มครอง (กรณีชื่อผู้ถือกรมธรรม์กับผู้ที่ได้รับความคุ้มครองไม่ตรงกัน) หรือทรัพย์สินที่ได้รับความคุ้มครอง (สำหรับกรมธรรม์ที่ให้ความคุ้มครองแก่ทรัพย์สิน) และข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับผลประโยชน์ตามกรมธรรม์ (เฉพาะกรมธรรม์บางประเภท) เป็นต้น
- 2) ข้อมูลการทำธุรกรรมของลูกค้า ในส่วนที่จำเป็นต้องใช้ในการบริหารความเสี่ยงของลูกค้า เช่น ลักษณะการทำธุรกรรม วันที่การทำธุรกรรม ข้อมูลความเคลื่อนไหวทางการเงิน (ถ้ามี) ที่อยู่

¹⁰ ศึกษาเพิ่มเติมได้ที่ FATF Guidance - Private Sector Information Sharing : <https://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/guidance-information-sharing.html>

สถานที่ที่เกี่ยวข้องในการทำธุรกรรม ข้อมูลการพยายามทำธุรกรรมหรือการทำธุรกรรมที่ล้มเหลว สกิลเงิน ข้อมูลเกี่ยวกับการยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจเนื่องจากเหตุอันควรสงสัย ฯลฯ

3) ข้อมูลหรือผลการวิเคราะห์การทำธุรกรรมหรือกิจกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านความผิดมูลฐานการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง¹¹ ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย สามารถร่วมใช้ข้อมูลผลวิเคราะห์ธุรกรรมที่ผิดปกติที่เป็นข้อมูลของภาคผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย โดยข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ไม่รวมถึงแบบรายงานการทำธุรกรรม

4) ข้อมูลอื่นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง โดยอาจกำหนดให้มีการร่วมใช้ข้อมูลของลูกค้าหรือผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า เช่น ข้อมูลการระบุตัวตนของลูกค้า ข้อมูลการติดต่อ ลักษณะของการประกอบธุรกิจ โครงสร้างองค์กร ที่อยู่ หลักฐานที่ยืนยันได้ว่าลูกค้ามีตัวตนและที่อยู่จริง หลักฐานที่ใช้ในการแสดงตนและระบุตัวตน สิทธิทรัพย์ทางการเงิน บันทึกรายการ การถือครองอสังหาริมทรัพย์ การถือครองอสังหาริมทรัพย์ ข้อมูลแหล่งที่มาของเงินทุนและความมั่งคั่ง กิจกรรมทางเศรษฐกิจ/วิชาชีพ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากเอกสารที่รวบรวมจากการทบทวนข้อมูลของลูกค้า ข้อมูลการถูกดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐาน เป็นต้น โดยต้องไม่ขัดกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกฎหมายอื่นใดที่เกี่ยวข้อง

บทสรุป ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องกำหนดให้นโยบายหลัก และแนวปฏิบัติ วิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง และต้องได้รับการทบทวนอย่างสม่ำเสมอ โดยอาจดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนาให้สอดคล้องกับกฎหมาย หรือหลักเกณฑ์สากลที่ออกมาใหม่ โดยเฉพาะเมื่อมีนโยบายในการออกผลิตภัณฑ์ บริการ หรือใช้ช่องทางการทำธุรกรรมใหม่ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีหรือความเสี่ยงอื่นใดที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย ควรกำหนดกรอบระยะเวลาที่แน่นอนในการตรวจสอบว่า นโยบายหลัก และแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติที่เกี่ยวข้องว่ายังได้รับการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และเกิดปัญหาหรืออุปสรรคต่อการปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร ซึ่งอาจพบได้จากผลการตรวจสอบภายใน และควรกำหนดให้ผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารระดับสูงมีส่วนสำคัญในกระบวนการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหรือ พัฒนานโยบายหลัก และแนวปฏิบัติ วิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการกำหนดกระบวนการแก้ไข พัฒนา เปลี่ยนแปลง (ในกรณีที่ต้องดำเนินการเมื่อพบปัญหา) และกระบวนการได้รับอนุมัติจากผู้บริหารระดับสูงหรือคณะผู้บริหารระดับสูง ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย อาจพิจารณากำหนด นโยบาย มาตรการ หลักเกณฑ์ หรือแนวทางปฏิบัติภายในองค์กรอื่น ๆ เพื่อรองรับการปฏิบัติตามนโยบายหลัก เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบธุรกิจ โครงสร้างผลิตภัณฑ์ บริการ และลูกค้า แต่ต้องไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

หมายเหตุ : การกำหนดนโยบายข้างต้นให้รวมถึงการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวด้วย

¹¹ ระเบียบวิธีเพื่อการประเมินการปฏิบัติตามข้อแนะนำของ FATF และการประเมินประสิทธิภาพของระบบ AML/CFT (ข้อแนะนำที่ 18.2 (b))

หัวข้อที่ 2

การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

2.1 การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร

การบริหารความเสี่ยงประกอบด้วยขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง การบริหาร และการบรรเทาความเสี่ยง ทั้งนี้ การบริหารความเสี่ยงภายในองค์กร คือการประเมินและบริหารความเสี่ยงในภาพรวมขององค์กร โดยผู้ประกอบธุรกิจประจักษ์ต้องกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กร ดังต่อไปนี้

1) นำความเสี่ยงเกี่ยวกับลูกค้า พื้นที่หรือประเทศ ผลิตภัณฑ์หรือบริการ หรือช่องทางในการให้บริการ ที่ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงโดยใช้ปัจจัยตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร ของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 มาประกอบการพิจารณาประเมินความเสี่ยงภายในองค์กร¹²

2) นำผลการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงกรณีที่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ มีการให้บริการใหม่ หรือกำหนดรูปแบบใหม่ในการดำเนินธุรกิจหรือช่องทางหรือกลไกใหม่ในการให้บริการ หรือกรณีที่จะมีการนำเทคโนโลยีใหม่หรือเทคโนโลยีที่กำลังพัฒนามาใช้กับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีอยู่เดิมและที่จะมีขึ้นใหม่ที่ได้ประเมินความเสี่ยงตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการกำหนดมาตรการในการบริหารและบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ที่อาจเกิดขึ้นก่อนการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการออกผลิตภัณฑ์และบริการ มาประกอบการพิจารณาประเมินความเสี่ยงภายในองค์กร¹³ โดยใช้ปัจจัยความเสี่ยงตามประกาศสำนักงานป้องกันและ

¹² กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563

ข้อ 9 ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ กำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กรของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ โดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) นำปัจจัยความเสี่ยงที่เกี่ยวกับลูกค้า พื้นที่หรือประเทศ ผลิตภัณฑ์หรือบริการ ธุรกิจหรือช่องทางในการให้บริการ มาประกอบการพิจารณาประเมินความเสี่ยง

ฯลฯ

ฯลฯ

¹³ ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการกำหนดมาตรการในการบริหารและบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ที่อาจเกิดขึ้นก่อนการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการออกผลิตภัณฑ์และบริการ

ปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหารและบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร ของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16

3) นำรายงานผลการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงระดับชาติที่สำนักงาน ป.ง. จัดทำขึ้นมาประกอบการพิจารณาประเมินความเสี่ยงภายในองค์กรด้วย

โดยการประเมินและบริหารความเสี่ยงภายในองค์กรมีแนวทางในการพิจารณา ดังต่อไปนี้

2.1.1 ความเสี่ยงเกี่ยวกับลูกค้าในบริบทของความเสี่ยงภายในองค์กร

การพิจารณาความเสี่ยงภายในองค์กรให้พิจารณาจากผลการประเมินความเสี่ยงของลูกค้าทั้งหมดภายในองค์กรที่ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงไว้ของลูกค้าแต่ละรายไว้ตามปัจจัยความเสี่ยงที่กฎหมายกำหนด¹⁴

ทั้งนี้ การดำเนินการประเมินความเสี่ยงลูกค้าในภาพรวมองค์กรต้องพิจารณาจากจำนวนลูกค้าทั้งหมดโดยจำแนกตามสัดส่วนจำนวนลูกค้าในแต่ละระดับความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินความเสี่ยงลูกค้าทุกรายในขั้นตอนการรับลูกค้า โดยหากปริมาณสัดส่วนของลูกค้าเสี่ยงสูงมีจำนวนมาก จะทำให้ความเสี่ยงขององค์กรในด้านลูกค้าสูงขึ้น ทั้งนี้ การกำหนดเกณฑ์การพิจารณาสัดส่วนที่เหมาะสมควรพิจารณาถึงความเสี่ยงที่องค์กรสามารถรับได้ ซึ่งส่วนใหญ่หากองค์กรมีความเข้มแข็งในการปฏิบัติตามกฎหมายสูง (Level of Control) จะมีมาตรการรองรับลูกค้าความเสี่ยงสูงได้มากกว่า

ตัวอย่างการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กรที่เกี่ยวกับลูกค้า

(1) ลูกค้ามีระดับความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (ML/TF/PF) อยู่ในระดับความเสี่ยงต่ำ มีจำนวนมากกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนลูกค้าทั้งหมด และมีจำนวนลูกค้าเสี่ยงสูงไม่เกินร้อยละ 5 อาจพิจารณาว่าปัจจัยความเสี่ยงภายในองค์กรเกี่ยวกับลูกค้า **มีความเสี่ยงต่ำ**

ข้อ 5 ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ถู้อาผลการระบุและประเมินความเสี่ยงตามข้อ 3 เป็นหนึ่งในปัจจัยการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กรด้วย

¹⁴ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 9 วรรคหนึ่ง (1) ข้อ 10 ข้อ 13 ข้อ 14 และประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง โดยการพิจารณาปัจจัยที่อาจทำให้เกิดความเสี่ยงสูงภายในองค์กร

ตัวอย่างกรณีที่ผลการประเมินความเสี่ยงด้าน ML/TF/PF ในด้านลูกค้าความเสี่ยงต่ำ

ประเภท	ระดับความเสี่ยงด้าน ML/TF/PF				สรุปผล ความเสี่ยง
	จำนวนทั้งหมด (คน)	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	
1. ลูกค้าสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ	100	5	10	85	ต่ำ
2. ลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว	50	-	-	50	ต่ำ
รวมทั้งสิ้น	150 (100%)	5 (3.33%)	10 (6.66%)	135 (90%)	ต่ำ

(2) ลูกค้ามีระดับความเสี่ยงด้าน ML/TF/PF อยู่ในระดับความเสี่ยงสูง มีจำนวนมากกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนลูกค้าทั้งหมด อาจพิจารณาว่าปัจจัยความเสี่ยงภายในองค์กรเกี่ยวกับลูกค้ามีความเสี่ยงสูง โดยอาจไม่ต้องพิจารณาลูกค้าความเสี่ยงอื่น

ตัวอย่างกรณีที่ผลการประเมินความเสี่ยงด้าน ML/TF/PF ในด้านลูกค้าความเสี่ยงสูง

ประเภท	ระดับความเสี่ยงด้าน ML/TF/PF				สรุปผล ความเสี่ยง
	จำนวนทั้งหมด (คน)	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	
1. ลูกค้าสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ	100	30	5	65	สูง
2. ลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว	50	15*	5	30	สูง
รวมทั้งสิ้น	150 (100%)	45 (30%)	10 (6.67%)	95 (63.33%)	สูง

หมายเหตุ: * จำนวนลูกค้าที่มีระดับความเสี่ยงด้าน (ML/TF/PF) อยู่ในระดับความเสี่ยงสูงตามตารางเป็นการสมมติขึ้นเพื่ออธิบายความต่าง และเพื่อความเข้าใจ ระหว่างระดับการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กรระหว่างระดับความเสี่ยงสูงและระดับความเสี่ยงต่ำเท่านั้น การประเมินความเสี่ยงภายในองค์กรที่เกี่ยวกับกลุ่มลูกค้าของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องอ้างอิงจากตัวเลขจริงของแต่ละบริษัท

2.1.2 ความเสี่ยงเกี่ยวกับพื้นที่หรือประเทศในบริบทของความเสี่ยงภายในองค์กร

ให้พิจารณาจากสถานที่ตั้ง สาขา พื้นที่ให้บริการ หรือแหล่งที่มาของรายได้ขององค์กร ซึ่งอยู่ในพื้นที่เชิงภูมิศาสตร์หรือประเทศในข้อใดข้อหนึ่งที่สามารถทำให้เกิดความเสี่ยงสูง โดยพื้นที่ที่มีความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้องค์กรมีความเสี่ยงสูงขึ้น มีดังนี้

1) พื้นที่หรือประเทศตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ได้แก่ พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินหรือกำหนดจากองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศ เช่น คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ว่าเป็นพื้นที่หรือประเทศที่ไม่มีมาตรการหรือไม่มีการใช้หรือประยุกต์ใช้ มาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอย่างเพียงพอ

2) พื้นที่หรือประเทศตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง พื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูง ที่ต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ในระดับเข้มข้นและใช้มาตรการตอบโต้

3) พื้นที่ที่สำนักงานพิจารณาให้เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงินหรือ การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามที่สำนักงานประกาศกำหนด

นอกจากพื้นที่หรือประเทศตามที่กำหนดข้างต้นแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย อาจกำหนดให้พื้นที่หรือประเทศอื่น ๆ ดังต่อไปนี้ เป็นลักษณะที่ทำให้เกิดความเสียหายสำหรับปัจจัยพื้นที่ หรือประเทศอีกด้วยได้

(ก) พื้นที่หรือประเทศที่ถูกกีดกัน หรือใช้มาตรการบังคับ หรือห้ามค้าขาย ระหว่างประเทศโดยองค์การระหว่างประเทศ

(ข) พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินจากองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศหรือแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือว่ามีอัตราการทุจริตคอร์รัปชันหรือการประกอบ อาชญากรรมร้ายแรงในระดับสูงมาก

(ค) พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินจากองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศหรือแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือว่าเป็นแหล่งสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย แหล่งก่อการร้ายหรือมีองค์กรผู้ก่อการร้ายปฏิบัติการอยู่

ตัวอย่างการกำหนดค่าความเสี่ยงเชิงพื้นที่

พื้นที่	ค่าความ เสี่ยง
- พื้นที่ในประเทศไทยที่ไม่ใช่พื้นที่เสี่ยงสูงที่สำนักงาน ป.ง. ประกาศ และไม่ใช้พื้นที่ที่มีสถิติการเกิดอาชญากรรม ที่เกี่ยวกับความผิดมูลฐานค่อนข้างสูง เช่น ไม่ใช่พื้นที่ชายแดน หรือพื้นที่เมืองเศรษฐกิจต่าง ๆ	1
- ประเทศที่มีมาตรการด้าน AML/CFT ที่เข้มแข็ง	2
- พื้นที่ในประเทศไทยที่มีสถิติการเกิดอาชญากรรมที่เกี่ยวกับความผิดมูลฐานค่อนข้างสูง เช่น ตามจังหวัดชายแดน ที่มีจุดผ่อนปรน เป็นต้น - พื้นที่หรือประเทศที่ถูกกีดกัน หรือใช้มาตรการบังคับ หรือห้ามค้าขายระหว่างประเทศโดยองค์การระหว่างประเทศ - พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินจากองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศหรือ แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือว่ามีอัตราการทุจริตคอร์รัปชันหรือการประกอบอาชญากรรมร้ายแรงในระดับสูงมาก - พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินจากองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศหรือ แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือว่าเป็นแหล่งสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย แหล่งก่อการร้ายหรือมีองค์กร ผู้ก่อการร้ายปฏิบัติการอยู่ (นอกเหนือจากที่สำนักงานประกาศกำหนด)	3
- พื้นที่ในประเทศไทยที่สำนักงาน ป.ง. พิจารณาให้มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้าย ภายใต้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงฯ - พื้นที่หรือประเทศที่ FATF เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกและประเทศอื่น ๆ ใช้มาตรการให้สอดคล้องกับความเสี่ยง	4

หมายเหตุ : ตัวอย่างการประเมินความเสี่ยงเชิงพื้นที่ตามตารางนี้ สามารถนำไปใช้กับการประเมินความเสี่ยงของลูกค้า ในปัจจัยเชิงพื้นที่ได้

ทั้งนี้ ให้กำหนดปัจจัยพื้นที่หรือประเทศที่ FATF เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกและประเทศอื่น ๆ ใช้มาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง

2.1.3 ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการ

การประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการ ใช้ทั้งในบริบทการจัดทำนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กร และบริบทของการจัดทำนโยบายและระเบียบวิธีการในการประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์

การพิจารณาความเสี่ยงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการในบริบทของการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กรให้พิจารณาจากผลการประเมินความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการทั้งหมดภายในองค์กรที่ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงไว้ตามปัจจัยความเสี่ยงที่กำหนด โดยมีหลักการพิจารณา ดังนี้

1) การประเมินความเสี่ยงต้องพิจารณาจากลักษณะผลิตภัณฑ์หรือบริการ ดังต่อไปนี้

(ก) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ ซึ่งความเสี่ยงจะเพิ่มขึ้นตามจำนวนเงินสดที่ผลิตภัณฑ์หรือบริการนั้นสามารถรองรับได้

(ข) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ ซึ่งความเสี่ยงจะเพิ่มขึ้นตามมูลค่า ความถี่ ความรวดเร็ว หรือความสะดวก ในการโอนหรือเปลี่ยนมือ

(ค) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ ซึ่งความเสี่ยงจะเพิ่มขึ้นหากผลิตภัณฑ์หรือบริการนั้นสามารถใช้ข้ามประเทศได้

2) เมื่อประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์หรือบริการตามปัจจัยความเสี่ยงดังกล่าวแล้ว ให้พิจารณาลักษณะผลิตภัณฑ์หรือบริการว่ามีลักษณะเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูงหรือความเสี่ยงต่ำ ดังนี้

(1) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง ได้แก่

(ก) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าสูง

(ข) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีลักษณะเป็นการรับโอนมูลค่าเงินที่ไม่จำเป็นต้องระบุผู้โอนหรือผู้รับโอน

(ค) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีการทำธุรกรรมแบบไม่เปิดเผยชื่อ

(2) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงต่ำ ได้แก่

(ก) ธุรกรรมประกันวินาศภัย

(ข) ธุรกรรมประกันชีวิตที่มีการชำระเบี้ยประกันไม่เกินห้าหมื่นบาทในแต่ละปี หรือธุรกรรมประกันชีวิตที่มีการชำระเบี้ยประกันครั้งเดียวในจำนวนไม่เกินหนึ่งแสนบาท

(ค) ธุรกรรมประกันชีวิตที่ลูกค้าหรือผู้รับผลประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัย มีสิทธิ์ได้รับคืนเงินหรือผลประโยชน์อื่นตามกรมธรรม์ประกันภัย เมื่อเสียชีวิต พิกัด หรือทุพพลภาพ ลื่นเชิงถาวรเท่านั้น และไม่มีการสะสมเงินหรือปันผลหรือดอกเบี้ยควบคู่กับการประกันชีวิตนั้น

(ง) การประกันภัยกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของลูกจ้าง หรือเพื่อเยียวยาความเสียหาย

(จ) ผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาอันสั้น หรือแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าต่ำ
2. ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่ใช่บริการข้ามประเทศและไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ หรือเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการข้ามประเทศหรือเกิดมูลค่าในต่างประเทศเฉพาะกรณีที่เป็นการชำระหนี้หรือค่าสินค้าหรือบริการที่มีมูลค่าต่ำ
3. ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถสะสมมูลค่าเงินได้ในจำนวนมาก และไม่สามารถโอนมูลค่าให้แก่ผู้อื่นได้หรือโอนได้ในมูลค่าต่ำ

ทั้งนี้ มูลค่าในการทำธุรกรรมตาม (จ) เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน กล่าวคือ ผลิตภัณฑ์หรือบริการนั้นต้องมีกำหนดให้รองรับการทำธุรกรรมไม่เกินมูลค่า 50,000 บาท ต่อเดือน โดยการพิจารณามูลค่าของการทำธุรกรรมให้นับรวมทั้งขาเข้าและขาออก เช่น ไม่ว่าจะเป็นการรับหรือให้เงินสด รวมถึงการรับโอนหรือโอนเงินหรือทรัพย์สิน การชำระหนี้หรือค่าสินค้าหรือบริการ ในต่างประเทศ จะต้องนับรวมมูลค่าของทุกธุรกรรมที่เกิดขึ้นใน 1 เดือน

ตัวอย่าง เกณฑ์และตารางประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และหรือบริการ

เกณฑ์ในการกำหนดค่าคะแนนความเสี่ยง

ค่าคะแนนความเสี่ยงในแต่ละปัจจัยจากต่ำสุดไปสูงสุด คือ 1 - 4 คะแนน

- 1) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้
 - ไม่ใช้เงินสดเลย = 1 คะแนน
 - ใช้ แต่จำกัดวงเงินไม่สูง = 2 คะแนน
 - ใช้ แต่มีการกำหนดวงเงินค่อนข้างสูง = 3
 - ใช้เงินสดได้โดยไม่จำกัดวงเงิน = 4 คะแนน
- 2) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ และสะสมมูลค่าได้
 - ไม่ได้ = 1 คะแนน
 - ได้ แต่กำหนดเงื่อนไขยุ่งยากหรือวงเงินไม่สูง = 2 คะแนน
 - ได้ แต่กำหนดเงื่อนไขหรือวงเงินค่อนข้างสูง = 3 คะแนน
 - ได้ โดยไม่กำหนดเงื่อนไขหรือวงเงิน = 4 คะแนน
- 3) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ต่างประเทศ
 - ไม่ได้ = 1 คะแนน
 - ได้ แต่จำกัดวงเงินไม่สูง = 2 คะแนน
 - ได้ แต่มีการกำหนดวงเงินค่อนข้างสูง = 3 คะแนน
 - ได้ โดยไม่จำกัดวงเงิน = 4 คะแนน

จากคะแนนในแต่ละปัจจัยข้างต้น ผู้มีหน้าที่รายงานต้องนำคะแนนของผลิตภัณฑ์หรือบริการในแต่ละปัจจัยมาพิจารณาร่วมกันโดยการกำหนดค่าคะแนนรวม โดยอาจกำหนดเกณฑ์พิจารณาค่าคะแนนรวมขึ้นอยู่กับค่าคะแนนที่กำหนด โดยมีตัวอย่างดังนี้

ช่วงคะแนนการประเมิน

ผลิตภัณฑ์/บริการ ความเสี่ยงสูง	10 - 12 คะแนน
ผลิตภัณฑ์/บริการ ความเสี่ยงปานกลาง	6 - 9 คะแนน
ผลิตภัณฑ์/บริการ ความเสี่ยงต่ำ	3 - 5 คะแนน

ในกรณีที่ผู้ประกอบการประกันภัย จะกำหนดมาตรการบรรเทาความเสี่ยงผลิตภัณฑ์หรือบริการ สามารถนำแนวทางตามข้อ 22 ของกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 มาใช้ในการบรรเทาความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการก็ได้ โดยต้องกำหนดให้มีมาตรการในการบริหาร และบรรเทาความเสี่ยงตามข้อหนึ่งข้อใด ดังต่อไปนี้

- (1) จำกัดจำนวนครั้งของการทำธุรกรรม
- (2) จำกัดประเภทของธุรกรรม เช่น จำกัดไม่ให้ทำธุรกรรมโดยใช้เงินสด หรือจำกัดให้ใช้ได้เฉพาะธุรกรรมที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เสี่ยงต่ำเท่านั้น เป็นต้น
- (3) จำกัดจำนวนเงินของการทำธุรกรรมที่สามารถทำได้

ตัวอย่าง เกณฑ์และตารางประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการ สามารถศึกษาได้จากภาคผนวก

2.1.4 ความเสี่ยงเกี่ยวกับช่องทางในการให้บริการ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว

การประเมินความเสี่ยงในด้านช่องทางการให้บริการ ผู้ประกอบการประกันภัย ต้องมีการพิจารณาว่าช่องทางบริการเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวของตนเอง เป็นช่องทางบริการแบบพบหน้าลูกค้า (Face-to-face) หรือเป็นช่องทางในการให้บริการเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวแบบไม่พบหน้าลูกค้า (Non-face-to-face)¹⁵

โดยช่องทางในการให้บริการเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวแบบไม่พบหน้าลูกค้า (Non-face-to-face) ถือเป็นปัจจัยที่อาจทำให้เกิดความเสี่ยงสูงภายในองค์กร¹⁶ อย่างไรก็ตาม อาจพิจารณาประกอบกับมาตรการบริหารและบรรเทาความเสี่ยงภายในองค์กรในด้านต่าง ๆ เช่น มาตรการในการระบุตัวตนของลูกค้าเมื่อมีการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรม หรือมาตรการติดตามและตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินของลูกค้า เป็นต้น ซึ่งหากมีมาตรการดังกล่าวภายในองค์กรที่เข้มข้น อาจถือเป็นการลดความเสี่ยงในด้านช่องทางการให้บริการขององค์กรได้

¹⁵ ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16

ข้อ 4 ๑๓๓ ๑๓๓

(4) ความเสี่ยงเกี่ยวกับช่องทางในการให้บริการ โดยให้คำนึงถึงการให้บริการเพื่อสร้าง ความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมแบบไม่พบหน้าลูกค้า (Non-face-to-face) และแบบพบหน้าลูกค้า (face-to-face)

๑๓๓ ๑๓๓

¹⁶ ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือ การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

ข้อ 3 ๑๓๓ ๑๓๓

(4) ความเสี่ยงเกี่ยวกับช่องทางในการให้บริการเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรม เป็นครั้งคราวแบบไม่พบหน้าลูกค้า (Non-face-to-face)

ตัวอย่างการประเมินความเสี่ยงของช่องทางการให้บริการ

ช่องทาง	ความเสี่ยง
การให้บริการแบบพบหน้าที่สำนักงาน หรือสาขาของผู้มีหน้าที่รายงาน	ต่ำ (1 คะแนน)
การให้บริการแบบพบหน้าผ่านตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัย หรือการให้บริการแบบไม่พบหน้าโดยมีมาตรการเข้มข้นในการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตน รวมถึงมีมาตรการในการตรวจสอบความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมของลูกค้า (Customer monitoring system)	ปานกลาง (2-3 คะแนน)*
การให้บริการแบบไม่พบหน้า และไม่มีมาตรการในการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตน	สูง (4 คะแนน)

*หมายเหตุ คะแนนขึ้นอยู่กับความเข้มข้นในของการจัดให้มีมาตรการในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตน และการตรวจสอบความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมของลูกค้า เช่น มีการใช้ระบบที่มีมาตรฐานรองรับการดำเนินการ

2.2 การประเมินความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละรายก่อนการอนุมัติรับลูกค้า

2.2.1 การกำหนดปัจจัยในการประเมินความเสี่ยงของลูกค้า

ผู้ประกอบการประกันภัย ต้องกำหนดปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงของลูกค้า ให้สอดคล้องตามที่กฎหมายกำหนด ดังนี้

กรณีลูกค้าเป็นบุคคลธรรมดา

1) ปัจจัยความเสี่ยงเกี่ยวกับลูกค้าซึ่งเป็นความเสี่ยงสูงเด็ดขาด ซึ่งผู้ประกอบการประกันภัยต้องพิจารณาจัดระดับความเสี่ยงให้เป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงทันที มี 3 กรณี ได้แก่

1.1) ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองต่างประเทศ หรือเป็นสมาชิกในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดของบุคคลดังกล่าว

1.2) ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ามาจากหรือมีการทำธุรกรรมเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force: FATF) เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกดำเนินมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นและเรียกร้องให้ดำเนินมาตรการตอบโต้ ตามที่เลขาธิการ ปปง. ประกาศกำหนด ซึ่งเป็นไปตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง พื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงที่ต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นและใช้มาตรการตอบโต้

1.3) ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ามาจากหรือมีการทำธุรกรรมเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force: FATF) เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกดำเนินมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น ตามที่เลขาธิการ ปปง. ประกาศกำหนด

2) ปัจจัยที่อาจส่งผลให้ลูกค้ามีความเสี่ยงสูง¹⁷

กรณีที่ลูกค้าไม่มีลักษณะตรงกับปัจจัยความเสี่ยงสูงเด็ดขาดตามข้อ 1) ให้พิจารณาข้อมูลหรือผลการตรวจสอบการระบุตัวตนของลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง มีลักษณะดังต่อไปนี้ อาจพิจารณาเป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง

2.1) ลักษณะตัวบุคคล

(1) บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองในประเทศหรือในองค์การระหว่างประเทศ หรือเป็นสมาชิกในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดของบุคคลดังกล่าว

(2) ลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงตรงกับข้อมูลที่สำนักงานแจ้งซึ่งควรได้รับการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด โดยสำนักงาน ป.ป.ง. จะแจ้งรายชื่อดังกล่าวผ่านระบบตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่มีความเสี่ยงสูง ด้านการฟอกเงินและรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด (AMLO Person Screening System: APS) เป็นช่องทางหลัก

(3) ลูกค้าที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

2.2) ลักษณะอาชีพและการประกอบธุรกิจของลูกค้า

(1) ลูกค้าประกอบอาชีพหรือธุรกิจที่มีการรับเงินสดเป็นจำนวนมาก เช่น

- คาสีโนหรือบ่อนการพนัน
- รับแลกเปลี่ยนเงินตรา
- สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

(2) ลูกค้าประกอบอาชีพหรือธุรกิจที่มีการซื้อ ขาย หรือแลกเปลี่ยนสินค้าที่มีราคาสูง โดยไม่มีแหล่งที่มาของเงินสด หรือสินค้าอย่างชัดเจน เช่น

- คำอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอยหรือทองคำ
- ค่าของเก่าที่มีมูลค่าสูง เช่น วัตถุโบราณ ศิลปะวัตถุ พระเครื่อง เครื่องราง ของขลัง
- นายหน้าจัดหางาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรับคนเข้ามาทำงาน จากต่างประเทศหรือส่งคนไปทำงานในต่างประเทศ
- ธุรกิจนำเที่ยว

¹⁷ ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

ข้อ 3 การพิจารณาปัจจัยที่อาจทำให้เกิดความเสี่ยงสูงภายในองค์กรของสถาบันการเงิน และผู้ประกอบการตามมาตรา ๑๖ ให้คำนึงถึงกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ความเสี่ยงเกี่ยวกับลูกค้า

(ก) กรณีที่ข้อมูลหรือผลการตรวจสอบการระบุตัวตนของลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงระบุว่า เป็นลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงซึ่งมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

๑) บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองในประเทศหรือในองค์การระหว่างประเทศ หรือเป็นสมาชิกในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดของบุคคลดังกล่าว

๒) ลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงตรงกับข้อมูลที่สำนักงานแจ้งซึ่งควรได้รับการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด

(3) ลูกค้ำที่มีได้ประกอบธุรกิจแต่ดำเนินกิจกรรมเป็นผลให้ได้มาซึ่งเงินสดหรือทรัพย์สินโดยไม่มีแหล่งที่มาอย่างชัดเจน

กรณีการตรวจสอบพบข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ เช่น สื่อสาธารณะ ฐานข้อมูลภายในองค์กร หรือหน่วยงานราชการอื่น หรือได้รับคำสั่งยึดอายัดจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในกรณี (1) ความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวดำเนินไปอย่างผิดปกติ (2) ลูกค้ำอาจเกี่ยวข้องกับ ความผิดมูลฐาน อาจพิจารณาประเมินความเสี่ยงแยกจากปัจจัยข้างต้น แล้วจึงนำไปพิจารณาร่วมกับ ความเสี่ยงในปัจจัยอื่น ๆ ต่อไป

2.3) พื้นที่ซึ่งเป็นถิ่นที่อยู่ไม่ว่าชั่วคราวหรือถาวร หรือแหล่งที่มาของรายได้ หรือพื้นที่ในการทำธุรกรรม เป็นพื้นที่ ดังนี้

(1) พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินหรือกำหนดจากองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศ เช่น คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ว่า เป็นพื้นที่หรือประเทศที่ไม่มีมาตรการ หรือไม่มี การใช้หรือ ประยุกต์ใช้มาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายอย่างเพียงพอ

(2) พื้นที่ที่สำนักงานพิจารณาให้เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามที่สำนักงานประกาศกำหนด

2.4) ผลิตภัณฑ์หรือบริการ ธุรกรรม หรือช่องทางในการให้บริการที่ลูกค้ำมาสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว ซึ่งมีผลการประเมินความเสี่ยงตามข้อ 2.1.3 และข้อ 2.1.4

กรณีลูกค้ำเป็นนิติบุคคล

1) ปัจจัยความเสี่ยงเกี่ยวกับลูกค้ำซึ่งเป็นความเสี่ยงสูงเด็ดขาด ซึ่งผู้ประกอบธุรกิจ ประกันภัยต้องพิจารณาจัดระดับความเสี่ยงให้เป็นลูกค้ำที่มีความเสี่ยงสูงทันที มี 3 กรณี ได้แก่

1.1) ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำเป็นบุคคลที่มีสถานภาพ ทางการเมืองต่างประเทศ หรือเป็นสมาชิกในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดของบุคคลดังกล่าว

1.2) ลูกค้ำหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำมาจากหรือมีการทำธุรกรรม เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกดำเนินมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำในระดับเข้มข้นและเรียกร้องให้ดำเนินมาตรการตอบโต้ ตามที่เลขาธิการ ปปง. ประกาศกำหนด ซึ่งเป็นไปตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง พื้นที่หรือประเทศ ที่มีความเสี่ยงสูงที่ต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำในระดับเข้มข้นและใช้มาตรการตอบโต้

1.3) ลูกค้ำหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำมาจากหรือมีการทำธุรกรรม เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกดำเนินมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำในระดับเข้มข้น ตามที่เลขาธิการ ปปง. ประกาศ

2) ปัจจัยที่อาจส่งผลให้ลูกค้ามีความเสี่ยงสูง¹⁸

กรณีที่ลูกค้าไม่มีลักษณะตรงกับปัจจัยความเสี่ยงสูงเด็ดขาดตามข้อ 1) ให้พิจารณาข้อมูลหรือผลการตรวจสอบการระบุตัวตนของลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงมีลักษณะดังต่อไปนี้ อาจพิจารณาเป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง

2.1) ผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางภาษีในเมืองในประเทศหรือในองค์การระหว่างประเทศ หรือเป็นสมาชิกในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดของบุคคลดังกล่าว

2.2) ลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงตรงกับข้อมูลที่สำนักงานแจ้งซึ่งควรได้รับการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด โดยสำนักงาน ปปง. จะแจ้งรายชื่อดังกล่าวผ่านระบบตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงินและรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด (AMLO Person Screening System: APS) เป็นช่องทางหลัก

2.3) นิติบุคคลที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

2.4) ลักษณะการประกอบธุรกิจของนิติบุคคล ดังต่อไปนี้

(1) ธุรกิจที่มีการรับเงินสดเป็นจำนวนมาก เช่น

- ธุรกิจคาสีโนหรือบ่อนการพนัน
- ธุรกิจรับแลกเปลี่ยนเงินตรา
- ธุรกิจที่ให้บริการโอนและรับโอนมูลค่าเงินทั้งภายในประเทศ

และข้ามประเทศซึ่งไม่ใช่สถาบันการเงิน

- ธุรกิจสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ¹⁹

(2) ลูกค้าประกอบธุรกิจที่มีการซื้อ ขาย หรือแลกเปลี่ยนสินค้าที่มีราคาสูง

โดยไม่มีแหล่งที่มาของเงินสด หรือสินค้าอย่างชัดเจน เช่น

- ธุรกิจค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอยหรือทองคำ
- ธุรกิจค้าของเก่าที่มีมูลค่าสูง เช่น วัตถุโบราณ ศิลปะวัตถุ พระเครื่อง เครื่องราง ของขลัง

- ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ดิจิทัล ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

- ธุรกิจบริษัทหรือนายหน้าจัดหางาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรับคนเข้ามาทำงานจากต่างประเทศหรือส่งคนไปทำงานในต่างประเทศ

- ธุรกิจนำเข้าเที่ยวบริษัททัวร์

(3) โครงสร้างการถือหุ้นของบริษัท มีความผิดปกติหรือมีความซับซ้อนเกินกว่าการดำเนินธุรกิจปกติ

(4) ลูกค้าเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด ที่มีการออกไปหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ

¹⁸ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 16

¹⁹ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มาตรา 3 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(5) ลูกค้ำที่มีได้ประกอบธุรกิจแต่ดำเนินกิจกรรมเป็นผลให้ได้มาซึ่งเงินสด หรือทรัพย์สินโดยไม่มีแหล่งที่มาอย่างชัดเจน เช่น วัต โบสถ์ มัสยิด มูลนิธิ สมาคม และชมรม หรือองค์กร ไม่แสวงหากำไรต่าง ๆ ซึ่งมีธุรกรรมที่มีมูลค่าสูงและไม่สามารถตรวจสอบแหล่งที่มาได้อย่างชัดเจน

2.4. พื้นที่ซึ่งเป็นถิ่นที่อยู่ไม่ว่าชั่วคราวหรือถาวร หรือแหล่งที่มาของรายได้ หรือ พื้นที่ในการทำธุรกรรมของลูกค้ำ เป็นพื้นที่หรือประเทศ ดังนี้

(1) พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินหรือกำหนดจากองค์การ ระหว่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศ เช่น คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ว่า เป็นพื้นที่หรือประเทศที่ไม่มีมาตรการ หรือไม่มี การใช้หรือ ประยุกต์ใช้มาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายอย่างเพียงพอ

(2) พื้นที่ที่สำนักงานพิจารณาให้เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามที่สำนักงานประกาศกำหนด

2.5. ผลิตภัณฑ์หรือบริการ ธุรกรรม หรือช่องทางในการให้บริการที่ลูกค้ำมาสร้าง ความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว ซึ่งมีผลการประเมินความเสี่ยงตามข้อ 2.1.3 และข้อ 2.1.4

กรณีการตรวจสอบพบข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ เช่น สื่อสาธารณะ ฐานข้อมูลภายในองค์กร หรือหน่วยงานราชการอื่น หรือได้รับคำสั่งยึดอายัดจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในกรณี (1) ความสัมพันธ์ ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวดำเนินไปอย่างผิดปกติ (2) ลูกค้ำอาจเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงสูง (3) ลูกค้ำเป็นนิติบุคคลที่มีตัวแทนอำพรางเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้น (nominees shareholders) อาจพิจารณา ประเมินความเสี่ยงแยกจากปัจจัยข้างต้น แล้วจึงนำไปพิจารณาร่วมกับความเสี่ยงในปัจจัยอื่น ๆ ต่อไป

ทั้งนี้ ให้ผู้ประกอบธุรกิจ ประกันภัยพิจารณา ข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับ ประโยชน์ จากกรรมธรรม์ประกันภัย เป็นปัจจัยหนึ่งในการบริหารความเสี่ยงของลูกค้ำ ในกรณีที่พบว่าผู้รับประโยชน์ จากกรรมธรรม์ประกันภัยเป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือเป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ที่มีความเสี่ยงสูง ให้สถาบันการเงินตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำในระดับ เข้มข้น

2.2.2 แนวทางในการประเมินความเสี่ยงลูกค้ำ

การประเมินความเสี่ยงลูกค้ำสามารถจัดทำได้หลายรูปแบบ โดยต้องใช้ปัจจัย หรือลักษณะตามที่กฎหมายกำหนดข้างต้น ได้แก่ ปัจจัยความเสี่ยงเกี่ยวกับลูกค้ำ ปัจจัยความเสี่ยงเกี่ยวกับ พื้นที่หรือประเทศ ผลิตภัณฑ์หรือบริการ ธุรกรรม หรือช่องทางในการให้บริการมาประกอบการพิจารณา ประเมินความเสี่ยง²⁰ ซึ่งในขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงลูกค้ำ ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยอาจใช้วิธีประเมิน โดยกำหนดว่า หากลูกค้ำมีลักษณะใดลักษณะหนึ่งตรงกับปัจจัยที่อาจส่งผลให้ลูกค้ำมีความเสี่ยงสูง ผู้ประกอบ ธุรกิจประกันภัย จะกำหนดให้ลูกค้ำรายนั้นเป็นลูกค้ำที่มีความเสี่ยงสูงทันที (ใช้เกณฑ์ Rules-Based) หรือวิธี กำหนดค่าน้ำหนักในแต่ละปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงเป็นค่าคะแนน (Scoring) และนำไปคำนวณ

²⁰ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. 2563

ข้อ 10 ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงกับลูกค้ำทุกรายตั้งแต่ สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ จนยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือเมื่อมีการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้ำ และให้นำปัจจัยความเสี่ยงตามข้อ 9 วรรคหนึ่ง (1) มาพิจารณาก่อนการกำหนดระดับความเสี่ยงของลูกค้ำด้วย

เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ออกมาเป็นระดับความเสี่ยงของลูกค้า ของความเสี่ยงลูกค้า ทั้งนี้ สำนักงานได้จัดทำตัวอย่างการประเมินความเสี่ยงของลูกค้าแบบกำหนดค่าคะแนนความเสี่ยง (Scoring) ดังนี้

ตัวอย่างตารางวิเคราะห์ความเสี่ยงของลูกค้า : พิจารณากำหนดค่าคะแนนความเสี่ยง (Scoring)

วิธีการประเมินความเสี่ยงแบบพิจารณากำหนดค่าคะแนนความเสี่ยง (Scoring) เหมาะสำหรับผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยที่มีองค์กรขนาดใหญ่ หรือมีผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความหลากหลายและซับซ้อน ผู้ประกอบธุรกิจไปประกันภัย สามารถกำหนดปัจจัยเพื่อพิจารณาระดับความเสี่ยงของลูกค้าได้หลากหลาย และอาจกำหนดระดับความเสี่ยงได้ละเอียดมากกว่า 3 ระดับ เพื่อประโยชน์ในการบริหารความเสี่ยงลูกค้าอย่างต่อเนื่อง และการติดตามความเคลื่อนไหวทางการเงินลูกค้า

ตัวอย่างหลักเกณฑ์ : กำหนดระดับคะแนนความเสี่ยงไว้ที่ระดับ 1 – 4 จากความเสี่ยงต่ำถึงความเสี่ยงสูง โดยหากลูกค้ามีลักษณะปัจจัยตามที่กำหนดมากกว่า 1 ข้อ ให้ถือคะแนนที่มากที่สุด

ที่	ลูกค้า	คะแนนความเสี่ยง
1	ลูกค้าที่มีอาชีพ หรือแหล่งที่มาของรายได้ชัดเจน เช่น ข้าราชการหรือพนักงานในหน่วยงาน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องรัฐบาล และมีรายได้จากเงินเดือนเท่านั้น	1
2	ลูกค้านิติบุคคลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หรือองค์กรที่มีการกำกับดูแลในเรื่องของความโปร่งใสจากหน่วยงานรัฐ	1
3	ลูกค้าที่มีแหล่งรายได้ค่อนข้างชัดเจน แต่อาจมีแหล่งรายได้จากหลายแหล่งซึ่งไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลได้อย่างแน่ชัด เช่น อาชีพรับจ้างอิสระ (Freelance)	2
4	โครงสร้างการถือหุ้นของบริษัท มีความผิดปกติหรือมีความซับซ้อนเกินกว่าการดำเนินธุรกิจปกติ	3
5	ลูกค้าไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ	3
6	เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด ที่มีการออกไปหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ	3
7	ประกอบธุรกิจที่มีการรับเงินสดเป็นจำนวนมาก หรือประกอบธุรกิจที่มีการซื้อ ขาย หรือแลกเปลี่ยนสินค้าที่มีราคาสูง โดยไม่มีแหล่งที่มาของเงินสด หรือสินค้าอย่างชัดเจน หรือไม่ประกอบธุรกิจ แต่ดำเนินกิจกรรมเป็นผลให้ได้มาซึ่งเงินสดหรือทรัพย์สินโดยไม่มีแหล่งที่มาอย่างชัดเจน	4
8	เป็นผู้มีสถานภาพทางการเมืองในประเทศ	4
9	เป็นบุคคลที่มีรายชื่อตรงกับข้อมูลที่สำนักงาน ป.ป.ง. แจ้งว่าเป็นรายชื่อที่ต้องกำหนดให้เป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง	4
10	การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวดำเนินไปอย่างผิดปกติ	4
11	อาจเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดมูลฐาน	4
12	กรณีที่ตรวจสอบพบว่า ลูกค้าเป็นนิติบุคคลที่มีตัวแทนอำพรางเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้น	4

เมื่อกำหนดค่าน้ำหนักของความเสี่ยงลูกค้าแล้ว อาจกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความเสี่ยงที่แท้จริงของลูกค้า โดยพิจารณาร่วมกับความเสี่ยงด้านพื้นที่ ผลิตภัณฑ์และบริการ และช่องทางการให้บริการ

ตัวอย่างตารางวิเคราะห์ความเสี่ยงโดยรวมของลูกค้า

หลักเกณฑ์: ระดับคะแนน 4-7 เสี่ยงต่ำ ระดับคะแนน 8-11 เสี่ยงกลาง ระดับคะแนน 12-16 เสี่ยงสูง

ลูกค้า	ผลคะแนนความเสี่ยงของลูกค้า	ปัจจัยเกี่ยวกับพื้นที่*	ปัจจัยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการ	ปัจจัยเกี่ยวกับช่องทางบริการ	ผลรวมความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง
นาย ก ดิทรายชื่อ HR 02 อยู่จังหวัดเชียงราย ใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงสูง	4	3	4	2	13	สูง
นาย ข ดิทรายชื่อ HR 02 อยู่จังหวัดเชียงราย ใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงกลาง	4	3	3	2	12	สูง
นาย ค ดิทรายชื่อ HR 02 อยู่กรุงเทพมหานคร ใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงกลาง	4	2	3	2	11	กลาง
นาง ง ดิทรายชื่อ HR 02 อยู่กรุงเทพมหานคร ใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงต่ำ	4	2	1	2	9	กลาง
นางสาว A เป็นชาวญี่ปุ่น ใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงสูง	3	2	4	2	11	กลาง
นาย จ รัฐบาลการ อยู่จังหวัดปัตตานี ใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงสูง	1	4	4	2	11	กลาง
นาย ช รัฐบาลการครู อยู่จังหวัดพังงา ใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงสูง	1	1	4	2	8	กลาง
นาย ส รัฐบาลการครู อยู่จังหวัดพังงา ใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงกลาง	1	1	3	2	7	ต่ำ
นาง ว อยู่ในประเทศเสี่ยงสูง ที่สำนักงาน ปปง. ประกาศใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงสูง	4	4	4	2	14	สูง

*หมายเหตุ 1. ความเสี่ยงในด้านพื้นที่พิจารณาทั้งความเสี่ยงจากตัวลูกค้า ได้แก่ ภูมิฐานะ สถานที่อยู่อาศัย สถานที่ทำงาน และพื้นที่ที่มีการทำธุรกรรม โดยใช้ตัวอย่างการกำหนดค่าความเสี่ยงเชิงพื้นที่ ตามข้อ 2.1.2
2. ตารางข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 อาจพิจารณากำหนดแนวทางวิเคราะห์ความเสี่ยงของลูกค้าให้เหมาะสม ตามแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงภายในองค์กร

นอกจากการพิจารณาความเสี่ยงสำหรับผลิตภัณฑ์ ประเภทบริการ และช่องทางบริการแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย อาจนำข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยความเสี่ยงต่ำหรือสูงบางเรื่องมาปรับใช้ในกรณีที่สามารถทราบถึงความเสี่ยงนั้นได้ตั้งแต่ในขั้นตอนการแสดงตน เช่น ลักษณะของการทำธุรกรรมหรือมูลค่าในการทำธุรกรรม วัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรม เป็นต้น

2.3 การบริหารและบรรเทาความเสี่ยง

2.3.1 การบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้า

ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย/มาตรการหรือหลักเกณฑ์เพื่อบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และนำมาปรับใช้กับลูกค้าทุกราย การบริหารความเสี่ยงในที่นี้ คือ กระบวนการ

ตั้งแต่การประเมินความเสี่ยงเพื่อกำหนดระดับความเสี่ยงที่เหมาะสมสำหรับลูกค้าแต่ละราย โดยการประเมินความเสี่ยงนั้นต้องพิจารณาจากปัจจัยที่กฎหมายกำหนดไว้ ตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ร่วมกับปัจจัยอื่น ๆ ที่ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยอาจพิจารณากำหนดเพิ่มเติมตามนโยบายภายในองค์กร เพื่อจะได้กำหนดมาตรการตรวจสอบที่มีความเข้มข้นสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกค้า

กระบวนการบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้านั้น ต้องดำเนินการอยู่ตลอดเวลา จนกว่าความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าจะยุติลง หรือเมื่อมีการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า โดยเริ่มดำเนินการครั้งแรก เมื่อผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยอนุมัติสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมกับลูกค้า และต้องดำเนินการตรวจทานปรับปรุงอยู่เสมอ ซึ่งในการบริหารความเสี่ยงในระหว่างการทำ ความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมอยู่ นอกจากจะขึ้นอยู่กับมาตรฐานที่ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัย กำหนดขึ้นแล้ว ยังขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการดำเนินการความสัมพันธ์ทางธุรกิจ การทำธุรกรรม การเคลื่อนไหวทางธุรกิจที่ลูกค้าดำเนินไป เนื่องจากหากลูกค้ามีรูปแบบพฤติกรรมหรือความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมที่ผิดปกติและทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยพบว่ามีโอกาสสูงที่จะเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐาน หรือการฟอกเงิน ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยต้องดำเนินการบริหารความเสี่ยงด้วยการประเมินความเสี่ยงของลูกค้ารายนั้น ๆ ใหม่อีกครั้งทันที โดยใช้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันที่สุดเป็นส่วนสำคัญในการประเมินระดับ ความเสี่ยงและดำเนินการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องต่อไปจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า

2.3.2 หลักการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัย ต้องบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้าที่สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ โดยหน้าที่ในการประเมินและบริหารความเสี่ยง มิใช่ดำเนินการเพียงขั้นตอนอนุมัติรับลูกค้าเท่านั้น หากแต่ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยต้องดำเนินการประเมิน ในขณะดำเนินการความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าต่อเนื่องไปจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ดังนั้น จึงต้อง กำหนดมาตรการ/แนวปฏิบัติ หรือหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนรองรับการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องดังกล่าว โดยควรกำหนดมาตรการ/แนวปฏิบัติ หรือ หลักเกณฑ์ ในประเด็นต่อไปนี้

1) กำหนดให้การบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องต้องสอดคล้องกับกระบวนการ ตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้า โดยต้องกำหนดหลักการให้ผลการ ประเมินความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละราย นำไปสู่การกำหนดความเข้มข้นในการตรวจสอบและตรวจทาน ความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้ารายนั้น ๆ เสมอ ตามหลักการที่ว่า “กลุ่มลูกค้าที่มี ระดับความเสี่ยงสูง จะอยู่ในกระบวนการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรม ที่เข้มข้นมากกว่ากลุ่มลูกค้าที่มีระดับความเสี่ยงต่ำ”

2) กำหนดให้การปรับปรุงข้อมูลลูกค้าให้เป็นปัจจุบัน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการบริหาร ความเสี่ยง โดยต้องกำหนดให้มีการปรับปรุงความเสี่ยงเมื่อพบว่าข้อมูลของลูกค้ามีความเปลี่ยนแปลง ดังนั้น จึงต้องกำหนดกรอบการทำงานสำหรับการปรับปรุงข้อมูลของลูกค้าทุกกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ การดำเนินการปรับปรุงข้อมูลสำหรับกลุ่มลูกค้าที่มีระดับความเสี่ยงต่ำอาจจะช้ากว่าหรือมีความถี่น้อยกว่า กระบวนการปรับปรุงข้อมูลสำหรับกลุ่มลูกค้าที่มีระดับความเสี่ยงสูงก็ได้

3) กำหนดให้มีการปรับปรุงความเสี่ยง ตามผลการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรม โดยต้องกำหนดเงื่อนไขหรือแบบแผนของผลการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้า เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ในการปรับปรุงความเสี่ยงสำหรับลูกค้า เช่น กำหนดร้อยละของวงเงินในการทำธุรกรรมในกรณีที่ลูกค้ามีความเคลื่อนไหวทางการเงินที่ต่างจากเดิม หรือกำหนดรูปแบบการทำธุรกรรมในกรณีที่ลูกค้ามีความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมต่างไปจากเดิม ซึ่งควรมีทั้งหลักเกณฑ์เพื่อปรับลดระดับความเสี่ยงของลูกค้าและหลักเกณฑ์เพื่อปรับเพิ่มระดับความเสี่ยงของลูกค้า โดยให้ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้พิจารณาอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงระดับความเสี่ยงของลูกค้า

4) ขั้นตอนการบันทึกข้อมูลการบริหารความเสี่ยง ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย ควรกำหนดให้มีการบันทึกข้อมูลการปรับปรุงความเสี่ยงแต่ละครั้งของลูกค้าแต่ละรายไว้เป็นข้อมูลทางสถิติขององค์กรและเก็บรักษาไว้ให้มีสภาพพร้อมใช้งาน เพื่อในระยะยาวจะสามารถใช้เป็นปัจจัยในการตรวจสอบว่ามาตรการบริหารความเสี่ยงที่ใช้อยู่มีแนวโน้มให้เพิ่มปริมาณลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงมากขึ้นหรือไม่ ซึ่งอาจเป็นตัวชี้วัดให้มีการปรับปรุงมาตรการ/แนวปฏิบัติ/หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงขององค์กร การบริหารความเสี่ยงในระดับผู้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ยังรวมถึงการตรวจสอบภายใน (Internal Audit) เฉพาะด้านการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ตั้งแต่ขั้นตอนการรับลูกค้า ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง ขั้นตอนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวของการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลพร้อมคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ขั้นตอนการตรวจสอบตัวแทนและการพึ่งพาบุคคลที่สาม การกำกับดูแลสาขาหรือบริษัทในเครือ รวมถึงระบบการเก็บรักษาข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะได้กล่าวไว้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับตัวแทนและการพึ่งพาบุคคลที่สาม การกำกับดูแลสาขาและบริษัทในเครือ การรายงานธุรกรรมต่อสำนักงานต่อไป

หัวข้อที่ 3

การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำก่อนการอนุมัติรับลูกค้ำ

ขั้นตอนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากขั้นตอนการจัดให้ลูกค้ำแสดงตน ที่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนอนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้ำ โดยในการอนุมัติรับลูกค้ำต้องประกอบไปด้วยการประเมินความต้องการข้อมูลเบื้องต้นเพื่อระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำ การระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงและใช้มาตรการที่เหมาะสมในการพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง การตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ลูกค้ำกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงซึ่งก่อนการอนุมัติรับลูกค้ำ และขอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมจากลูกค้ำ ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย ต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำให้แล้วเสร็จก่อนในกรณีดังต่อไปนี้

(1) เมื่อเริ่มสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้ำ

การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้ำสำหรับธุรกิจประกันภัย หมายถึง การทำธุรกรรมระหว่างลูกค้ำกับบริษัทประกันภัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้บริการผลิตภัณฑ์ประกันภัยที่มีความคุ้มครองอย่างต่อเนื่องเกินกว่า 1 ปีขึ้นไป

(2) เมื่อมีการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว ซึ่งมีมูลค่าตั้งแต่หนึ่งแสนบาทขึ้นไปไม่ว่าครั้งเดียวหรือหลายครั้งที่ต่อเนื่องกัน

หลักการพิจารณาความต่อเนื่องให้พิจารณาจากการทำธุรกรรมภายใน 1 วันทำการของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย เช่น กรณีให้บริการ ณ สำนักงาน หรือสาขาของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย หรือตัวแทนของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย อาจตรวจสอบการทำธุรกรรมที่เกิดขึ้นของผู้ทำธุรกรรมรายเดียวกันภายในสำนักงานหรือสาขาของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย หรือตัวแทนของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยเดียวกันภายในระยะเวลา 1 วัน หรือภายในเวลาทำการ แต่หากเป็นการให้บริการผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ให้พิจารณาจากการทำธุรกรรมของผู้ทำธุรกรรมภายในช่องทางเดียวกัน อุปกรณ์เดียวกัน ภายใน 1 วันหรือภายใน 24 ชั่วโมง ที่เปิดให้บริการผ่านช่องทางดังกล่าว

การทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้ำสำหรับธุรกิจประกันภัย หมายถึง การทำธุรกรรมระหว่างลูกค้ำกับบริษัทประกันภัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้บริการผลิตภัณฑ์ประกันภัยที่มีความคุ้มครองไม่เกิน 1 ปี

(3) เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าอาจเกี่ยวข้องกับกรกระทำผิดฐาน การฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

(4) เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อมูลตัวตนของลูกค้ำ

3.1 แนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำ

ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำ โดยใช้เอกสารข้อมูล หรือข่าวสาร จากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ นอกเหนือจากการขอข้อมูลจากลูกค้ำก็ได้ โดยแนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำ ให้เป็นไปตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำและการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับประโยชน์ที่แท้จริง

ทั้งนี้ เนื่องจากการกำหนดแนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ตามกฎหมายกำหนดให้ระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ²¹ ที่ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัย ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงดังกล่าวไว้ ตามผลการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กร และผลการประเมินความเสี่ยงก่อนการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการรูปแบบใหม่ ช่องทางหรือกลไกใหม่ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการออกผลิตภัณฑ์ หรือบริการ

1) กรณีที่ลูกค้าเป็นบุคคลธรรมดา

เมื่อผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัย ได้ดำเนินการจัดให้ลูกค้าแสดงตนตามประกาศ สำนักนายกรัฐมนตรื เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 แล้วให้ดำเนินการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า โดยผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยต้องระบุตัวตนของลูกค้าจากข้อมูลการแสดงตนที่ครบถ้วนและพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้า ทั้งแบบพบเห็นลูกค้าต่อหน้า (Face-to-Face) และแบบไม่พบเห็นลูกค้าต่อหน้า (Non-Face-to-Face) รวมถึงการรับลูกค้านอกสถานที่ โดยเจ้าหน้าที่หรือตัวแทนของผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยเป็นผู้ดำเนินการ (ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ครั้งแรก) และดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นปัจจุบันของข้อมูลแสดงตนจากแหล่งข้อมูลที่ น่าเชื่อถือ ตลอดจนพิสูจน์ว่าลูกค้าเป็นเจ้าของข้อมูลและหลักฐานดังกล่าวจริง โดยอย่างน้อยผู้ประกอบการ ประกันภัย อย่างน้อยต้องดำเนินการตามแนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าตามตาราง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สรุปแนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดา

ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัย ต้องดำเนินการทั้ง 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. การเก็บข้อมูลและหลักฐานจากการแสดงตน และข้อมูลอื่น ๆ ที่ใช้ในการระบุตัวตน และพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า
2. การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและหลักฐานที่ได้จากการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนที่ 1
3. การตรวจสอบเปรียบเทียบใบหน้าเพื่อพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า

โดยพิจารณาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ และช่องทางการให้บริการ ที่ลูกค้ามาขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว และเลือกวิธีการใดวิธีการหนึ่งใน การระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตน ดังนี้

²¹ ระเบียบวิธีการประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์หรือบริการสามารถดูได้ใน หัวข้อที่ 2 การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

ความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ช่องทางให้บริการ	การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและหลักฐาน	การพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า
ต่ำ	พบหน้า	<p>กรณีใช้บัตรประจำตัวประชาชน</p> <p>1) การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วตรวจสอบกับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมการปกครอง (DOPA)</p> <p>2) การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบเปรียบเทียบกับข้อมูลตามหน้าบัตรประจำตัวประชาชน</p> <p>3) ตรวจสอบข้อมูลกับฐานข้อมูลอื่นใดของหน่วยงานภาครัฐ เช่น สหกรณ์ที่ตั้งขึ้นโดยสมาชิกที่เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ สามารถตรวจสอบข้อมูลของผู้สมัครสมาชิกจากหน่วยงานที่ตัวเองสังกัดอยู่ได้</p> <p>4) ตรวจสอบหลักฐานและรับรองความถูกต้องของข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ว่าลูกค้านั้นเป็นเจ้าของข้อมูลดังกล่าวจริง</p> <p>กรณีใช้หนังสือเดินทางเป็นหลักฐานแสดงตน</p> <p>1) นำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากหนังสือเดินทาง เช่น ข้อมูลจากเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายระยะใกล้ (NFC) มาตรวจสอบเทียบกับข้อมูลบนหนังสือเดินทาง หรือ</p> <p>2) ตรวจสอบหลักฐานและรับรองความถูกต้องของข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ว่าลูกค้านั้นเป็นเจ้าของข้อมูลดังกล่าวจริง</p> <p>** โดยใช่วิธีการหนึ่งวิธีการใด หรือใช้วิธีการอื่นใดที่มีระดับความน่าเชื่อถือเทียบเคียงกัน</p> <p>ทั้งนี้ กรณีลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งเป็นคนต่างชาติดหรือต่างด้าวที่ไม่มีหนังสือเดินทางอาจตรวจสอบเอกสารอื่นใดที่หน่วยงานรัฐออกให้ก็ได้ เช่น บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย, เอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity: CI), Travel Document for Aliens (T.D.), Temporary Passport เป็นต้น</p>	ให้ตรวจสอบใบหน้าของลูกค้ากับภาพของลูกค้าจากบัตรประจำตัวประชาชน หรือหนังสือเดินทาง
ต่ำ	ไม่พบหน้า	<p>กรณีใช้บัตรประจำตัวประชาชน</p> <p>1) การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วตรวจสอบกับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมการปกครอง (DOPA)</p> <p>2) การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบเปรียบเทียบกับข้อมูลบนบัตรประจำตัวประชาชน</p> <p>3) ตรวจสอบข้อมูลกับฐานข้อมูลอื่นใดของหน่วยงานภาครัฐ เช่น สหกรณ์ที่ตั้งขึ้นโดยสมาชิกที่เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ สามารถตรวจสอบข้อมูลของผู้สมัครสมาชิกจากหน่วยงานที่ตัวเองสังกัดอยู่ได้</p>	ถ่ายภาพและบันทึกภาพลูกค้าเพื่อตรวจสอบเปรียบเทียบภาพใบหน้าของลูกค้ากับภาพของลูกค้าจากบัตรประจำตัวประชาชน หนังสือเดินทาง หรือข้อมูลหรือหลักฐานที่น่าเชื่อถืออื่น เพื่อพิสูจน์ว่าเป็นลูกค้าราย

ความเสี่ยงของ ผลิตภัณฑ์ หรือบริการ	ช่องทาง การให้บริการ	การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและหลักฐาน	การพิสูจน์ทราบตัวตน ของลูกค้า
		<p>4) ตรวจสอบหลักฐานและรับรองความถูกต้องของข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ว่า ลูกค้านั้นเป็นเจ้าของข้อมูลดังกล่าวจริง</p> <p>กรณีใช้หนังสือเดินทางเป็นหลักฐานแสดงตน</p> <p>1) นำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากหนังสือเดินทาง เช่น ข้อมูลจาก เทคโนโลยีสื่อสารไร้สายระยะใกล้ (NFC) มาตรวจสอบเทียบกับข้อมูล บนหนังสือเดินทาง</p> <p>2) ตรวจสอบหลักฐานและรับรองความถูกต้องของข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ว่า ลูกค้านั้นเป็นเจ้าของข้อมูลดังกล่าวจริง</p> <p>** โดยใช่วิธีการหนึ่งวิธีการใด หรือใช้วิธีการอื่นใดที่มีระดับ ความน่าเชื่อถือเทียบเคียงกัน</p> <p>ทั้งนี้กรณีลูกค้าบุคคลธรรมดาต่างชาติหรือต่างด้าวที่ไม่มี หนังสือเดินทางอาจตรวจสอบเอกสารอื่นใดที่หน่วยงานรัฐออกให้ก็ได้ เช่น บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย, เอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity: CI), Travel Document for Aliens (T.D.), Temporary Passport เป็นต้น</p>	<p>นั้นจริงแทนการพบเห็น ลูกค้าต่อหน้า</p>
กลาง	พบหน้า	<p>กรณีใช้บัตรประจำตัวประชาชน</p> <p>1) การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตร ประจำตัวประชาชน แล้วตรวจสอบกับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมการปกครอง (DOPA)</p> <p>2) การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตร ประจำตัวประชาชน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบเปรียบเทียบกับ ข้อมูลบนบัตรประจำตัวประชาชน</p> <p>3) ใช้ข้อมูลหน้าบัตรและ Laser Code หลังบัตรประจำตัวประชาชน ส่งไปตรวจสอบสถานะบัตรกับระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมการปกครอง (DOPA)</p> <p>4) ตรวจสอบข้อมูลกับฐานข้อมูลอื่นใดของหน่วยงานภาครัฐ เช่น สหกรณ์ที่ตั้งขึ้นโดยสมาชิกที่เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ สามารถ ตรวจสอบข้อมูลของผู้สมัครสมาชิกจากหน่วยงานที่ตัวเองสังกัดอยู่ได้</p> <p>กรณีใช้หนังสือเดินทางเป็นหลักฐานแสดงตน</p> <p>นำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากหนังสือเดินทาง เช่น ข้อมูลจาก เทคโนโลยีสื่อสารไร้สายระยะใกล้ (NFC) มาตรวจสอบเทียบกับข้อมูล บนหนังสือเดินทาง โดยหากไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ที่ได้จากหนังสือเดินทาง อาจตรวจสอบเอกสารสำคัญประจำตัวอื่น</p>	<p>ให้ตรวจสอบหรืออาจ พิจารณานำเทคโนโลยี เปรียบเทียบข้อมูล ชีวมิติของลูกค้ามาเพิ่ม ประสิทธิภาพในการ พิสูจน์ตัวตนลูกค้าได้</p>

ความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ช่องทางให้บริการ	การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและหลักฐาน	การพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า
		<p>ที่รัฐบาลไทย หรือหน่วยงานรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้เทียบกับหนังสือเดินทางทดแทนได้</p> <p>**หรือใช้วิธีการอื่นใดที่มีระดับความน่าเชื่อถือเทียบเคียงกัน โดยพิจารณาตามตารางที่ 2 ตัวอย่างเอกสารที่สามารถใช้เพื่อการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตน กรณีใช้หนังสือเดินทางในการแสดงตนและไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากหนังสือเดินทางได้ เฉพาะช่องเอกสารแสดงตน (ช่องที่ 2)</p>	
กลาง	ไม่พบหน้า	<p>กรณีใช้บัตรประจำตัวประชาชน</p> <p>1) การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบเปรียบเทียบกับข้อมูลตามหน้าบัตรประจำตัวประชาชน</p> <p>2) ใช้ข้อมูลหน้าบัตรและ Laser Code หลังบัตรประจำตัวประชาชน ส่งไปตรวจสอบสถานะบัตรกับ DOPA</p> <p>กรณีใช้หนังสือเดินทางเป็นหลักฐานแสดงตน</p> <p>นำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากหนังสือเดินทาง เช่น ข้อมูลจากเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายระยะใกล้ (NFC) มาตรวจสอบเทียบกับข้อมูลบนหนังสือเดินทาง โดยหากไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากหนังสือเดินทาง อาจตรวจสอบเอกสารสำคัญประจำตัวอื่นที่รัฐบาลไทย หรือหน่วยงานรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้เทียบกับหนังสือเดินทางทดแทนได้</p> <p>**หรือใช้วิธีการอื่นใดที่มีระดับความน่าเชื่อถือเทียบเคียงกัน โดยพิจารณาตามตารางที่ 2 ตัวอย่างเอกสารที่สามารถใช้เพื่อการระบุตัวตน กรณีใช้หนังสือเดินทางในการแสดงตนและไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้ เฉพาะเอกสารแสดงตน (ช่องที่ 2)</p>	<p>ต้องถ่ายภาพและบันทึกภาพลูกค้า และใช้เทคโนโลยีขั้นสูงที่ได้มาตรฐานสากลหรือมาตรฐานที่ยอมรับโดยทั่วไป หรือตรวจสอบเปรียบเทียบภาพใบหน้าของลูกค้ากับภาพของลูกค้าจากบัตรประจำตัวประชาชนหรือหนังสือเดินทาง เพื่อพิสูจน์ว่าเป็นลูกค้ารายนั้นจริง แทนการพบเห็นลูกค้าต่อหน้า หรือใช้วิธีการอื่นใดที่มีระดับความน่าเชื่อถือเทียบเคียงกัน</p>
สูง	พบหน้า	<p>กรณีใช้บัตรประจำตัวประชาชน</p> <p>การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วตรวจสอบกับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมการปกครอง (DOPA)</p> <p>กรณีใช้หนังสือเดินทางเป็นหลักฐานแสดงตน</p> <p>ให้นำข้อมูลจากเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายระยะใกล้ (NFC) มาตรวจสอบเทียบกับข้อมูลบนหนังสือเดินทาง และตรวจสอบเอกสารสำคัญ</p>	<p>ให้ตรวจสอบเปรียบเทียบใบหน้าของลูกค้ากับภาพของลูกค้าจากบัตรประจำตัวประชาชนหรือหนังสือเดินทาง เพื่อพิสูจน์ว่าเป็นลูกค้ารายนั้นจริง หรืออาจพิจารณานำเทคโนโลยี</p>

ความเสี่ยงของ ผลิตภัณฑ์ หรือบริการ	ช่องทาง การให้บริการ	การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและหลักฐาน	การพิสูจน์ทราบตัวตน ของลูกค้า
		<p>ประจำตัวอื่นที่รัฐบาลไทยออกให้หรือหน่วยงานของรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้</p> <p>** หรือใช้วิธีการอื่นใดที่มีระดับความน่าเชื่อถือเทียบเคียงกัน โดยใช้เอกสารหรือหลักฐานในการตรวจสอบประกอบกันจำนวนอย่างน้อย 3 ประเภท รายละเอียดตามตารางที่ 2 ตัวอย่างเอกสารที่สามารถใช้เพื่อการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตน กรณีใช้หนังสือเดินทางในการแสดงตนและไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากหนังสือเดินทางได้</p>	<p>เปรียบเทียบข้อมูลชีวมิติของลูกค้า มาเพิ่มประสิทธิภาพในการพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าก็ได้</p>
	ไม่พบหน้า	<p>กรณีใช้บัตรประจำตัวประชาชน</p> <p>การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วตรวจสอบกับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมการปกครอง (DOPA)</p> <p>กรณีใช้หนังสือเดินทางเป็นหลักฐานแสดงตน</p> <p>นำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากหนังสือเดินทาง เช่น ข้อมูลจากเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายระยะใกล้ (NFC) มาตรวจสอบเทียบกับข้อมูลบนหนังสือเดินทาง และ ตรวจสอบเอกสารสำคัญประจำตัวอื่นที่รัฐบาลไทยหรือหน่วยงานรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้</p> <p>** หรือใช้วิธีการอื่นใดที่มีระดับความน่าเชื่อถือเทียบเคียงกัน โดยใช้เอกสารหรือหลักฐานในการตรวจสอบประกอบกันจำนวนอย่างน้อย 3 ประเภท รายละเอียดตามตารางที่ 2 ตัวอย่างเอกสารที่สามารถใช้เพื่อการระบุตัวตน กรณีใช้หนังสือเดินทางในการแสดงตนและไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้</p>	<p>ต้องถ่ายภาพและบันทึกภาพลูกค้าและใช้เทคโนโลยีขั้นสูงที่ได้มาตรฐานสากลหรือมาตรฐานที่ยอมรับโดยทั่วไป เพื่อใช้ตรวจสอบเปรียบเทียบภาพใบหน้าของลูกค้ากับข้อมูลชีวมิติจากบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์หรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากหนังสือเดินทางเพื่อพิสูจน์ว่าเป็นลูกค้ารายนั้นจริงแทนการพบเห็นลูกค้าต่อหน้าหรือใช้วิธีการอื่นใดที่มีระดับความน่าเชื่อถือเทียบเคียงกัน</p>

**ตารางที่ 2 ตัวอย่างเอกสารที่สามารถใช้เพื่อการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตน
กรณีใช้หนังสือเดินทางในการแสดงตนและไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากหนังสือเดินทางได้**

ประเภทเอกสารหรือหลักฐานในการตรวจสอบสำหรับลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดา
ที่ไม่มีสัญชาติไทย ในกรณีที่ไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากหนังสือเดินทางได้ให้ผู้ประกอบ
ธุรกิจประกันภัย พิจารณา โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์การเดินทาง สามารถสรุปได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์	เอกสารแสดงตน	เอกสารเพิ่มเติมที่น่าเชื่อถือ
1. กรณีชาวต่างชาติทั่วไป เข้ามาทำงาน	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) ทะเบียนบ้านเล่มปกสีเหลือง (ทร.13) ที่ระบุเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก หรือ (3) ใบอนุญาตทำงานในประเทศ (Work Permit) ที่ส่วนราชการไทยออกให้ (อ่าน QR Code) หรือ (4) ทรานนุญาตเข้าประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) หรือ Smart VISA หรือ (5) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	(1) เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public
2. กรณีทำธุรกิจในประเทศไทย	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) ทะเบียนบ้านเล่มปกสีเหลือง (ทร.13) ที่ระบุเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก หรือ (3) ทรานนุญาตเข้าประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) หรือ ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) รหัส B (Business) หรือ (4) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	(1) เอกสารแสดงถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย หรือ (2) เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public
3. กรณีเข้ามาศึกษา ในประเทศไทย ของนักเรียนต่างชาติ	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) ทะเบียนบ้านเล่มปกสีเหลือง (ทร.13) ที่ระบุเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก หรือ (3) ทรานนุญาตเข้าประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non – Immigrant Visa) หรือ ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non – Immigrant Visa) รหัส ED (Education) หรือ (4) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	(1) หนังสือรับรองที่โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาออกให้ หรือ (2) เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public

วัตถุประสงค์	เอกสารแสดงตน	เอกสารเพิ่มเติมที่น่าเชื่อถือ
4. กรณีเข้ามารับการ รักษาพยาบาล ในประเทศไทย	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) หนังสืออนุญาตให้พำนักอยู่ในประเทศไทยไม่น้อยกว่า 3 เดือนจากกระทรวงการต่างประเทศ หรือ (3) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non – Immigrant Visa) หรือ ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non – Immigrant Visa) รหัส O (MT-90) หรือ รหัส O (MD) หรือ รหัส B (Business) หรือ (4) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	(1) หนังสือรับรองจากสถานพยาบาลว่าเข้ารับการรักษาจริง หรือ (2) เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public
5. กรณีเข้ามาซื้อ อสังหาริมทรัพย์	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) และ (2) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) หรือ (3) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	- เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public
6. กรณีเพื่อลงทุน ซื้อขายหลักทรัพย์	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) หรือ (3) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	- เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public
7. กรณีเจ้าหน้าที่ หน่วยงานราชการของ ต่างประเทศ หรือ เจ้าหน้าที่องค์การ ระหว่างประเทศ	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทยประเภททูต (Diplomatic Visa) หรือประเภทราชการ (Official Visa) หรือ (3) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทยประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) หรือ (4) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	- หนังสือรับรองการเป็นนักการทูต (Diplomatic Visa) เจ้าหน้าที่สถานทูต (Embassy Staff) เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการของต่างประเทศ เจ้าหน้าที่องค์การสหประชาชาติ (UN Staff) จากหน่วยงานต้นสังกัด หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ
8. กรณี Retirement	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทยประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non – Immigrant Visa) รหัส O-X หรือ รหัส O-A หรือตราประทับสำหรับกรณีที่ใช้ชีวิตบั้นปลาย (Retirement) ในประเทศไทย หรือ	(1) เอกสารแสดงถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย หรือ (2) เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public หรือ (3) หนังสือรับรองจากสถานทูต

วัตถุประสงค์	เอกสารแสดงตน	เอกสารเพิ่มเติมที่น่าเชื่อถือ
	(3) ตรายานุญาตเข้าประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) หรือ Long Stay ต้องใช้ ประกอบกับหนังสือรับรองจากสถานทูต หรือ (4) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	
9. กรณีผู้ถือบัตร Thailand Elite หรือ Thailand Privilege Card	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) ตรายานุญาตเข้าประเทศไทยประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) หรือ (3) ตรายานุญาตเข้าประเทศไทยประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) รหัส SE (Social Entry) รหัส PE (Privilege Entry) หรือ (4) เอกสารแสดงถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย เช่น หนังสือรับรองแสดงถิ่นที่อยู่ จากสถานทูตหรือจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เป็นต้น หรือ (5) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	(1) บัตร Thailand Elite Card หรือ หนังสือรับรองการเป็นสมาชิก Thailand Elite หรือ (2) เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public
10. กรณีนักเรียนต่างชาติ เข้ามาศึกษา พุทธศาสนา หรือ ปฏิบัติพุทธศาสนกิจ	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) ตรายานุญาตเข้าประเทศไทยประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non - Immigrant VISA) หรือ (3) ตรายานุญาตเข้าประเทศไทยประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non - Immigrant Visa) รหัส ED (Education) หรือ (4) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	(1) หนังสือรับรองการเข้าศึกษาจาก สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ หรือ สำนัก นาย ก รัฐ ม น ตรี หรือ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หรือ หนังสือรับรองจากสำนักพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด หรือ (2) เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public
11. กรณีนักบวช หรือ ผู้เผยแพร่ศาสนา ต่างชาติเข้ามา เพื่อเผยแพร่ศาสนา	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport หรือเอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้ และ (2) ตรายานุญาตเข้าประเทศไทยประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non - Immigrant VISA) หรือ (3) ตรายานุญาตเข้าประเทศไทยประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non - Immigrant Visa) รหัส R (Religion) (4) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	(1) หนังสือรับรองจากกรมการศาสนา วัตถุประสงค์เผยแพร่ศาสนา และ (2) หนังสือรับรองจากองค์กรศาสนาคริสต์ อิสลาม หรือองค์กรศาสนาของนักบวชนั้น หรือ (3) เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public
12. คนต่างด้าวที่ได้รับ อนุญาตให้อยู่ใน ประเทศไทยถาวร	(1) บัตรประจำตัวที่กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย ออกให้ เช่น บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (เลขประจำตัว 13 หลัก ที่ขึ้นต้นด้วยเลข 6 หรือ 7	

วัตถุประสงค์	เอกสารแสดงตน	เอกสารเพิ่มเติมที่น่าเชื่อถือ
ได้แก่ คนต่างด้าวที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน (ทร.13) หรือชนกลุ่มน้อย และบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ซึ่งรอการพิสูจน์สัญชาติ	หรือ 8 แล้วแต่กรณี) หรือ บัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (เลขประจำตัว 13 หลัก ที่ขึ้นต้นด้วยเลข 0) หรือ สมุดประจำตัวคนต่างด้าว และ (2) แบบรับรองรายการทะเบียนประวัติของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (ทร.38 ข) หรือ แบบรับรองรายการทะเบียนราษฎร ทร.13/1 หรือ ทร.14/1 แล้วแต่กรณี หรือ (3) ทะเบียนบ้าน (ทร.13 หรือ ทร.14) (4) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยออกให้ * ทั้งนี้ หลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่งที่ต้องปรากฏรูปถ่ายใบหน้า และเลขประจำตัว 13 หลักที่กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ออกให้	
13. แรงงานต่างด้าว สัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา แต่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในประเทศไทยชั่วคราว เป็นกรณีพิเศษ	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ เอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity: CI) หรือ Temporary Passport หรือ บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (เลขประจำตัว 13 หลัก ขึ้นต้นด้วย 00) และ (2) แบบรับรองรายการทะเบียนประวัติของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ (ทร.38/1) หรือ (3) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	(1) หนังสือรับรองจากนายจ้าง โดยระบุข้อมูลและรายละเอียดของนายจ้าง ลูกจ้าง (ชื่อเต็ม วันเดือนปีเกิด เลขบัตรประจำตัว ประเทศเจ้าของสัญชาติ และที่อยู่ปัจจุบัน) สถานที่ประกอบการ และข้อมูลการติดต่อ และแนบบัตรประจำตัวประชาชนของนายจ้าง หรือหนังสือรับรองนิติบุคคล หรือ (2) ใบอนุญาตทำงาน (Work Permit) ที่กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงานออกให้

หมายเหตุ : 1) กรณีชาวต่างชาติประเภทอื่นนอกเหนือจากที่ระบุไว้ให้ใช้เอกสารตามที่กำหนดไว้ข้างต้นได้เช่นเดียวกัน

2) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้ตามที่กำหนดไว้ข้างต้นต้องมีลักษณะอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

2.1) ต้องมีข้อมูลเพียงพอที่จะตรวจสอบกับข้อมูลแสดงตนของลูกค้ำในบัตรประจำตัวประชาชนหรือในหนังสือเดินทาง

2.2) ข้อมูลต้องเป็นปัจจุบัน

2.3) หน่วยงานผู้ออกเอกสารต้องมีกระบวนการตรวจสอบและพิสูจน์ทราบตัวตนของบุคคล และรับรองว่าข้อมูลเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง

ที่ถูกต้อง

3) การเลือกใช้เอกสาร

3.1) สำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงกลาง ให้เลือกใช้เอกสารที่ระบุไว้ในตารางเอกสารช่องแสดงตน (ช่องที่ 2) ทั้ง 2 รายการ

3.2) สำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูง สามารถเลือกใช้เอกสารที่ระบุไว้ในตารางเอกสารช่องแสดงตน (ช่องที่ 2) ทั้ง 3 รายการ หรือ เลือกจากช่องเอกสารแสดงตน (ช่องที่ 2) จำนวน 2 รายการ และเลือกเอกสารจากช่องเอกสารเพิ่มเติมที่น่าเชื่อถือ (ช่องที่ 3) จำนวน 1 รายการ ก็ได้

ทั้ง 3 รายการ หรือ เลือกจากช่องเอกสารแสดงตน (ช่องที่ 2) จำนวน 2 รายการ และเลือกเอกสารจากช่องเอกสารเพิ่มเติมที่น่าเชื่อถือ (ช่องที่ 3) จำนวน 1 รายการ ก็ได้

ในกรณีที่หน่วยงานภาครัฐมีการเปลี่ยนแปลงประเภทเอกสาร ขอให้ผู้ประกอบการธุรกิจประสานภัย ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับประเภทเอกสารของหน่วยงานดังกล่าวตามที่ประกาศ

1.1) กรณีมีเหตุจำเป็นไม่สามารถตรวจสอบเอกสารหลักฐานตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดได้

1.1.1) กรณีที่บัตรประจำตัวประชาชนไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลจากเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ได้ อันเนื่องจากชิปที่อยู่ในบัตรประจำตัวประชาชนเสียหายชำรุดหรือไม่สามารถอ่านได้เนื่องจากข้อจำกัดของบัตร ให้ดำเนินการดังนี้

(1) แจ้งให้ลูกค้าทำบัตรประจำตัวประชาชนใบใหม่ หรือ

(2) ให้นำข้อมูลบนบัตรประจำตัวประชาชน พร้อม Laser Code ตรวจสอบกับระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐ ทั้งนี้ หากเป็นกรณีผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูงต้องขอเอกสารเพิ่มเติม จำนวน 1 ประเภท โดยเอกสารที่ขอต้องเป็นเอกสารที่ออกโดยหน่วยงานภาครัฐ เช่น ทะเบียนบ้าน หรือใบขับขี่ เป็นต้น

(3) กรณีไม่สามารถดำเนินการตามข้อ (1) และ (2) ได้ ให้สามารถระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตน โดยขอเอกสารเพิ่มเติมจากลูกค้าอย่างน้อย 1 ประเภท สำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงกลาง และจำนวน 2 ประเภท สำหรับผลิตภัณฑ์เสี่ยงสูง โดยเอกสารที่ขอต้องเป็นเอกสารที่ออกโดยหน่วยงานภาครัฐ เช่น ทะเบียนบ้าน หรือใบขับขี่ เป็นต้น เพื่อนำมาพิจารณาประกอบกับบัตรประจำตัวประชาชน

ทั้งนี้ ในการใช้มาตรการในข้อ (3) ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย ต้องมีมาตรการที่แน่ใจได้ว่าเป็นกรณีความเสียหายจากชิปที่อยู่ในบัตรบัตรประจำตัวประชาชนอย่างแท้จริง ไม่ได้เกิดจากการใช้บัตรประจำตัวประชาชนปลอมหรือชิปปลอม หากไม่มีมาตรการที่สามารถทำให้แน่ใจได้ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย ควรพิจารณาให้ลูกค้าทำบัตรประจำตัวประชาชนใบใหม่ตาม (1)

1.1.2) กรณีที่บัตรประจำตัวประชาชนไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลจากเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ได้ เนื่องจากเป็นบัตรประจำตัวประชาชนรุ่นเก่า ให้ดำเนินการดังนี้

(1) แจ้งให้ลูกค้าทำบัตรประจำตัวประชาชนใบใหม่ หรือ

(2) สามารถระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตน โดยขอเอกสารเพิ่มเติมอย่างน้อย 1 ประเภท สำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงกลาง และจำนวน 2 ประเภท สำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูง โดยเอกสารที่ขอต้องเป็นเอกสารที่ออกโดยหน่วยงานภาครัฐ เช่น ทะเบียนบ้าน หรือใบขับขี่ เป็นต้น เพื่อนำมาพิจารณาประกอบกับบัตรประจำตัวประชาชน

1.1.3) กรณีที่ไม่สามารถตรวจสอบบัตรประจำตัวประชาชนกับระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐได้ เนื่องจากระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐมีปัญหา ให้ดำเนินการดังนี้

(1) ตรวจสอบข้อมูลจากเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์เทียบกับใบหน้าลูกค้า (Offline) และอนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ แต่ยังไม่อนุมัติให้ทำธุรกรรม โดยให้ตรวจสอบข้อมูลบนบัตรประจำตัวประชาชนกับระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐในภายหลังจากระบบสามารถใช้งานได้ ซึ่งลูกค้าจะไม่สามารถทำธุรกรรมได้จนกว่าจะเสร็จสิ้นการตรวจสอบดังกล่าว หรือ

(2) ตรวจสอบข้อมูลจากเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์เทียบกับใบหน้าลูกค้า (Offline) และต้องขอเอกสารที่ออกโดยหน่วยงานภาครัฐเพิ่มเติมอีก จำนวน 1 รายการ (เอกสารเพิ่มเติมไม่จำเป็นต้องมีรูปของลูกค้า) เพื่อตรวจสอบซ้ำผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยสามารถที่จะอนุมัติ

การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า ซึ่งลูกค้าสามารถทำธุรกรรมได้ทันที โดยไม่ต้องจำกัดจำนวนเงิน ในการเปิดบัญชี แต่อย่างไรก็ดี ควรตรวจสอบบัตรประจำตัวประชาชนกับระบบการตรวจสอบ ทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐอีกครั้งเมื่อระบบสามารถใช้งานได้ ซึ่งหากตรวจสอบภายหลังพบว่า ผลการตรวจสอบไม่ผ่าน ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องมีกระบวนการดำเนินการ เช่น มาตรการระงับ การใช้บัญชี เป็นต้น หรือ

(3) ตรวจสอบข้อมูลจากเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชนแบบออฟไลน์ (Offline) พร้อมถ่ายภาพและบันทึกภาพลูกค้า ประกอบการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงที่ได้มาตรฐานสากลหรือ มาตรฐานที่ยอมรับโดยทั่วไป เพื่อใช้ตรวจสอบเปรียบเทียบภาพใบหน้าของลูกค้ากับภาพของลูกค้า จากบัตรประจำตัวประชาชนหรือหนังสือเดินทางเพื่อพิสูจน์ว่าเป็นลูกค้ารายนั้นจริง ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย สามารถที่จะอนุมัติการสร้างสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า ซึ่งลูกค้าสามารถทำธุรกรรมได้ทันที

1.2) การพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดา กรณีผู้เยาว์ที่ไม่มีบัตรประจำตัว ประชาชน

กรณีผู้เยาว์อายุต่ำกว่า 7 ปี ในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนให้ดำเนินการ โดยขอบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ปกครอง พร้อมทั้งขอสำเนาสูติบัตรผู้เยาว์ เพื่อนำมาพิจารณาประกอบกัน ด้วยวิธีการตามระดับความเสี่ยงผลิตภัณฑ์

1.3) การแสดงตน การระบุตัวตน และการพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้าบุคคลธรรมดา กรณีผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพที่ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน

ในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพที่ไม่มีบัตร ประจำตัวประชาชนให้ดำเนินการขอบัตรประจำตัวคนพิการ และเอกสารที่ออกจากหน่วยงานภาครัฐอย่างน้อย จำนวน 1 รายการ เช่น ทะเบียนบ้าน ใบขับขี่ หนังสือเดินทาง(Passport) บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ บัตรประจำตัวข้าราชการ บัตรประจำตัวพนักงานรัฐวิสาหกิจที่ระบุเลขประจำตัวประชาชน เป็นต้น โดยมาตรฐานในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า นั้น ให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการตามความเสี่ยง ของผลิตภัณฑ์และช่องทางการให้บริการตามตารางที่ 1 สรุปแนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตน ของลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดา

ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวข้างต้นเป็นมาตรการเฉพาะเพื่อขจัดอุปสรรคในการแสดงตน ของผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพเท่านั้น ซึ่งผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยจะต้องกำหนดกระบวนการตรวจสอบ ความเคลื่อนไหวให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ระดับความเสี่ยงของลูกค้า และแหล่งที่มาของรายได้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการนำบัญชีของผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพไปใช้ในการกระทำความผิด เพราะหากเกิดความบกพร่องในกระบวนการดังกล่าวผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย อาจมีความเสี่ยงที่จะปฏิบัติ ไม่สอดคล้องกับกฎหมายอันอาจนำไปสู่การถูกดำเนินคดีได้

1.4) แนวทางการพิสูจน์และยืนยันตัวตนบนแพลตฟอร์มกลางที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบพิสูจน์และยืนยันตัวตน National Digital ID (NDID)

กรณีการใช้แพลตฟอร์มกลาง เช่น NDID ถือเป็นภารกิจที่สามหรือเป็นการใช้ตัวแทน²² ในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าก่อนที่จะอนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า ซึ่งองค์กรที่ได้พิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้ารายนั้นมาแล้ว (Identity Provider: IDP) เป็นผู้ยืนยันตัวตนลูกค้าให้กับผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัย ที่ลูกค้ากำลังทำธุรกรรมอยู่ (Relying Party: RP) ซึ่งรูปแบบการให้บริการยืนยันตัวตนนั้น จะต้องให้ลูกค้าทำการยืนยันตัวตนจาก Authenticator ที่องค์กรผู้ที่เคยพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้ารายนั้นเป็นผู้ออกให้ และหลังจากลูกค้ารายนั้นทำการยืนยันตัวตนสำเร็จแล้ว องค์กรที่เคยพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้าจะทำการยืนยันกลับไปยังผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัย ที่ลูกค้ารายนั้นกำลังทำธุรกรรมอยู่ว่าเป็นลูกค้ารายนั้นจริง ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัย จึงจะสามารถอนุมัติการสร้างสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า

กรณีลูกค้าจะใช้บริการแพลตฟอร์มกลางลูกค้าต้องทำการลงทะเบียนเพื่อขอใช้บริการผ่านช่องทางที่กำหนด โดยต้องผ่านการพิสูจน์ทราบตัวตนในระดับความน่าเชื่อถือของอัตลักษณ์ (Identity Assurance Level: IAL) ตามมาตรฐานที่กำหนด ได้แก่

- การตรวจสอบความถูกต้องและความแท้จริงของบัตรประจำตัวประชาชน โดยการใช้เครื่องอ่านบัตร (Card Reader) อ่านข้อมูลจาก Chip บนบัตรประจำตัวประชาชน (Dip Chip)
- การตรวจสอบความเป็นปัจจุบันของบัตรประจำตัวประชาชน โดยการนำข้อมูลที่ได้จาก Chip ในบัตรประจำตัวประชาชนไปตรวจสอบกับฐานข้อมูลของกรมการปกครองทางอิเล็กทรอนิกส์ (Online to DOPA)
- การถ่ายภาพและบันทึกภาพใบหน้าของลูกค้า
- การใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการตรวจสอบเปรียบเทียบภาพใบหน้าของลูกค้ากับข้อมูลชีวมิติจากบัตรประจำตัวประชาชนของลูกค้า (Biometric)

1.5) การระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ที่ผ่านการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนมาแล้ว

ในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยได้ทำการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้าตามประกาศสำนักงาน ป.ป.ง. เรื่อง แนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าและการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงมาแล้ว ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยสามารถบริหารความเสี่ยงโดยให้พิจารณา ดังนี้

- 1.5.1) ให้บริหารความเสี่ยงโดยต้องพิจารณาวิธีการยืนยันตัวตนที่น่าเชื่อถือ (Authentication)
- 1.5.2) ต้องพิจารณาว่าข้อมูลที่ใช้ในการสมัครใช้บริการต้องเป็นปัจจุบัน ซึ่งอาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

²² รายละเอียดเป็นไปตามแนวปฏิบัติฉบับนี้ หัวข้อที่ 6.1 เรื่อง การพึ่งพาบุคคลที่สาม

- ตรวจสอบข้อมูลจากบัตรประจำตัวประชาชนกับระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐ โดยสามารถนำข้อมูลเดิมที่ลูกค้าเคยให้ไว้กับผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย ไปตรวจสอบกับระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐได้ หรือ

- ให้ลูกค้าตรวจสอบและยืนยันข้อมูล KYC/CDD ของตนเอง แล้วตรวจสอบเทียบกับหลักฐานที่ลูกค้าได้เคยแสดงตนไว้ก่อนแล้ว หากลูกค้าที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย ควรขอหลักฐานในการยืนยันข้อมูลดังกล่าว หรือนำข้อมูลจากบัตรประจำตัวประชาชนที่ลูกค้าเคยแสดงตนไว้ไปตรวจสอบข้อมูลกับระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐ

1.5.3) ต้องพิจารณาว่าในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนในครั้งก่อน มีความเข้มข้นเพียงพอต่อการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าในครั้งปัจจุบันที่ลูกค้ามาสมัครใช้บริการ โดยพิจารณาตามระดับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์

2) กรณีที่ลูกค้าเป็นนิติบุคคล เมื่อผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยได้ดำเนินการจัดให้ลูกค้าแสดงตนตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 แล้วให้ดำเนินการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า อย่างน้อยดังต่อไปนี้

(1) กรณีที่ลูกค้าที่ใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ ต้องระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าจากข้อมูลการแสดงตนที่ครบถ้วนและจัดให้ได้มาซึ่งข้อมูลอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 โดยต้องดำเนินการอย่างน้อยดังต่อไปนี้

(ก) กรณีนิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย ให้ตรวจสอบหนังสือรับรองการจดทะเบียนที่นายทะเบียนออกให้ไม่เกินหกเดือน

(ข) กรณีที่ไม่ใช่นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย ให้ตรวจสอบหลักฐานการเป็นนิติบุคคล ที่หน่วยงานหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือรับรองหรือออกให้ไม่เกินหกเดือน

(ค) กรณีลูกค้าที่เป็นส่วนราชการ องค์กรของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ให้ตรวจสอบหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบอำนาจ

(ง) กรณีลูกค้าที่เป็นสหกรณ์ มูลนิธิ สมาคม สโมสร วัด มัสยิด ศาลเจ้า และนิติบุคคลอื่นในลักษณะเดียวกัน ให้ตรวจสอบหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแสดงการจดทะเบียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หนังสือแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบอำนาจ

(2) กรณีที่ลูกค้านิติบุคคลที่ใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีระดับความเสี่ยงสูง ต้องระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าจากข้อมูลการแสดงตนที่ครบถ้วนและจัดให้ได้มาซึ่งข้อมูลอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 และต้องตรวจสอบข้อมูลและหลักฐานกับฐานข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ โดยต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(ก) กรณีนิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย ให้ตรวจสอบหนังสือรับรองการจดทะเบียนที่นายทะเบียนออกให้ไม่เกินหกเดือน

(ข) กรณีที่ไม่ใช่นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย ให้ตรวจสอบหลักฐานการเป็นนิติบุคคลที่หน่วยงานหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือรับรองหรือออกให้ไม่เกินหกเดือน

(ค) กรณีลูกค้าที่เป็นส่วนราชการ องค์กรของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่เป็นนิติบุคคล ให้ตรวจสอบหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบอำนาจ

(ง) กรณีลูกค้าที่เป็นสหกรณ์ มูลนิธิ สมาคม สโมสร วัด มัสยิด ศาลเจ้า และนิติบุคคลอื่น ในลักษณะเดียวกัน ให้ตรวจสอบหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแสดงการจดทะเบียน จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หนังสือแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบอำนาจ

ทั้งนี้ กรณีที่พบว่าความเสี่ยงโดยรวมของลูกค้าอยู่ในระดับที่มีความเสี่ยงสูง ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย อาจพิจารณาขั้นตอนในการระบุตัวตนเพิ่มเติม โดยขอข้อมูลหรือตรวจสอบข้อมูลอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 เช่น ข้อมูลการชำระค่าสาธารณูปโภคจากสถานที่อยู่หรือสถานที่ประกอบการ สำเนาสัญญาหรือข้อตกลงทางธุรกิจ ระหว่างลูกค้ากับบุคคลภายนอกเฉพาะส่วนที่พิสูจน์ถึงการดำเนินกิจการของลูกค้า ข้อมูลที่อ้างอิงได้ว่าลูกค้า มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับสถาบันการเงินที่น่าเชื่อถือ เป็นต้น

(3) กรณีที่ลูกค้านิติบุคคลที่ใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่ใช่ระดับความเสี่งต่ำหรือสูง ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าจากข้อมูลการแสดงผลที่ครบถ้วน และจัดให้ได้มาซึ่งข้อมูลอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริง เกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 และอาจตรวจสอบข้อมูลและหลักฐานกับฐานข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ โดยต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(ก) กรณีนิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย ให้ตรวจสอบหนังสือรับรองการจดทะเบียนที่นายทะเบียนออกให้ไม่เกินหกเดือน

(ข) กรณีที่ไม่ใช่นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย ให้ตรวจสอบหลักฐานการเป็นนิติบุคคล ที่หน่วยงานหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือรับรองหรือออกให้ไม่เกินหกเดือน

(ค) กรณีลูกค้าที่เป็นส่วนราชการ องค์กรของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่เป็นนิติบุคคล ให้ตรวจสอบหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบอำนาจ

(ง) กรณีลูกค้าที่เป็นสหกรณ์ มูลนิธิ สมาคม สโมสร วัด มัสยิด ศาลเจ้า และนิติบุคคลอื่น ในลักษณะเดียวกัน ให้ตรวจสอบหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแสดงการจดทะเบียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หนังสือแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบอำนาจ

หมายเหตุ : ในการตรวจสอบข้อมูลและหลักฐานกับฐานข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ ตามข้อ (ข) - (ง) สำหรับนิติบุคคลที่ไม่มีฐานข้อมูลในการตรวจสอบของภาครัฐ ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยอาจตรวจสอบจากเว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐ ที่เป็นนายทะเบียนขององค์กรนั้น ขอตรวจสอบจากหน่วยงานรัฐดังกล่าวโดยตรง หรือตรวจสอบเอกสารที่ออกโดยหน่วยงานรัฐ ที่เกี่ยวข้องที่สามารถใช้ในการยืนยันตัวตนของลูกค้าได้เพิ่มเติม

3) กรณีการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายของลูกค้า ที่เป็นนิติบุคคล ให้ดำเนินการตาม ข้อ 18 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 กล่าวคือ ในกรณีที่มีการมอบอำนาจให้สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว ในนามของลูกค้า ให้ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องดำเนินการ ดังนี้

3.1) ตรวจสอบเพื่อทราบว่าลูกค้ายกได้มีการมอบอำนาจให้สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวในนามของลูกค้ายกจริง โดยตรวจสอบจากหลักฐานการมอบอำนาจให้สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ เช่น หนังสือมอบอำนาจ

3.2) ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงของบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจดังกล่าว ดังนี้

3.2.1) ดำเนินการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายตามข้อ 17 วรรคหนึ่ง (1) แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ายก พ.ศ. 2563 อย่างไรก็ตาม ในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายดังกล่าว ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยไม่จำเป็นต้องใช้มาตรการที่เทียบเท่ากับลูกค้ายกที่เป็นบุคคลธรรมดา เนื่องจากมาตรการดังกล่าวกำหนดขึ้นเพื่อใช้กับลูกค้ายกของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยเท่านั้น แต่บุคคลดังกล่าวไม่ใช่ลูกค้ายกของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยโดยตรง เป็นเพียงผู้รับมอบอำนาจมาทำธุรกรรมแทนลูกค้ายก ดังนั้น ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องดำเนินการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ายกที่เป็นนิติบุคคลเป็นหลักกว่ามีตัวตนและประกอบกิจการจริง ในส่วนของผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายให้ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยสามารถดำเนินการตรวจสอบตามนโยบายและระเบียบวิธีการของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยเองได้

3.2.2) ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลของผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายกับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ตามข้อ 17 วรรคหนึ่ง (3) แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ายก พ.ศ. 2563

4) กรณีการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ายกที่เป็นนิติบุคคล ให้ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยมีมาตรการในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะธุรกิจของลูกค้ายก ตลอดจนโครงสร้างการบริหารจัดการหรือการเป็นเจ้าของ และอำนาจในการควบคุมนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายนั้นด้วย โดยพิจารณาจากข้อมูลหรือหลักฐานตามข้อ 19 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ายก พ.ศ. 2563 ดังนี้

4.1) ชื่อและประเภท ตลอดจนข้อมูลที่สามารถพิสูจน์ได้ถึงสถานะทางกฎหมายและการมีอยู่จริงของนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย

4.2) ข้อมูลเกี่ยวกับอำนาจในการควบคุม กำกับดูแล และผูกพันนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย รวมทั้งให้ระบุบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งมีตำแหน่งบริหารระดับสูง

4.3) สถานที่ตั้งตามที่จดทะเบียนและสถานที่ตั้งสำนักงานใหญ่

5) กรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการระบุตัวตนของลูกค้ายกและการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ายก ที่มีความเข้มงวดแตกต่างจากประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ายก และการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ให้ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยถือปฏิบัติตามมาตรการทางกฎหมายที่มีความเข้มงวดมากกว่า

3.2 แนวทางการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง

ผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการร่วมกันจำเป็นต้องกำหนดวิธีการให้แก่บุคลากรผู้ใช้ดุลยพินิจเพื่อระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และใช้มาตรการที่เหมาะสมในการพิสูจน์ทราบ “ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำ” โดยระบุวิธีการหาตัวผู้ได้รับผลประโยชน์ดังกล่าวจากข้อมูล ข้อเท็จจริง หลักฐานต้นฉบับหรือเอกสารอ้างอิงใดบ้าง และระบุขั้นตอนต่อไปในกรณีวิธีการแรกไม่ทำให้เกิดผลลัพธ์ได้ ทั้งนี้ ควรกำหนดตามหลักการในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. 2563 และประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่เกี่ยวข้อง

กรณีผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำบุคคลธรรมดา ให้สันนิษฐานว่า ลูกค้ำบุคคลธรรมดาที่สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเพื่อประโยชน์ของตนเอง อย่างไรก็ตามปัจจุบันมีการใช้ Nominee ในการทำธุรกรรมมากขึ้น หากสถาบันการเงินตรวจพบก็สามารถระบุบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงได้

สำหรับกรณีลูกค้ำนิติบุคคล วิธีการในการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และพิสูจน์ทราบ “ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง” ของลูกค้ำนิติบุคคลให้ดำเนินการ ดังนี้

วิธีที่ 1 ตรวจสอบข้อมูลการได้รับประโยชน์หรือการถือสิทธิเป็นเจ้าขององค์กรลูกค้ำ โดยพิจารณาจากการถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไป²³ ตามที่ปรากฏในหลักฐานหรือเอกสารอ้างอิง กรณีที่ผู้ถือหุ้นในสัดส่วนดังกล่าวเป็นบุคคลธรรมดาให้ระบุบุคคลนั้นเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำ และกรณีที่ผู้ถือหุ้นในสัดส่วนดังกล่าวเป็นนิติบุคคล ให้เรียกข้อมูลการถือหุ้นทอดต่อไปจากลูกค้ำเพื่อระบุให้บุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นในสัดส่วนสูงสุดของนิติบุคคลนั้นเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำ หากตรวจสอบข้อมูลการถือหุ้นจำนวน 3 ทอดแล้วไม่พบบุคคลธรรมดาเป็นผู้ถือหุ้น ให้ดำเนินการตามวิธีที่ 2

ตัวอย่าง

ตรวจสอบข้อมูลการได้รับประโยชน์หรือการถือสิทธิเป็นเจ้าขององค์กรลูกค้ำ **โดยพิจารณาจากการถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไป** ตามที่ปรากฏในหลักฐานหรือเอกสารอ้างอิง ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นในสัดส่วนดังกล่าวเป็น

- **บุคคลธรรมดา** ให้ระบุบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไป เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ของลูกค้ำ

- **นิติบุคคล** ให้เรียกข้อมูลการถือหุ้นทอดต่อไปจากลูกค้ำ เพื่อระบุให้บุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นในสัดส่วนสูงสุดของนิติบุคคลนั้น เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำ ทั้งนี้ หากตรวจสอบข้อมูลการถือหุ้นจำนวน 3 ทอดแล้วไม่พบบุคคลธรรมดาเป็นผู้ถือหุ้นให้ดำเนินการหาผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงตามวิธีที่ 2 ต่อไป

²³ ผู้ประกอบธุรกิจที่ประกอบกิจการร่วมกันอาจกำหนดนโยบายภายในเกี่ยวกับการพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงในระดับที่เข้มกว่าได้ เช่น กำหนดให้พิจารณาผู้ได้รับประโยชน์ที่แท้จริงจากการถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป

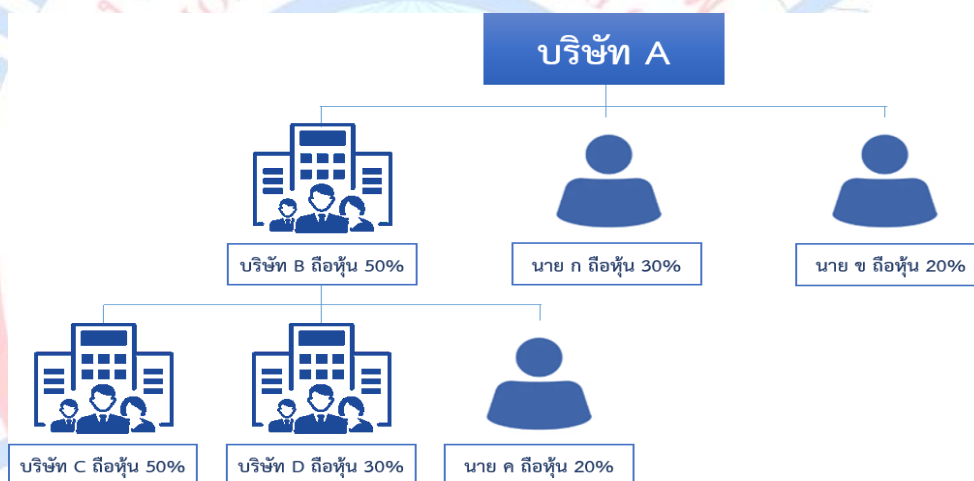
ตัวอย่างที่ 1

กรณีตามตัวอย่างที่ 1 นี้ บริษัท A มีเฉพาะบุคคลธรรมดาเป็นผู้ถือหุ้น โดยมีบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไป จำนวน 2 ราย ได้แก่ นาย ก ที่ถือหุ้นร้อยละ 50 และ นาย ข ที่ถือหุ้นร้อยละ 30 ดังนั้น ผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของบริษัท A ได้แก่

- ❖ นาย ก (ถือหุ้น 50% ของบริษัท A)
- ❖ นาย ข (ถือหุ้น 30% ของบริษัท A)

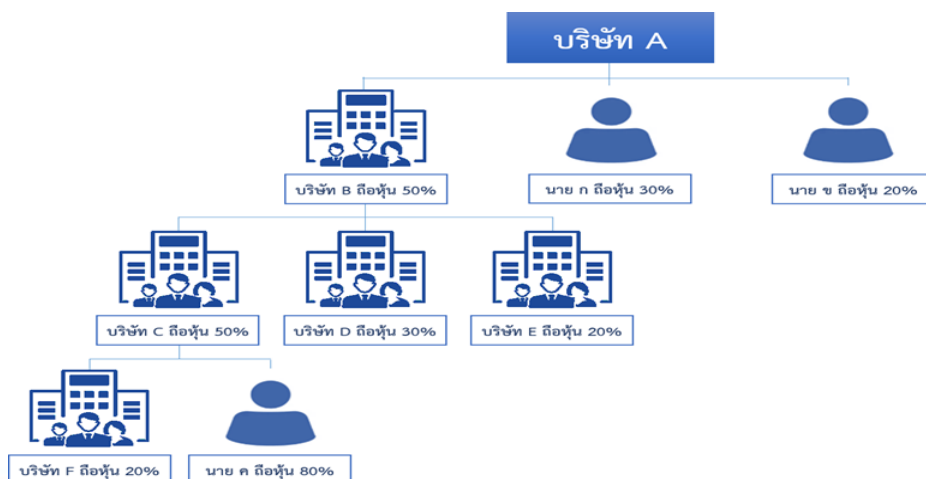
ตัวอย่างที่ 2

กรณีตามตัวอย่างที่ 2 นี้ บริษัท A มีนิติบุคคลและบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไป จำนวน 2 ราย ได้แก่ บริษัท B ที่ถือหุ้นร้อยละ 50 และ นาย ก ที่ถือหุ้นร้อยละ 30 จึงทำให้ต้องเรียกข้อมูลการถือหุ้นในทอดที่ 2 จากลูกค้า คือ ข้อมูลการถือหุ้นของบริษัท B เพื่อระบุบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นในสัดส่วนสูงสุดของบริษัท B เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของบริษัท A ด้วย ซึ่งข้อมูลการถือหุ้นของบริษัท B (ทอดที่ 2) มีบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นในสัดส่วนสูงสุด จำนวน 1 ราย ได้แก่ นาย ค ที่ถือหุ้นร้อยละ 20 ดังนั้น ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของบริษัท A ได้แก่

- ❖ นาย ก ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นในทอดที่ 1 (ถือหุ้น 30% ของบริษัท A)
- ❖ นาย ค ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นในทอดที่ 2 (ถือหุ้น 20% ของบริษัท B)

ตัวอย่างที่ 3

กรณีตามตัวอย่างที่ 3 นี้ บริษัท A มีนิติบุคคลและบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไป จำนวน 2 ราย ได้แก่ บริษัท B ที่ถือหุ้นร้อยละ 50 และ นาย ก ที่ถือหุ้นร้อยละ 30 จึงทำให้ต้องเรียกข้อมูลการถือหุ้น ในทอดที่ 2 จากลูกค้ำ คือ ข้อมูลการถือหุ้นของบริษัท B เพื่อระบุบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นในสัดส่วนสูงสุด ของบริษัท B เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของบริษัท A ด้วย ซึ่งข้อมูลการถือหุ้นของบริษัท B (ทอดที่ 2) ไม่พบบุคคลธรรมดา เป็นผู้ถือหุ้น มีเฉพาะนิติบุคคลเป็นผู้ถือหุ้น จึงทำให้ต้องเรียกข้อมูลการถือหุ้นในทอดที่ 3 จากลูกค้ำ คือ ข้อมูล การถือหุ้นของบริษัท C เพื่อระบุบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นในสัดส่วนสูงสุดของบริษัท C เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ของบริษัท A ด้วย ซึ่งข้อมูลการถือหุ้นของบริษัท C (ทอดที่ 3) มีบุคคลธรรมดา ที่ถือหุ้นในสัดส่วนสูงสุด จำนวน 1 ราย ได้แก่ นาย ค ที่ถือหุ้นร้อยละ 80 ดังนั้น ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ของบริษัท A ได้แก่

- ❖ นาย ก ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นในทอดที่ 1 (ถือหุ้น 30% ของบริษัท A)
- ❖ นาย ค ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นในทอดที่ 3 (ถือหุ้น 80% ของบริษัท C)

วิธีที่ 2 กรณีที่ไม่อาจหาผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำได้ตามวิธีที่ 1 หรือสามารถหา ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำได้ตามวิธีที่ 1 แต่มีข้อสงสัยว่ามีบุคคลอื่นที่อาจเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ ที่แท้จริงของลูกค้ำนอกเหนือจากบุคคลธรรมดาที่สามารถระบุให้เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำ ตามวิธีที่ 1 ให้ผู้ประกอบการธุรกิจให้บริการการชำระเงินตรวจสอบจากข้อมูลหรือข้อเท็จจริงในการครอบงำ การบริหารองค์กรลูกค้ำ โดยอาจดำเนินการแสวงหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถืออื่น ๆ หากไม่พบข้อมูล ให้ดำเนินการตามวิธีที่ 3

ตัวอย่าง 1) กรณีที่องค์กรลูกค้ำไม่มีผู้ถือหุ้นถึงร้อยละ 25 อาจพิจารณาระบุให้บุคคล ธรรมดาที่ถือหุ้นในสัดส่วนสูงสุดและปรากฏข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือหรือมีข้อสงสัยว่าผู้ถือหุ้นดังกล่าว เป็นผู้ที่มีอำนาจควบคุมหรือเป็นผู้ครอบงำการบริหารองค์กรลูกค้ำ เป็นผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำ

2) กรณีที่องค์กรลูกค้ำมีผู้ถือหุ้นถึงร้อยละ 25 แต่ปรากฏข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ที่น่าเชื่อถือหรือปรากฏข้อมูลจากสื่อสาธารณะว่า มีบุคคลธรรมดาบุคคลใดเป็นผู้ที่มีอำนาจควบคุมหรือเป็นผู้ครอบงำ การบริหารองค์กรลูกค้ำที่แท้จริง นอกจากจะระบุให้ผู้ที่ถือหุ้นถึงร้อยละ 25 เป็นผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง ของลูกค้ำแล้ว ให้ระบุบุคคลผู้มีอำนาจควบคุมหรือครอบงำการบริหารองค์กรลูกค้ำดังกล่าวเป็นผู้รับประโยชน์ ที่แท้จริงของลูกค้ำเพิ่มเติม

วิธีที่ 3 ให้พิจารณาโดยนัยว่า บุคคลธรรมดาที่มีอำนาจลงนามผูกพันลูกค้ำหรือผู้ที่มีตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่บริหารระดับสูงที่อาจเป็น “ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง” ของลูกค้ำ

สำหรับกรณีลูกค้ำที่เป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย วิธีการในการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และพิสูจน์ทราบ “ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง” ของลูกค้ำที่เป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ให้ดำเนินการดังนี้

กรณีที่ 1 ในกรณีที่บริษัทให้ระบุชื่อผู้ก่อตั้งบริษัทและบริษัท ผู้คุ้มครอง ผู้รับประโยชน์ หรือประเภทของผู้รับประโยชน์ และบุคคลธรรมดาซึ่งเป็นผู้อำนวยการควบคุมบริษัท ซึ่งรวมถึงบุคคลที่อยู่ในสายการควบคุมหรือการเป็นเจ้าของด้วย

กรณีที่ 2 ในกรณีที่บริษัทตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทเพื่อธุรกรรมในตลาดทุนให้ระบุชื่อผู้ก่อตั้งบริษัทและบริษัท ผู้รับประโยชน์ วัตถุประสงค์ของบริษัท และทรัพย์สินที่จะให้เป็นกองทรัสต์

กรณีที่ 3 ในกรณีที่บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายประเภทอื่น ให้ระบุตัวตนของบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งเทียบเท่าบุคคลตามกรณีที่ 1 หรือกรณีที่ 2 ตามประเภทของบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายนั้น

ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องกำหนดวิธีการจัดให้ทรัสต์หรือบุคคลที่มีฐานะเทียบเท่าทรัสต์ เปิดเผยสถานะของตนต่อผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยตั้งแต่เริ่มสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือมีการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้ำ

นอกจากนี้ ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องกำหนดประเภทข้อมูลผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ซึ่งต้องได้มาเพื่อนำไปใช้ตรวจสอบกับรายชื่อที่กฎหมายกำหนดในขั้นตอนต่อไป เช่น เมื่อตรวจสอบและทราบถึง “ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำ” แล้ว ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องกำหนดให้มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ได้รับผลประโยชน์ดังกล่าว โดยอย่างน้อยต้องได้ชื่อเต็มที่ถูกต้อง และเลขประจำตัวประชาชน และในกรณีที่ไม่สามารถให้ข้อมูลเลขประจำตัวประชาชนด้วยอุปสรรคเกี่ยวกับแหล่งที่มาของข้อมูล ก็ควรกำหนดมาตรการในการดำเนินการอื่น ๆ และหาข้อมูลแวดล้อมของผู้ได้รับผลประโยชน์นั้น เช่น สัญชาติ ชื่อนิติบุคคลอื่นที่ผู้รับประโยชน์ถือหุ้ญอยู่ด้วย ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตรวจสอบกับรายชื่อตามที่กฎหมายกำหนดในขั้นตอนต่อไป

ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องให้ความอิสระในการใช้ดุลยพินิจของบุคลากรผู้ตรวจสอบ แต่ต้องมั่นใจได้ว่า บุคลากรนั้นเข้าใจหลักการและวิธีปฏิบัติอย่างแท้จริง และปฏิบัติหน้าที่ภายใต้หลักการนั้นอย่างเคร่งครัด และจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องกำหนดให้บุคลากรผู้ใช้ดุลยพินิจตรวจสอบข้อมูลการระบุตัวตนที่เพิ่มเติมของลูกค้ำ สามารถปฏิเสธคำขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมของลูกค้ำได้ หากปรากฏเหตุสงสัยที่อาจเสี่ยงต่อการฟอกเงินหรือสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้จัดทำรายงานข้อเท็จจริงส่งให้ผู้ตรวจสอบที่มีตำแหน่งสูงกว่าเป็นผู้กลั่นกรองรายงานและร่วมพิจารณาว่า เห็นควรรายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงานหรือไม่

กรณีที่ตรวจสอบหรือได้รับแจ้งจากลูกค้าจนทราบว่าผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องกำหนดข้อมูลของ “ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง” ดังนี้

- (ก) ข้อมูลชื่อเต็ม
- (ข) ข้อมูลหมายเลขประจำตัวที่รัฐออกให้ หรือ
- (ค) ข้อมูลที่อยู่ หรือ ประเทศเจ้าของสัญชาติ หรือ
- (ง) วันเดือนปีเกิด

กรณีที่ลูกค้าไม่สามารถแจ้งข้อมูลในข้อ (ข) หรือ (ค) หรือ (ง) หรือทั้งสามข้อได้ ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยอาจพิจารณากำหนดมาตรการในการหาข้อมูลแวดล้อมอื่นที่เป็นประโยชน์ในการตรวจสอบ เช่น ข้อมูลอาชีพอื่นหรือตำแหน่งที่ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง ดำรงอยู่ในนิติบุคคลอื่น เป็นต้น

หากปฏิบัติครบทุกวิธีอย่างเคร่งครัดแล้ว ยังไม่พบ “ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง” ของลูกค้า ประกอบกับผลการประเมินเบื้องต้นว่า ลูกค้ามีปัจจัยเสี่ยงอันต้องขอข้อมูลเพิ่มเติมอย่างแน่แท้ ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องปฏิเสธคำขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมของลูกค้ารายดังกล่าวในที่สุด

อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยไม่ต้องระบุและพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง เมื่อมีการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า ดังต่อไปนี้

- (1) รัฐบาล ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ
- (2) มูลนิธิชัยพัฒนา มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ หรือมูลนิธิสายใจไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
- (3) สถาบันการเงินเฉพาะกิจตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน
- (4) บริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หรือศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- (5) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่จัดตั้งขึ้นและจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
- (6) กองทุนรวมที่จัดตั้งขึ้นและจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- (7) กองทุนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ
- (8) รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐ ของต่างประเทศ
- (9) บริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หรือที่มีหลักทรัพย์ซื้อขายในศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ ในต่างประเทศที่ไม่ใช่พื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด²⁴

²⁴ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563

ข้อ 14 ในกรณีที่ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ามาจากพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นตามข้อ 12 โดยเลขาธิการอาจกำหนดให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ดำเนินการตามมาตรการตอบโต้กับลูกค้าได้ ดังต่อไปนี้

- (1) จำกัดการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม
- (2) ทบทวนการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ
- (3) มาตรการอื่นตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด

(10) ลูกค้ายื่นตามที่เลขาธิการประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ
เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม
เป็นครั้งคราวกับลูกค้ายกเว้นว่า เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการสนับสนุน
ทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัย
ระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงด้วย

**3.3 การตรวจสอบรายชื่อลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า กับรายชื่อบุคคล
ที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย
และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง**

ข้อบัญญัติในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563
กำหนดให้ “ กระบวนการตรวจสอบข้อมูลลูกค้ารวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ
กับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน
แก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ” เป็นส่วนสำคัญในขั้นตอนก่อนการอนุมัติ
รับลูกค้าหรือทำธุรกรรมกับลูกค้า **ลูกค้าที่ต้องดำเนินการตรวจสอบมีดังนี้**

- ลูกค้าบุคคลธรรมดาที่ขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือบุคคลธรรมดาที่ขอทำธุรกรรม
เป็นครั้งคราว
- บุคคลที่รับมอบอำนาจจากลูกค้าบุคคลธรรมดาที่ขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือ
บุคคลธรรมดาที่ขอทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว (กรณีที่มี)
- ลูกค้านิติบุคคลที่ขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือนิติบุคคลที่ขอทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว
- บุคคลหรือนิติบุคคลที่มีนัยสำคัญภายในองค์กรลูกค้านิติบุคคล ในที่นี้ หมายถึง กรรมการ
ผู้มีอำนาจทุกราย รวมถึง ผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายที่มาดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับ
ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัย (กรณีที่มี)
- ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าบุคคลธรรมดา (กรณีที่มี)
- ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้านิติบุคคล

**3.4 การขอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมจากลูกค้า เพื่อนำมาพิจารณา
ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า**
ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยต้องขอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ตั้งแต่เริ่มสร้างความสัมพันธ์
ทางธุรกิจ หรือทำธุรกรรมจากลูกค้าให้ชัดเจนและเพียงพอ **ตัวอย่างเช่น**

วัตถุประสงค์ในการทำประกันชีวิต

- เพื่อสร้างหลักประกันทางการเงินให้ครอบครัว
- เพื่อกระจายเงินออมไปยังแหล่งทุนที่รับรองผล
- เพื่อสำรองเงินไว้ใช้จ่ายเกษียณ
- เพื่อการลดหย่อนภาษีเงินได้
- เพื่อมีเงินสำรองเผื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน
- เพื่อคุ้มครองธุรกิจ

วัตถุประสงค์ของการประกันวินาศภัย

- เพื่อคุ้มครองชีวิต ร่างกาย เช่น ประกันอุบัติเหตุและสุขภาพ
- เพื่อคุ้มครองทรัพย์สิน เช่น ประกันอัคคีภัย ประกันความเสี่ยงภัยทรัพย์สิน
- เพื่อคุ้มครองความรับผิดตามกฎหมาย เช่น ประกันภัยความรับผิดตามวิชาชีพ

หมายเหตุ : การประกันภัยบางประเภทสามารถให้ความคุ้มครอง ทั้งชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน และความรับผิดตามกฎหมายได้ เช่น การประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจ

ทั้งนี้ เพื่อนำไปใช้ในการพิจารณาความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับการทำธุรกรรม และความเคลื่อนไหวทางการเงินของลูกค้า ซึ่งมูลค่าและรูปแบบการทำธุรกรรมจะทำให้ผู้ประกอบการประกันภัยสามารถเชื่อมโยงถึงผลลัพธ์ได้

3.5 วิธีปฏิบัติในการอนุมัติรับลูกค้า

ผู้ประกอบการประกันภัยต้องกำหนดวิธีหรือขั้นตอนการพิจารณาเพื่ออนุมัติคำขอสร้างความสัมพันธ์ของลูกค้า โดยต้องจำแนกประเภทความสัมพันธ์ และกำหนดระดับตำแหน่งของบุคลากรที่มีอำนาจอนุมัติให้สอดคล้องกับประเภทความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม หรือกลุ่มลูกค้า เพื่อให้มั่นใจได้ว่าก่อนอนุมัติสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมกับลูกค้า ผู้ประกอบการประกันภัยได้กลั่นกรองอย่างรอบคอบ สอดคล้องกับระดับการประเมินความเสี่ยงเพื่อขอข้อมูลลูกค้าเพิ่มเติม และตลอดจนถึงการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงของลูกค้า ณ ขั้นตอนก่อนอนุมัติสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมนั้นด้วย

แม้ว่าผู้ประกอบการประกันภัยจะได้ดำเนินการตามนโยบายรับลูกค้า ซึ่งประกอบไปด้วย ขั้นตอน หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ หรือแนวทางในการตรวจสอบอื่น ๆ อย่างครบถ้วนแล้ว ผู้ประกอบการประกันภัยยังมีหน้าที่ในการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ของลูกค้าหลังจากการอนุมัติรับลูกค้าอย่างต่อเนื่องด้วย หมายความว่า เมื่อมีการอนุมัติรับลูกค้าแล้ว ลูกค้ารายดังกล่าวจะต้องได้รับการจัดระดับความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ซึ่งเป็นไปตามนโยบาย หรือ มาตรการ หรือหลักเกณฑ์ ในการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่ผู้ประกอบการประกันภัยได้จัดทำขึ้นภายใต้ขอบเขตของกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า และกฎระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และต้องมีกระบวนการบริหารความเสี่ยง รวมถึงการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้า อย่างต่อเนื่องตลอดช่วงเวลาที่ความสัมพันธ์ทางธุรกิจยังคงดำเนินอยู่

3.6 การระบุข้อมูลผู้รับประโยชน์จากกรมธรรม์ประกันชีวิต

3.6.1 ในกรณีที่มีการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจที่เกี่ยวกับการประกันชีวิต นอกจากจะต้องตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าโดยการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า และตรวจรายชื่อลูกค้ากับบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว ให้ผู้ประกอบการประกันภัยระบุข้อมูล ดังต่อไปนี้

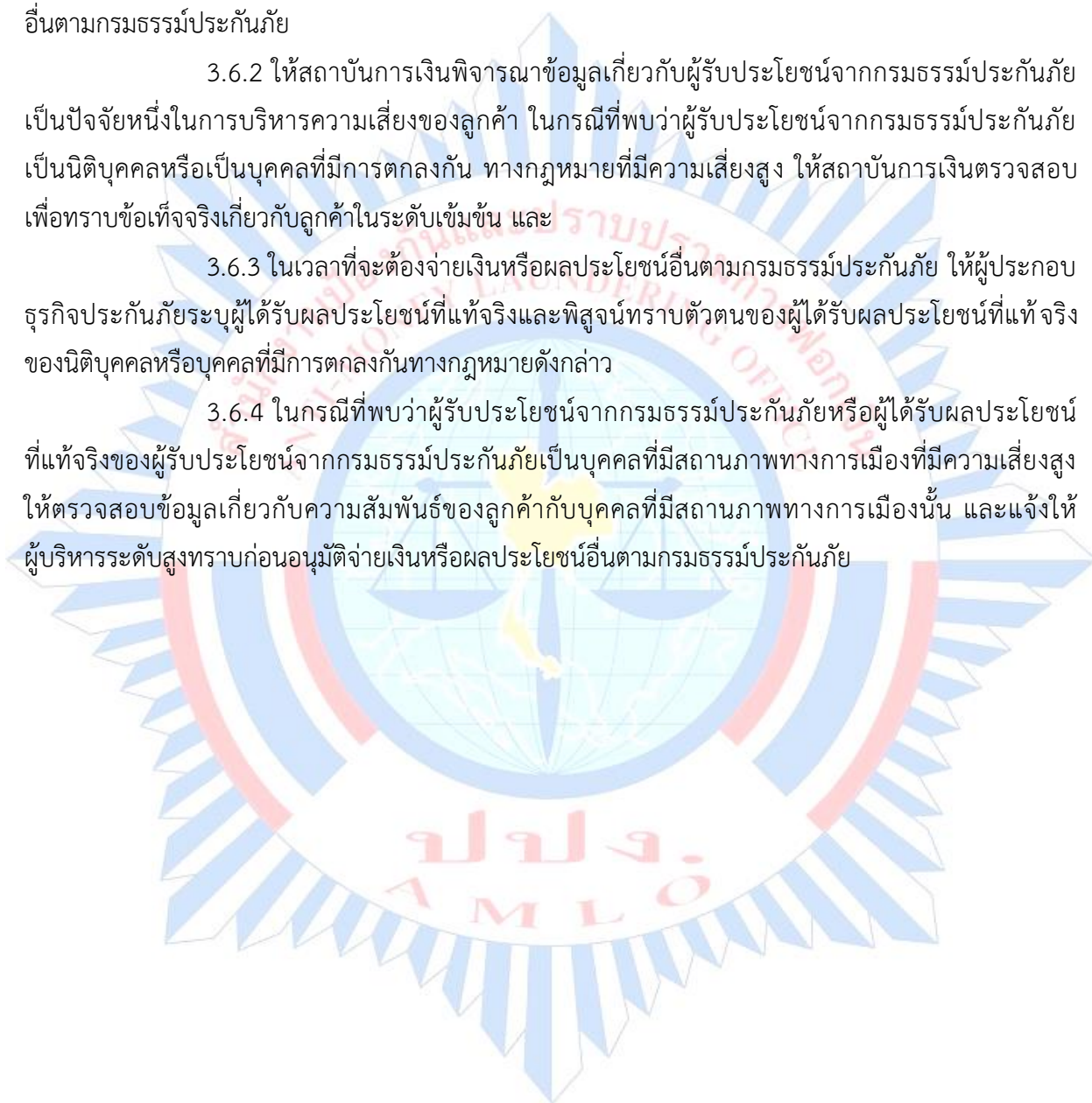
(1) กรณีผู้รับประโยชน์จากกรรมธรรม์ประกันภัยเป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ให้ระบุชื่อของบุคคลดังกล่าวไว้

(2) กรณีผู้รับประโยชน์จากกรรมธรรม์ประกันภัยได้รับการกำหนดโดยลักษณะพิเศษ หรือโดยสถานะ หรือโดยทางอื่น ให้ระบุข้อมูลที่เกี่ยวกับผู้รับประโยชน์นั้นอย่างเพียงพอที่จะสามารถระบุผู้รับประโยชน์ได้ในเวลาที่จะต้องจ่ายเงินหรือผลประโยชน์อื่นตามกรรมธรรม์ประกันภัย และให้พิสูจน์ทราบตัวตนของผู้รับประโยชน์ที่มีการกำหนดโดยลักษณะพิเศษดังกล่าวในเวลาที่จะต้องจ่ายเงิน หรือผลประโยชน์อื่นตามกรรมธรรม์ประกันภัย

3.6.2 ให้สถาบันการเงินพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับประโยชน์จากกรรมธรรม์ประกันภัย เป็นปัจจัยหนึ่งในการบริหารความเสี่ยงของลูกค้ำ ในกรณีที่พบว่าผู้รับประโยชน์จากกรรมธรรม์ประกันภัย เป็นนิติบุคคลหรือเป็นบุคคลที่มีการตกลงกัน ทางกฎหมายที่มีความเสี่ยงสูง ให้สถาบันการเงินตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำในระดับเข้มข้น และ

3.6.3 ในเวลาที่จะต้องจ่ายเงินหรือผลประโยชน์อื่นตามกรรมธรรม์ประกันภัย ให้ผู้ประกอบการประกันภัยระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายดังกล่าว

3.6.4 ในกรณีที่พบว่าผู้รับประโยชน์จากกรรมธรรม์ประกันภัยหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของผู้รับประโยชน์จากกรรมธรรม์ประกันภัยเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองที่มีความเสี่ยงสูง ให้ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของลูกค้ำกับบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองนั้น และแจ้งให้ผู้บริหารระดับสูงทราบก่อนอนุมัติจ่ายเงินหรือผลประโยชน์อื่นตามกรรมธรรม์ประกันภัย

หัวข้อที่ 4

การทบทวนข้อมูลและตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้า

กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงในส่วนนี้ หมายถึง ขั้นตอนในการทบทวนข้อมูลของลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า และการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรม หรือความเคลื่อนไหวในการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้า ขั้นตอนดังกล่าวมีความสำคัญที่จะทำให้ทราบว่า ลูกค้าแต่ละรายมีโอกาสเสี่ยงต่อการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (ความเสี่ยง) เปลี่ยนแปลงไปมากน้อยเพียงใด และต้องดำเนินการจัดการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมสำหรับลูกค้าแต่ละราย

ทั้งนี้ เมื่อมีการรับมาเป็นลูกค้าแล้ว ต้องมีกระบวนการทบทวนข้อมูลของลูกค้าให้เป็นปัจจุบันตามความเสี่ยง และเป็นไปตามนโยบายภายในของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยรวมถึงต้องมีกระบวนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้าทุกราย ดังนี้

4.1 การทบทวนข้อมูลของลูกค้าให้เป็นปัจจุบัน

ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องตรวจทานและปรับปรุงข้อมูลต่าง ๆ ของลูกค้าที่ใช้ในการแสดงตน การระบุตัวตน ข้อมูลผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และข้อมูลที่นำมาพิจารณาในการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงให้เป็นข้อมูลปัจจุบันและดำเนินการอย่างสม่ำเสมอจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า โดยการทบทวนข้อมูลของลูกค้าอาจกำหนดความเข้มข้นที่แตกต่างกันตามระดับความเสี่ยงของลูกค้า เช่น กรณีลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง ให้ทบทวนข้อมูลทุก ๆ 1 ปี กรณีลูกค้าที่มีความเสี่ยงกลาง ให้ทบทวนข้อมูลทุก ๆ 2 ปี และกรณีลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ ให้ทบทวนข้อมูลทุก ๆ 3 ปี เป็นต้น

ในกรณีที่ลูกค้าสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวไว้ก่อนแล้ว และลูกค้าประสงค์จะทำธุรกรรมครั้งต่อไป ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย อาจใช้ข้อมูลการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าที่ได้จัดทำไว้แล้วสำหรับลูกค้ารายนั้นได้ โดยนำข้อมูลมาทบทวนและปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันเว้นแต่ กรณีสงสัยในความถูกต้องของข้อมูลนั้น ให้ดำเนินการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้ารายนั้นใหม่ อย่างไรก็ตาม ในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า หากผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยได้รับข้อมูลไม่ครบถ้วนให้ติดตามและตรวจสอบข้อมูลลูกค้าตามระดับความเสี่ยงลูกค้าให้ครบถ้วน และในกรณีที่ เป็นลูกค้าที่ไม่สามารถติดตามข้อมูลได้ หรือผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยได้ใช้ความพยายามติดต่อลูกค้าเพื่อตรวจทานและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอย่างเต็มที่แล้ว และไม่สามารถติดต่อลูกค้าได้ ให้กำหนดมาตรการที่สามารถทบทวนข้อมูลลูกค้าให้เป็นปัจจุบันเมื่อลูกค้ามาทำธุรกรรม หรือในโอกาสแรกที่สามารถติดต่อลูกค้าได้ เว้นแต่กรณีที่การทำธุรกรรมมีความผิดปกติ ทำให้ลูกค้ามีความเสี่ยงสูงขึ้น ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงของลูกค้าแบบเข้มข้นทันที หากไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าได้ ให้ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยไม่ทำธุรกรรมยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือไม่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าดังกล่าว และพิจารณารายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

4.2 ตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้า

การตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรม หรือความเคลื่อนไหวในการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้า เป็นขั้นตอนที่ผู้ประกอบการประกันภัยต้องดำเนินการต่อจากขั้นตอนการสร้างความสัมพันธ์และการจัดระดับความเสี่ยงในครั้งแรก และต้องดำเนินขั้นตอนนี้ตลอดไปจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(1) เพื่อทราบว่า ลูกค้ายังคงมีการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ในรูปแบบที่เป็นปกติ ไม่มีพฤติกรรมหรือความเคลื่อนไหวที่มีเหตุอันควรสงสัย เช่น มีการหมุนเวียนเงินในการทำธุรกรรมในระดับปกติและสม่ำเสมอเมื่อเทียบกับอาชีพและการดำเนินความสัมพันธ์ในช่วงแรก ๆ หรือในรอบก่อนที่ได้ตรวจสอบและบันทึกไว้

(2) เพื่อทราบว่า ลูกค้ายังดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้ในขั้นตอนการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือไม่พบวัตถุประสงค์แอบแฝงอื่น ๆ ที่ทำให้แนวทางการดำเนินความสัมพันธ์เปลี่ยนแปลงไป (ซึ่งจะดูได้จากความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือธุรกรรมในภาพรวมและการขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจเพิ่มในบริการอื่น ๆ หรือผลิตภัณฑ์อื่น ๆ)

(3) ดำเนินการตรวจสอบเพื่อให้ข้อมูลของลูกค้าโดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่มาของรายได้เป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

(4) เพื่อทราบว่า ลูกค้าควรเข้าสู่ขั้นตอนการปรับปรุงความเสี่ยงเป็นระดับอื่นหรือไม่ ซึ่งหากผลจากข้อ (1) - (3) ไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเป็นปกติ ก็มักจะไม่ต้องปรับปรุงระดับความเสี่ยงของลูกค้า แต่หากผลจากข้อ (1) - (3) อาจจะมีข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอาจส่งผลต่อการปรับปรุงระดับความเสี่ยงของลูกค้าได้

(5) เพื่อทราบว่า ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยสมควรจะคงความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าต่อไปหรือควรยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า

4.2.1 การกำหนดขั้นตอนการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้า

ผู้ประกอบการประกันภัยต้องกำหนดวิธีการตรวจสอบความเคลื่อนไหวในการดำเนินความสัมพันธ์กับลูกค้าให้สอดคล้องกับประเภทธุรกิจและแนวทางการทำธุรกรรมของลูกค้า โดยต้องกำหนดวิธีการเพื่อตรวจสอบข้อมูลต่อไปนี้

(1) ตรวจสอบมูลค่าการทำธุรกรรมของลูกค้าตลอดระยะเวลาที่ดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

ผู้ประกอบการประกันภัยต้องกำหนดวิธีการในการตรวจสอบหรือวิเคราะห์วงเงินในการทำธุรกรรมของลูกค้า ตั้งแต่เมื่อเริ่มสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ โดยเมื่อดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจมาแล้วเป็นระยะเวลาหนึ่ง ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องตรวจทานการทำธุรกรรมในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ตั้งแต่เริ่มสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจจนถึงยุติความสัมพันธ์ โดยผลลัพธ์ของการตรวจทานต้องสามารถสรุปมูลค่าหรือสถิติหรือระดับความเข้มข้นของการทำธุรกรรมของลูกค้ารายนั้น ๆ เพื่อที่จะเป็นหลักในการประเมินในครั้งต่อไปว่า ลูกค้ายังมีการทำธุรกรรมในภาพรวมที่เท่ากับหรือใกล้เคียงกับมูลค่าหรือสถิติหรือระดับที่ได้ประมาณการไว้ในครั้งก่อนหรือไม่ และหากมีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่เห็นได้ชัด

ผู้ประกอบการประกันภัยต้องกำหนดขั้นตอนในการตรวจทานข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ได้ว่า มูลค่าหรือสถิติหรือระดับความเข้มข้นที่มีการเปลี่ยนแปลงนั้น อาจเกี่ยวข้องกับปัจจัยใดที่จะใช้พิจารณาเพื่อปรับปรุงระดับความเสี่ยงให้เพิ่มขึ้นหรือลดลง โดยวิธีการต่าง ๆ ในขั้นตอนนี้ ต้องสอดคล้องกับรูปแบบการให้บริการและวิธีการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้ากับผู้ประกอบการประกันภัย

ตัวอย่างที่ 1

ผู้ประกอบการประกันภัยให้บริการกับลูกค้าผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นวิธีการหลัก ควรจัดทำระบบเพื่อรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรม หรือ

ตัวอย่างที่ 2

ผู้ประกอบการประกันภัยให้บริการทางธุรกิจที่ลูกค้ามีความเคลื่อนไหวตลอดเวลาไม่ควรกำหนดวิธีการประเมินผลจากการทำธุรกรรมในช่วงเวลาสั้น ๆ เพียงช่วงเดียวโดยผู้ประกอบการประกันภัยต้องกำหนดวิธีการที่จะสามารถเห็นผลการทำธุรกรรมของลูกค้าทั้งหมด ในช่วงเวลาหนึ่งที่ยาวนานพอจะเห็นรูปแบบพฤติกรรมของลูกค้าและนำมาประมาณการหามูลค่าการทำธุรกรรมโดยเฉลี่ย หรือ

ผู้ประกอบการประกันภัยให้บริการทางธุรกิจแบบครั้งเดียว หรือเป็นรูปแบบที่ลูกค้าไม่สามารถหมุนเวียนเงินที่นำมาดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจได้ โดยมีเงื่อนไขกำหนด ทำให้ลูกค้ามีการทำธุรกรรมน้อยครั้งหรืออาจครั้งเดียวแต่มีผลผูกพันระยะยาว ผู้ประกอบการประกันภัยก็ไม่จำเป็นต้องนำวิธีการในตัวอย่างที่ 2 มาใช้ แต่กำหนดวิธีการตรวจสอบเป็นครั้งคราวที่มีกำหนดเวลาแน่นอนสำหรับลูกค้าแต่ละรายหรือตามเงื่อนไขเมื่อมีการทำธุรกรรมก็ได้ แต่ต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและเคร่งครัด เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 3

ผู้ประกอบการประกันภัย จะต้องมีการตรวจสอบข้อมูลการทำประกันของลูกค้าหรือการรับเงินค่าสินไหมทดแทนของลูกค้าว่า มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มมากขึ้นผิดปกติหรือไม่ ลูกค้ามีการทำสลักหลังเพิ่มทุนหรือลดทุนบ่อยครั้งหรือสลักหลังเปลี่ยนแปลงผู้รับผลประโยชน์ตามกรรมธรรม์ประกันภัยให้กับผู้ที่ไม่มีส่วนได้เสียในวัตถุประสงค์ที่เอาประกันภัย หากมีการเปลี่ยนแปลงที่ ผิดปกติอย่างเห็นได้ชัด ก็จะต้องมีการปรับปรุงความเสี่ยงต่อไป

(2) ตรวจสอบรูปแบบการทำธุรกรรมของลูกค้าตลอดระยะเวลาที่ดำเนิน

ความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

ผู้ประกอบการประกันภัยต้องกำหนดวิธีการตรวจสอบ ในกรณีที่ลูกค้ามีการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำธุรกรรม ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของผลิตภัณฑ์ทางการเงินรูปแบบของบริการ หรือรูปแบบของช่องทางการใช้บริการ เนื่องจากรูปแบบการทำธุรกรรมเป็นส่วนหนึ่งในการนำมาพิจารณาเป็นปัจจัยความเสี่ยงที่จะส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงของลูกค้า

ผู้ประกอบการประกันภัย ต้องกำหนดวิธีการตรวจสอบให้สอดคล้องกับรูปแบบธุรกรรมเกี่ยวกับกิจการของตน หากผู้ประกอบการประกันภัย มีการให้บริการหลายประเภทผลิตภัณฑ์บริการหรือช่องทางบริการ ควรต้องมีระบบที่สามารถบันทึกได้ว่า ลูกค้ามีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์บริการ หรือช่องทางบริการใดบ้าง (ซึ่งในที่นี้หมายความว่ารวมถึงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบปฏิบัติการโดยบุคลากร) และสามารถวิเคราะห์หรือประมาณการความเสี่ยงอันเกิดจากการทำธุรกรรมเหล่านั้น โดยอย่างน้อยที่สุด ควรตอบใจได้ว่า “ลูกค้ามีการทำธุรกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการ รวมถึงมีการใช้ช่องทางการบริการที่แตกต่างไปจากในช่วงแรกของการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือในการ

ตรวจทานและวิเคราะห์ในครั้งก่อน และข้อมูลความแตกต่างในการทำธุรกรรมดังกล่าว ส่งผลต่อความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ บริการและช่องทางบริการ มากขึ้นจากช่วงแรกในการดำเนินความสัมพันธ์หรือการประเมินในครั้งก่อนหรือไม่”

(3) วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมกับวัตถุประสงค์ในการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

จากข้อมูลผลการประเมินเรื่อง การตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจเรื่อง มูลค่า ความถี่ และรูปแบบการทำธุรกรรม จะทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยสามารถเชื่อมโยงถึงผลลัพธ์ในข้อนี้ได้ เนื่องจากมูลค่าในการทำธุรกรรมและวิธีการทำธุรกรรม ไม่ว่าจะเป็ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ประเภทบริการหรือช่องทางการใช้บริการจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจเสมอ เพียงแต่จะตรงกับข้อมูลวัตถุประสงค์ที่ลูกค้าแจ้งไว้ขณะสร้างความสัมพันธ์หรือไม่

หากนำผลการประเมินทั้งหมดมาพิจารณาแล้ว พบความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์อื่น ที่ต่างไปจากวัตถุประสงค์เดิมที่ลูกค้าแจ้งความประสงค์ไว้ในขณะสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือในการประเมินรอบก่อน ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัย ต้องกำหนดแนวทางการประเมินเพื่อพิจารณาความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นจากวัตถุประสงค์ที่เพิ่มขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไป

ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยอาจพิจารณากำหนดแบบแผนความเชื่อมโยงระหว่างรูปแบบการทำธุรกรรมกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และรูปแบบธุรกรรมที่มีอยู่เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาประเมินความสอดคล้องของรูปแบบการทำธุรกรรมกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมที่ลูกค้าแจ้งไว้

ตัวอย่าง

วัตถุประสงค์ในการทำประกันชีวิต

- เพื่อสร้างหลักประกันทางการเงินให้ครอบครัว
- เพื่อกระจายเงินออมไปยังแหล่งทุนที่รับรองผล
- เพื่อสำรองเงินไว้ใช้ยามเกษียณ
- เพื่อการลดหย่อนภาษีเงินได้
- เพื่อมีเงินสำรองเผื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน
- เพื่อคุ้มครองธุรกิจ

วัตถุประสงค์ของการประกันวินาศภัย

- เพื่อคุ้มครองชีวิต ร่างกาย เช่น ประกันอุบัติเหตุและสุขภาพ
- เพื่อคุ้มครองทรัพย์สิน เช่น ประกันอัคคีภัย ประกันความเสี่ยงภัยทรัพย์สิน
- เพื่อคุ้มครองความรับผิดตามกฎหมาย เช่น ประกันภัยความรับผิดตามวิชาชีพ

หมายเหตุ : การประกันภัยบางประเภทสามารถให้ความคุ้มครอง ทั้งชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน และความรับผิดตามกฎหมายได้ เช่น การประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจ

(4) การตรวจสอบข้อมูลด้านอื่น ๆ ประกอบผลการวิเคราะห์จากการตรวจสอบ และตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรม

เมื่อดำเนินการตามขั้นตอนที่ (1) – (3) แล้ว ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย ต้องกำหนดขั้นตอนในการตรวจสอบข้อมูลอื่น ๆ เพื่อหาข้อเท็จจริงมาสนับสนุนผลการวิเคราะห์ที่ได้จาก ทั้ง 3 ขั้นตอน เพื่อจะได้ประเมินผลการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงของลูกค้ายในแต่ละครั้งได้

ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยไม่ควรเจาะจงการหาข้อมูลเพิ่มเติมว่าต้องเป็น ข้อมูลประเภทใด ควรให้บุคลากรผู้เกี่ยวข้องสามารถหาข้อมูลได้โดยอิสระ แต่อาจกำหนดกรอบการหาข้อมูลไว้ โดยเฉพาะเรื่องความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ตัวอย่าง

ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องกำหนดหน้าที่สำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้หาข้อเท็จจริง หรือข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนผลการวิเคราะห์การตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงิน หรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้า โดยเฉพาะในกรณีต่อไปนี้

(1) กรณีที่ผลการวิเคราะห์พบว่า ลูกค้ายมีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงจากการดำเนินความสัมพันธ์ ทางธุรกิจช่วงแรก หรือจากการประเมินครั้งก่อน

(2) กรณีที่ผลการวิเคราะห์มีแนวโน้มว่า ควรมีการปรับปรุงความเสี่ยงของลูกค้าในระดับที่สูงขึ้น ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยควรกำหนดแนวทางในการหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริงมาสนับสนุนผลการวิเคราะห์

ตัวอย่าง

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ในการตรวจทานผลการวิเคราะห์การตรวจสอบความเคลื่อนไหว ทางการเงินหรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้า ควรหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริง มาประกอบผลการวิเคราะห์ ในกรณีที่วิเคราะห์ว่า ลูกค้ายมีพฤติการณ์ที่เปลี่ยนแปลงหรือผิดปกติ โดยข้อมูล หรือข้อเท็จจริงที่นำมาสนับสนุน ควรเป็นไปตามหลักการต่อไปนี้

- เป็นข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ได้จากการสอบถามลูกค้ายโดยตรง
- เป็นข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ได้จากฝ่ายดูแลผลิตภัณฑ์หรือบริการ ภายในองค์กร
- เป็นข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ได้จากสถาบันการเงินอื่นโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย
- เป็นข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เช่น ฐานข้อมูลที่รัฐจัดทำขึ้น
- กรณีที่ข้อมูลที่ได้มา บุคลากรไม่มั่นใจว่าน่าเชื่อถือหรือไม่ ควรระบุแหล่งที่มาและความเห็นว่าได้มาจากแหล่งข้อมูลเปิดทั่วไป และควรสืบค้นข้อมูลที่ตรงกันจากหลายแหล่งข้อมูล เป็นต้น

(5) การสรุปผลการประเมิน

เมื่อได้ดำเนินการตามขั้นตอนข้างต้นครบถ้วนแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย ต้องกำหนดให้ มีขั้นตอนสรุปผลการประเมิน ซึ่งการสรุปผลการประเมิน ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย ควรต้องตอบโจทย์ ดังต่อไปนี้ได้

1. ความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ ทางธุรกิจของลูกค้ารายนั้น ๆ มีความเปลี่ยนแปลงหรือไม่ หากเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับใด (อาจแบ่งเป็นกึ่งระดับก็ได้ ตามความเหมาะสมกับโครงสร้างลูกค้ายทั้งหมด โดยอาจพิจารณาจากร้อยละของการเปลี่ยนแปลงจาก การประเมินครั้งแรก หรือครั้งก่อน)

2. ผลลัพธ์ใน 1. ส่งผลต่อการปรับปรุงความเสี่ยงของลูกค้าหรือไม่ หากส่งผลให้ปรับปรุง ผู้ประเมินพบว่าปัจจัยข้อใดที่เป็นส่วนสำคัญให้มีการปรับปรุงความเสี่ยงของลูกค้า

3. กรณีที่มีการปรับปรุงความเสี่ยงของลูกค้า ควรเข้าสู่ขั้นตอนการอนุมัติของผู้บริหารที่มีหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานนี้หรือไม่

4. เห็นควรดำเนินการความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าดังกล่าวต่อไปหรือไม่ กรณีที่ไม่จำเป็นต้องคงความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าต้องแสดงเหตุผลว่า ความเสี่ยงของลูกค้านั้นจะกระทบต่อกิจการขององค์กร และอาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือไม่ (ความผิดฐานฟอกเงิน หรือความผิดมูลฐาน หรือความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง)

เมื่อดำเนินการสรุปผลเสร็จสิ้นในแต่ละครั้ง ควรจัดเก็บบันทึกเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงสำหรับลูกค้านั้น ๆ และเก็บรักษาไว้เป็นเวลา 10 ปีนับแต่วันที่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า

4.2.2 การกำหนดขั้นตอนในการอนุมัติผลการประเมินและบันทึกผลการอนุมัติการประเมิน

ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องกำหนดขั้นตอนในการพิจารณาและอนุมัติโดยผู้บริหารที่มีอำนาจในการกำกับดูแลการปฏิบัติงาน ในกรณีที่พบว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ระบุผลการประเมินว่า

(1) ลูกค้านี้มีผลการประเมินจากการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงินที่ทำให้ต้องปรับปรุงเป็นระดับความเสี่ยงสูงและ/หรือ อาจต้องรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

(2) ลูกค้านี้มีผลการประเมินจากการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงินที่ทำให้ต้องปรับปรุงระดับความเสี่ยงจากระดับความเสี่ยงสูง ลงสู่ระดับความเสี่ยงต่ำ

(3) ลูกค้านี้มีผลการประเมินจากการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงินที่ระบุว่า ควรยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจเนื่องจากมีความเสี่ยงสูงอันจะกระทบต่อความเสี่ยงในการปฏิบัติงานขององค์กร (ระบุเหตุแห่งความเสี่ยง) และ/หรือ อาจต้องรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย อาจกำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงคนใดคนหนึ่งหรือคณะทำงานที่มีผู้บริหารระดับสูงรวมอยู่ด้วยและเป็นผู้มีอำนาจลงนามอนุมัติผลการประเมิน โดยพิจารณาตามเงื่อนไขข้างต้น ก่อนที่จะดำเนินการปรับปรุงความเสี่ยงหรือยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน แล้วแต่กรณี

*** การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน ให้นับ 7 วัน จากวันที่ผู้บริหารระดับสูง วิเคราะห์และอนุมัติให้รายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย²⁵

²⁵ แนวทางในการปฏิบัติ เรื่อง การรายงานธุรกรรมสำหรับสถาบันการเงินประเภทธุรกิจบริษัทประกันชีวิตและบริษัทประกันวินาศภัย

หัวข้อที่ 5

การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าสำหรับลูกค้าความเสี่ยงสูง (Enhanced CDD) และมาตรการตอบโต้กับลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของ ลูกค้าที่มาจากพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูง

5.1 ลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง

สำหรับประเภทของลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ซึ่งต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น (Enhanced CDD) ตามข้อ 12²⁶ ของกฎหมายดังกล่าว มี 3 ประเภท ดังนี้

5.1.1 ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าซึ่งมีข้อมูลตรงกับปัจจัยความเสี่ยงสูงเด็ดขาด ที่ต้องกำหนดให้เป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงทันที มี 3 กรณี ได้แก่

1) ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองต่างประเทศ หรือเป็นสมาชิกในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดของบุคคลดังกล่าว

2) ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ามาจากหรือมีการทำธุรกรรมเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force: FATF) เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกดำเนินมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นและเรียกร้องให้ดำเนินมาตรการตอบโต้

3) ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ามาจากหรือมีการทำธุรกรรมเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force: FATF) เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกดำเนินมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น

5.1.2 ลูกค้าที่ได้รับการประเมินความเสี่ยงตามปัจจัยที่อาจส่งผลให้ลูกค้ามีความเสี่ยงสูงและมีผลการประเมินความเสี่ยงในระดับสูง (รายละเอียดปัจจัยเป็นไปตามข้อ 2.2.1 ข้อ 2 ปัจจัยที่อาจส่งผลให้ลูกค้ามีความเสี่ยงสูง)²⁷

²⁶ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563

ข้อ 12 ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงในระดับเข้มข้น โดยอย่างน้อยต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) หาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือหรือขอข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้าเกี่ยวกับแหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สิน แหล่งที่มาของฐานะความมั่งคั่ง หรือวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมแต่ละครั้งรวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบกิจการของลูกค้า อาชีพ ชื่อและสถานที่ตั้งของที่ทำงาน หรือลายมือชื่อของผู้ทำธุรกรรม ซึ่งรวมถึงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

(2) กำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้อนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง

(3) เมื่อมีการทบทวนข้อมูลและความเสี่ยงของลูกค้า ให้ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้พิจารณาผลการทบทวนดังกล่าวว่าสมควรจะอนุมัติให้ดำเนินการความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้านั้นต่อไปหรือไม่

(4) กำหนดกระบวนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินของลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงโดยพิจารณาเพิ่มความถี่ ขั้นตอนหรือลักษณะการติดตามความสัมพันธ์ทางธุรกิจและความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรม และเพิ่มความถี่ในการตรวจสอบข้อมูลการระบุตัวตนของลูกค้าและการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า

²⁷ หน้า 35 ในแนวปฏิบัติฯ นี้

5.1.3 กรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าลูกคามีส่วนร่วมในการกระทำ หรือมีการทำธุรกรรม หรือมีการดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับความเสี่ยง การฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

5.2 ขั้นตอนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าสำหรับลูกค้าความเสี่ยงสูง (Enhanced CDD)

กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงสำหรับกลุ่มลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง คือ การเพิ่มระดับความเข้มข้นในขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่ขั้นตอนการระบุตัวตน ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง ขั้นตอนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือธุรกรรม จนถึงขั้นตอนการทบทวนข้อมูลของลูกค้า

ในการพิจารณานำกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง ซึ่งต่อไปนี้จะใช้คำว่า “การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าอย่างเข้มข้น” มาปรับใช้ ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องกำหนดนโยบายหรือมาตรการหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้วยการ กำหนดปัจจัยการพิจารณาความเสี่ยงที่สอดคล้องกับบทบัญญัติตามกฎหมายกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 และประกาศที่เกี่ยวข้อง และในการกำหนดขั้นตอนในการดำเนิน กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าอย่างเข้มข้น ควรพิจารณากำหนดขั้นตอนให้ สอดคล้องกับแนวทางฉบับนี้ ได้แก่

1. ขั้นตอนการพิสูจน์ทราบข้อมูลและสถานะของลูกค้า
2. ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง
3. ขั้นตอนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือธุรกรรม
4. ขั้นตอนการทบทวนข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนการพิสูจน์ทราบข้อมูลและสถานะของลูกค้าอย่างเข้มข้น

ดังที่ได้กล่าวมาในหัวข้อที่ 3 เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ก่อนการอนุมัติรับลูกค้า ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องมีขั้นตอนในการประเมินผลเบื้องต้นว่า ลูกค้ารายที่ขอ สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้านั้น ควรขอข้อมูลเพิ่มเติมในขั้นตอน การระบุตัวตนหรือไม่ ซึ่งในขั้นตอนนี้เป็นการพิจารณาเบื้องต้นว่า ข้อมูลของลูกค้าที่ให้ความถูกต้องแท้จริง เช่น ที่อยู่ อาชีพ สถานที่ทำงาน ลักษณะของการประกอบธุรกิจ และวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ เป็นต้น โดยพิจารณาจากเงื่อนไขหรือปัจจัยที่ยกตัวอย่างไว้ในหัวข้อดังกล่าว

กรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงของลูกค้าแล้วพบว่า ลูกค้ามีความเสี่ยงสูง ต้องขอข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้า เนื่องจากลูกค้าอาจมีข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ตรงกับ เงื่อนไขการประเมินเบื้องต้น ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องกำหนดแนวทางให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องขอข้อมูล หรือตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าเพิ่มเติม ไม่ว่าจะลูกค้าจะเป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคล บุคคลที่มีการตกลงกัน ทางกฎหมาย หรือผู้จัดการทรัพย์สินตามกฎหมาย

(1) ความเข้มข้นในการขอข้อมูลของลูกค้าบุคคลธรรมดา

ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยต้องดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม จากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ หรือขอข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้า หรือตรวจสอบข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติม ที่สามารถนำมาพิจารณาในการอนุมัติรับลูกค้า โดยอย่างน้อยได้แก่ข้อมูลหรือข้อเท็จจริง เช่น

(1.1) แหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สิน

(1.2) แหล่งที่มาของฐานะความมั่งคั่ง หรือข้อมูล/หลักฐานแสดงฐานะทางการเงิน (รายได้)

(1.3) วัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว ที่เฉพาะเจาะจงในแต่ละครั้ง ในกรณีที่สงสัยว่า ลูกค้าขอใช้บริการเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง เช่น กรณีที่ลูกค้าชำระเบี้ยประกันด้วยวงเงินจำนวนมากและขอเวนคืนกรมธรรม์ในระยะเวลาอันสั้น หรือกรณีที่ลูกค้าทำสัญญาประกันชีวิตในทุนประกันที่มีมูลค่าสูงผิดปกติ โดยพยายามหลีกเลี่ยงการให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้หรือฐานะทางการเงิน หรือกรณีลูกค้าทำสัญญาประกันชีวิตที่มีลักษณะเป็นการออมจำนวนหลายฉบับ ซึ่งผิดปกติในการทำประกันชีวิตของลูกค้าทั่วไป

(ให้ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยพิจารณาตามความเหมาะสมกับลักษณะการทำธุรกรรมของลูกค้าส่วนใหญ่) เป็นต้น

(1.4) หลักฐานเกี่ยวกับการประกอบกิจการของลูกค้า อาชีพ ชื่อและสถานที่ตั้งของที่ทำงาน หรือลายมือชื่อของผู้ทำธุรกรรม เช่น ใบอนุญาตประกอบธุรกิจ ใบทะเบียนพาณิชย์ ใบเสร็จค่าสาธารณูปโภค

(2) ความเข้มข้นในการขอข้อมูลของลูกค้านิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายหรือผู้จัดการทรัพย์สินตามกฎหมาย

ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยต้องดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม จากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ หรือขอข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้า หรือตรวจสอบข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติม ที่สามารถนำมาพิจารณาในการอนุมัติรับลูกค้า เช่น

(2.1) แหล่งที่มาของรายได้ เช่น ลักษณะของการประกอบธุรกิจ พื้นที่หรือประเทศที่ดำเนินธุรกิจ

(2.2) แหล่งที่มาของฐานะความมั่งคั่ง เช่น ข้อมูล/หลักฐานแสดงฐานะทางการเงิน

(2.3) ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการที่แท้จริง (กรณีที่พบว่าลูกค้ามีการดำเนินกิจการหลายอย่างและมีกิจการที่ทำให้เกิดรายได้หลักและรายได้เสริม หรือลูกค้าไม่ระบุวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในเอกสารขอสมัครใช้บริการ)

(2.4) ข้อมูลโครงสร้างสำคัญของลูกค้า ได้แก่ ข้อมูลที่แสดงถึงโครงสร้างหลักอันทำให้กิจการของลูกค้าดำเนินอยู่ได้ เช่น โครงสร้างผู้บริหารตั้งแต่ระดับสูงจนถึงระดับปฏิบัติงาน หรือโครงสร้างผู้ถือหุ้นรายสำคัญ หรือโครงสร้างบริษัทและบริษัทในเครือ ทั้งนี้ ข้อมูลในข้อนี้จะเป็นประโยชน์ในการตรวจสอบไปถึงข้อมูลผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า

(2.5) ข้อมูลของผู้บริหารที่มีอำนาจสูงสุด ได้แก่ ข้อมูลบุคคลธรรมดาหรือเป็นคณะบุคคลที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งด้านงานบริหารและมีอำนาจสูงสุด อาจเป็นบุคคลที่มีตำแหน่ง ซึ่งมีอำนาจสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานและการเงินของลูกค้า เช่น ข้อมูลชื่อเต็ม หมายเลขประจำตัวหรือสัญชาติที่ทำให้สามารถตรวจสอบกับข้อมูลรายชื่อตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงฐานข้อมูลรายชื่ออื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการบริหารความเสี่ยงของลูกค้า

ขั้นตอนที่ 2 การบริหารความเสี่ยงและประเมินผลความเสี่ยงสูง

เมื่อผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าอย่างเข้มข้นตามขั้นตอนที่ 1 ข้างต้น และนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การอนุมัติหรือปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือทำธุรกรรม แล้วแต่กรณี ดังนี้

(1) กรณีที่ตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าแล้วพบว่า ไม่สามารถระบุแหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สินของลูกค้าได้อย่างชัดเจน หรือการทำธุรกรรมของลูกค้าไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวตามที่ลูกค้าเคยแจ้งไว้ ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยพิจารณาแล้วว่ามีความเสี่ยงสูงที่ลูกค้าอาจใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการของผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยเป็นช่องทางในการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และอาจส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงขององค์กร ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยอาจพิจารณาปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ไม่ทำธุรกรรม ยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือไม่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าดังกล่าว

(2) กรณีที่ตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าแล้วพบว่า สามารถระบุแหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สินของลูกค้าได้อย่างชัดเจน หรือการทำธุรกรรมของลูกค้าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวตามที่ลูกค้าเคยแจ้งไว้ ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยอาจพิจารณาอนุมัติการสร้างสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าดังกล่าว

กรณีที่พบว่า ลูกค้ามีข้อมูลตรงกับปัจจัยความเสี่ยงสูง ซึ่งสงสัยได้ว่าอาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยรายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ขั้นตอนที่ 3 การได้รับอนุมัติจากผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจในขั้นตอนสำคัญ

ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยต้องกำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้อนุมัติการสร้างสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง และเป็นผู้พิจารณาอนุมัติผลการทบทวนระดับความเสี่ยงของลูกค้า

(1) กำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้อนุมัติการสร้างสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง ทั้งนี้ ควรใช้อำนาจในการใช้ดุลยพินิจรับหรือไม่รับลูกค้าที่มีความเสี่ยงระดับสูงในขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งก่อนจะอนุมัติรับลูกค้าหรือไม่นั้น ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารระดับสูงดังกล่าวควรได้รับข้อมูลที่เพียงพอเกี่ยวกับลูกค้านั้น ๆ

(2) กำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้ตัดสินใจขั้นตอนสุดท้ายในการปฏิเสธการสร้างสัมพันธ์ทางธุรกิจ ไม่ทำธุรกรรม ยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือไม่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า รวมถึงพิจารณาให้รายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

(3) ในกรณีที่มีการทบทวนข้อมูลและระดับความเสี่ยงของลูกค้า รวมถึงการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินของลูกค้าแล้ว มีการปรับระดับความเสี่ยงของลูกค้าดังกล่าวเป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง ต้องกำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้พิจารณาผลการทบทวนดังกล่าวว่าสมควรจะอนุมัติให้ดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้านั้นต่อไปหรือไม่

ขั้นตอนที่ 4 แนวทางในการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ที่เข้มข้น

การดำเนินการในข้อนี้ ให้พิจารณาใช้กับลูกค้ากลุ่มที่มีระดับความเสี่ยงสูง ซึ่งการกำหนดมาตรการสำหรับขั้นตอนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์อย่างเข้มข้น ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องกำหนดวิธีการหรือลักษณะการตรวจสอบที่ชัดเจน และมีความเข้มข้นกว่ามาตรการตรวจสอบฯ สำหรับลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำกว่า โดยต้องคำนึงถึงรูปแบบหรือลักษณะของความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้ากับผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยด้วย

การตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรม หรือการดำเนินความสัมพันธ์ที่เข้มข้น อย่างน้อยควรพิจารณาถึงแนวทาง ดังต่อไปนี้ (ทั้งนี้อาจพิจารณาดำเนินการทุกข้อหรือเลือกเฉพาะข้อที่เหมาะสมกับรูปแบบความสัมพันธ์ทางธุรกิจที่สามารถดำเนินการได้จริง)

- (1) การกำหนดระบบหรือขั้นตอนในการกลั่นกรอง ตรวจสอบและตรวจทานข้อมูลที่เข้มข้นกว่าลูกค้ากลุ่มอื่น
- (2) การกำหนดระยะเวลาในการทบทวนข้อมูล และการติดตามความสัมพันธ์ทางธุรกิจและความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมที่สั้นหรือถี่กว่าลูกค้ากลุ่มอื่น
- (3) การกำหนดระบบการอนุมัติรายงานการสรุปผลวิเคราะห์ ข้อเท็จจริงหรือการประเมินผลข้อมูล ที่เข้มข้นหรือซับซ้อนกว่าลูกค้ากลุ่มอื่น และกำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจเป็นผู้อนุมัติผลลัพธ์สำหรับลูกค้ากลุ่มนี้
- (4) การตรวจสอบและทบทวนข้อมูลการระบุตัวตนของลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ซึ่งเข้มข้นกว่าลูกค้ากลุ่มอื่น โดยอาจตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม ตามลักษณะของความเสี่ยงสูงที่พบ

โดยผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยสามารถกำหนดแนวทางในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงที่เข้มข้น เพิ่มเติมจากแนวทางที่กำหนดนี้ก็ได้ แต่ยังคงต้องคำนึงถึงการรักษาความลับหรือการพยายามดำเนินการมิให้ลูกค้าล่วงรู้ถึงการตรวจสอบของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย

5.3 มาตรการตอบโต้ (Countermeasures)

ในกรณีที่ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ามาจากพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด หรือมีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรือเชื่อมโยงกับประเทศดังกล่าว ให้ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น โดยเลขาธิการอาจกำหนดให้ ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยดำเนินการตามมาตรการตอบโต้กับลูกค้า ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฯ ข้อ 14²⁸ ประกอบกับประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

²⁸ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563

เรื่อง พื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงที่ต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นและใช้มาตรการตอบโต้ ได้ดังต่อไปนี้

(1) จำกัดการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม เช่น กำหนดให้เปิดได้ไม่เกินหนึ่งบัญชีให้ใช้ได้เฉพาะผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงต่ำ หรือจำกัดวงเงินการทำธุรกรรม เป็นต้น

(2) ทบทวนการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ เช่น อาจพิจารณายุติการให้บริการผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงสูง เป็นต้น

(3) ปฏิเสธไม่ให้จัดตั้งสาขาหรือบริษัทในเครือ หรือสำนักงานตัวแทนของสถาบันการเงินจากประเทศที่มีความเสี่ยงสูง

นอกจากนี้ ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องมีมาตรการในด้านควบคุมภายในเกี่ยวกับประเทศที่ต้องมีมาตรการตอบโต้ โดยเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับที่เข้มข้นสูงสุด (Enhanced Customer Due Diligence) สำหรับการสร้างความสัมพันธ์ของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย

(1) ห้ามไม่ให้จัดตั้งสาขาหรือบริษัทในเครือในประเทศที่มีความเสี่ยงสูง

(2) ห้ามไม่ให้พึ่งพาบุคคลที่สามที่เป็นสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ซึ่งอยู่ในประเทศที่มีความเสี่ยงสูงให้ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

(3) กำหนดให้มีการทบทวน แก้ไข หรือกรณีหากจำเป็นให้ยกเลิกความสัมพันธ์ในลักษณะสถาบันการเงินตัวแทนกับสถาบันการเงินในประเทศที่มีความเสี่ยงสูง

(4) กำหนดให้มีการตรวจสอบภายในในระดับเข้มข้นสำหรับสาขาหรือบริษัทในเครือของสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ที่ตั้งอยู่ในประเทศที่มีความเสี่ยงสูง

ทั้งนี้ กรณีหากมีการเปลี่ยนแปลงรายชื่อประเทศที่มีความเสี่ยงสูง หรือพื้นที่หรือประเทศที่คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (FATF) เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกดำเนินมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นและใช้มาตรการตอบโต้กับประเทศที่มีความเสี่ยงสูงตามเอกสารเผยแพร่ของ FATF เพื่อป้องกันระบบการเงินระหว่างประเทศจากความเสียด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่อาจเกิดจากพื้นที่หรือประเทศดังกล่าว เลขาธิการจะออกประกาศเพื่อเปลี่ยนแปลงรายชื่อประเทศหรือมาตรการตอบโต้ที่ต้องดำเนินการต่อพื้นที่หรือประเทศดังกล่าวต่อไป

ข้อ 14 ในกรณีที่ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ามาจากพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นตามข้อ 12 โดยเลขาธิการอาจกำหนดให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ดำเนินการตามมาตรการตอบโต้กับลูกค้าได้ดังต่อไปนี้

- (1) จำกัดการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม
- (2) ทบทวนการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ
- (3) มาตรการอื่นตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด

หัวข้อที่ 6

การพึ่งพาบุคคลที่สาม การควบคุมภายในและนโยบายสำหรับสาขาและบริษัทในเครือ

6.1 การพึ่งพาบุคคลที่สาม

การพึ่งพาบุคคลที่สาม หมายความว่า การที่สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 พึ่งพาสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ซึ่งเป็นบุคคลที่สาม ให้ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ทั้งนี้ ไม่หมายความรวมถึงการจัดจ้างบุคคลภายนอกหรือการจัดตั้งความสัมพันธ์ในลักษณะตัวแทน ดังนั้น เพื่อความมั่นใจว่าการพึ่งพาดังกล่าว จะไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงในด้านการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย ต้องพิจารณาพึ่งพาบุคคลที่สามที่มีสถานภาพเป็นผู้มีหน้าที่รายงานที่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวง เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ซึ่งมีระบบปฏิบัติงานตามกฎหมายดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัย ประกอบกิจการให้บริการแก่ลูกค้าโดยอาศัยข้อตกลงทางธุรกิจกับสถาบันการเงินอื่นในการขายผลิตภัณฑ์หรือควรวมการให้บริการของทั้งสองฝ่ายแก่ลูกค้า เพื่อประโยชน์ของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยสถาบันการเงินที่ตกลงร่วม และตัวลูกค้าอาจทำให้ต้องมีการพึ่งพาหรือเกิดภาระแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในการปฏิบัติตามกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ในขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการพบหน้าหรือขอข้อมูลจากลูกค้า ดังนั้น กรณีที่มีการตกลงร่วมกันให้บริการแก่ลูกค้ารายเดียวกัน สถาบันการเงินที่ตกลงร่วมอาจรับหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการหลักในการให้บริการลูกค้า และรับลูกค้า ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยต้องพึ่งพาสถาบันการเงินนั้น ในขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าเมื่อเริ่มสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

หลักการสำคัญในการพึ่งพาบุคคลที่สาม มีดังต่อไปนี้

(1) พึ่งพาได้เฉพาะในกระบวนการจัดให้ลูกค้าแสดงตน การระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้า รวมทั้ง การประเมินผลเบื้องต้นในการขอข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ข้อมูลการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงและข้อมูลในการพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงอย่างเหมาะสม วัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์หรือในการทำธุรกรรมและการตรวจสอบการมอบอำนาจให้สร้างความสัมพันธ์หรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวจนถึงขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลรายชื่อตามที่กฎหมายกำหนด โดยการพึ่งพาอาจอยู่บนเงื่อนไขการปฏิบัติการของบุคคลที่สาม กล่าวคือ ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยอาจไม่มีอำนาจในการกำหนดระบบปฏิบัติการในการจัดให้ลูกค้าแสดงตน ระบุตัวตน หรือดำเนินการตรวจสอบกับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด เนื่องจากการพึ่งพาที่ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยต้องอาศัยบุคคลที่สามในการช่วยดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าว ตามระบบปฏิบัติการที่บุคคลที่สามถือปฏิบัติหรือมีนโยบายกำหนดไว้อยู่แล้ว (ซึ่งต่างจากการจ้างตัวแทนหรือผู้ให้บริการภายนอกมาดำเนินการให้ ซึ่งกรณีนี้ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยมีอำนาจในการกำหนดกรอบข้อตกลงให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของตนได้) ดังนั้น ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องมั่นใจได้ว่า บุคคลที่สามที่ได้ทำการพึ่งพานั้น มีระบบปฏิบัติการในการดำเนินการข้างต้น รวมถึงมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ตามกฎหมายและต้องได้รับการกำกับและตรวจสอบจากสำนักงาน ป.ป.ง. หรือหน่วยกำกับ หรือจากหน่วยงานที่มีอำนาจอย่างเหมาะสม

(2) ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย ต้องมีข้อกำหนดให้บุคคลที่สามส่งข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ข้อมูลการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงและข้อมูลในการพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงอย่างเหมาะสม วัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์หรือในการทำธุรกรรม ข้อมูลการมอบอำนาจให้สร้างความสัมพันธ์หรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวจนถึงขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดโดยทันที และต้องมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดส่งเอกสาร หลักฐานของข้อมูลข้างต้น หรือข้อมูลอื่นของลูกค้าในทันทีเมื่อมีการร้องขอ

(3) การพึ่งพาในการเก็บรักษาข้อมูล ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย สามารถพึ่งพาให้บุคคลที่สามเก็บรักษาข้อมูลลูกค้าที่ได้ในขั้นตอนการดำเนินการตามข้อ (1) เพื่อตนได้ หากบุคคลที่สามยินยอม ทั้งนี้ ความรับผิดชอบในการเก็บรักษาข้อมูลยังคงตกอยู่กับผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย ดังนั้น ในการพึ่งพาบุคคลที่สามควรมีข้อตกลงที่มั่นใจได้ว่า บุคคลที่สามจะดำเนินการเก็บรักษาข้อมูลที่ได้ดำเนินการตามข้อ (1) และสามารถส่งข้อมูลดังกล่าวให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยได้เมื่อร้องขอ ตาม (2) หรือให้สำเนาข้อมูลดังกล่าวส่งให้ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย (ถ้าบุคคลที่สามยินยอม)

(4) บุคคลที่สามที่ตั้งและดำเนินการอยู่ในต่างประเทศ ให้ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย นำระดับความเสี่ยงของประเทศนั้น มาประกอบการพิจารณาความน่าเชื่อถือของบุคคลที่สามดังกล่าวด้วย

(5) ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องตระหนักเสมอว่าตนยังคงมีหน้าที่และความรับผิดชอบในกรณีที่กระบวนการในข้อ (1) เกิดความบกพร่อง แม้ว่าความบกพร่องนั้นจะเกิดจากระบบการปฏิบัติการของบุคคลที่สามก็ตาม เนื่องจากผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยยังคงมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการตามกฎหมายในข้อ (1) กับลูกค้าอยู่เสมอ ดังนั้น ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยควรขอข้อมูลหรือตรวจสอบให้มั่นใจได้ว่า การพึ่งพาบุคคลที่สามรายหนึ่งรายใดนั้น จะไม่ทำให้ตนเกิดความเสี่ยงในการรับผิดชอบต่อการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (ทั้งนี้ หากพบว่ามิระบบปฏิบัติการที่บกพร่องต่อหน้าที่ตามกฎหมายในการดำเนินการตามข้อ (1) นอกจากผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยจะต้องรับผิดชอบในส่วนของการดำเนินการต่อลูกค้าตนแล้ว บุคคลที่สามก็ย่อมต้องรับผิดชอบในความผิดเดียวกันด้วย เพราะด้วยข้อตกลงที่ร่วมให้บริการแก่ลูกค้า บุคคลที่สามก็ยังคงมีความรับผิดชอบกรณีเกิดความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ในข้อ (1) เช่นกัน)

6.2 นโยบายและมาตรการควบคุมภายใน

ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องกำหนดและดำเนินนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับความเสี่ยงภายในองค์กรและขนาดธุรกิจของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 49²⁹ และประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การกำหนดและดำเนินการตาม

²⁹ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563

ข้อ 49 ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 กำหนดและดำเนินการตามนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับความเสี่ยงภายในองค์กรและขนาดธุรกิจของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 โดยนโยบายและระเบียบวิธีการดังกล่าวต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดโครงสร้างในการกำกับดูแล โดยกำหนดให้มีพนักงานระดับผู้บริหารทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานตามกฎหมาย

นโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 โดยมีรายละเอียดของนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในดังต่อไปนี้

(1) การกำหนดโครงสร้างในการกำกับดูแลโดยให้มีส่วนงานหรือพนักงานผู้รับผิดชอบที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และมีพนักงานระดับผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานนั้น ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยควรจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมเพื่อดำเนินการกำกับดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าว

(2) การคัดเลือกพนักงานก่อนการว่าจ้างให้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้มีขั้นตอนและวิธีการที่มีมาตรฐานในระดับสูงในการคัดเลือกบุคคล เช่น การตรวจสอบประวัติอาชญากรรม การตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกระบุชื่อ เป็นต้น

(3) จัดให้มีการอบรมพนักงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงตั้งแต่ออกเริ่มปฏิบัติงานและอบรมอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติงานนั้น เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง (พนักงานในความหมายของข้อนี้หมายถึงพนักงานที่ได้รับการบรรจุโดยผ่านขั้นตอนของการทดลองงานเรียบร้อยแล้ว)

(4) กำหนดให้มีส่วนงานหรือพนักงานผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบภายในที่เป็นอิสระจากการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานและการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง โดยส่วนงานหรือพนักงานผู้รับผิดชอบนั้นอาจเป็นบุคลากรภายในหรือภายนอกองค์กรก็ได้ และจัดให้มีรายงานผลการตรวจสอบภายในนั้นต่อพนักงานระดับผู้บริหารที่มีหน้าที่ในการพิจารณาตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจทราบด้วย

การกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในข้างต้นนั้น ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องมีกระบวนการในการทบทวนและปรับปรุงนโยบายและระเบียบวิธีการควบคุมภายในที่เหมาะสมกับความเสี่ยงภายในองค์กรและขนาดธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยอย่างสม่ำเสมอให้สอดคล้องกับความเสี่ยงซึ่งได้จากผลประเมินความเสี่ยงภายในองค์กรของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย

(2) กำหนดให้ขั้นตอนการคัดเลือกพนักงานก่อนการว่าจ้างให้ปฏิบัติงาน

(3) กำหนดให้มีการจัดอบรมพนักงานอย่างต่อเนื่อง

(4) กำหนดกลไกในการตรวจสอบภายในที่เป็นอิสระการกำหนดและดำเนินการตามนโยบายและระเบียบวิธีการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด

6.3 นโยบายและมาตรการสำหรับสาขาและบริษัทในเครือของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย

ตามกฎหมายกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ได้ให้นิยามเกี่ยวกับ “บริษัทในเครือ” และ “กลุ่มธุรกิจเดียวกัน” ไว้ดังต่อไปนี้

บริษัทในเครือ หมายถึง บริษัทที่จดทะเบียนในประเทศหรือต่างประเทศ ซึ่งสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงเกินกว่าร้อยละห้าสิบของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทนั้นไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม

กลุ่มธุรกิจเดียวกัน หมายถึง กลุ่มสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 และสาขาหรือบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในประเทศหรือต่างประเทศ ซึ่งประกอบธุรกิจทางการเงิน ธุรกิจที่เป็นการสนับสนุนธุรกิจทางการเงิน หรือธุรกิจอื่นตามมาตรา 16 และอยู่ภายใต้นโยบายและระเบียบวิธีการด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงของกลุ่มธุรกิจ ทั้งนี้ ขอบเขตของกลุ่มธุรกิจดังกล่าวต้องเป็นไปตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง ขอบเขตการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 และสาขาหรือบริษัทในเครือที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน

สำนักงานสาขา หมายถึง สำนักงานสาขาที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย (ไม่รวมสาขาภายในประเทศ เนื่องจากถือเป็นส่วนหนึ่งภายในองค์กรสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบวิธีการของสำนักงานใหญ่อย่างเคร่งครัด)

ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยมีหน้าที่ต้องกำกับดูแลให้สำนักงานสาขาและบริษัทในเครือซึ่งไม่ว่าจะตั้งอยู่ในต่างประเทศหรือในประเทศไทย ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงอย่างเคร่งครัดเช่นเดียวกับผู้มีหน้าที่รายงานซึ่งเป็นสำนักงานใหญ่หรือบริษัทแม่ อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี เพื่อมิให้เกิดความสับสนในการกำหนดนโยบายหรือแนวทางปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศไทยและประเทศที่สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือตั้งอยู่ด้วยนั้น จึงขอให้ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย พิจารณากำหนดแนวทางดังต่อไปนี้ ในการกำกับดูแลสำนักงานสาขาและบริษัทในเครือ

ขอบเขตของการประกอบธุรกิจหรือบริษัทในเครือฯ ที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกันตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง ขอบเขตการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 และสาขาหรือบริษัทในเครือที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน ประกอบด้วย

(1) ธุรกิจทางการเงิน ได้แก่

(ก) ธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุนและธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

(ข) ธุรกิจหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(ค) ธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

(ง) ธุรกิจประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยประกันชีวิต

(จ) ธุรกิจประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยประกันวินาศภัย

(ฉ) ธุรกิจสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เฉพาะสหกรณ์ที่มีทุนดำเนินการซึ่งมีมูลค่าหุ้นรวมตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไป และมีวัตถุประสงค์ดำเนินการเกี่ยวกับการรับฝากเงิน ใ้กู้ ให้สินเชื่อ รับจำนอง หรือรับจำนำทรัพย์สิน หรือจัดให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินต่าง ๆ โดยวิธีใด ๆ

(ช) ธุรกิจการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยนิติบุคคลเฉพาะกิจการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์

(ซ) ธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

(ฌ) ธุรกิจบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์

(ญ) ธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

(ฎ) ธุรกิจเกี่ยวกับการดำเนินการ การให้คำแนะนำ หรือการเป็นที่ปรึกษาในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับการลงทุนหรือการเคลื่อนย้ายเงินทุนตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่ไม่ใช่สถาบันการเงินตามมาตรา 13

(ฏ) ธุรกิจการให้เช่าซื้อรถยนต์

(ฐ) ธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

(ฑ) ธุรกิจเกี่ยวกับบัตรเครดิตที่มีใช้สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

(ณ) ธุรกิจเกี่ยวกับบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน

(ด) ธุรกิจเกี่ยวกับระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน

(2) ธุรกิจอื่น ได้แก่

(ก) ธุรกิจค้าอัญมณีเพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณีเพชรพลอย หรือทองคำ

(ข) ธุรกิจค้ารถยนต์

(ค) ธุรกิจนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์

(ง) ธุรกิจค้าของเก่าตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า

การกำกับดูแลและกำหนดนโยบายสำหรับสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือ

(1) กำหนดนโยบายในการพิจารณาตั้งสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือ ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยจะต้องพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านด้านภูมิศาสตร์ โดยการตั้งสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือในต่างประเทศ ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย ต้องไม่ตั้งสาขาหรือบริษัทในเครือในพื้นที่หรือสำนักงานตัวแทนในประเทศที่มีความเสี่ยงสูงตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง พื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงที่ต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นและใช้มาตรการตอบโต้ซึ่งปัจจุบันตามประกาศฉบับดังกล่าวได้กำหนดให้ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีและสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน เป็นประเทศที่มีความเสี่ยงสูง อนึ่ง ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย

จัดตั้งสาขาหรือบริษัทในเครือในพื้นที่หรือสำนักงานตัวแทนในประเทศที่มีความเสี่ยงสูงตามประกาศข้างต้น อยู่ก่อนแล้ว ให้ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยต้องกำหนดมาตรการเพื่อบริหารและบรรเทาความเสี่ยงอย่างเหมาะสม และต้องแจ้งให้สำนักงาน ป.ป.ง. ทราบ ทั้งนี้สำนักงาน ป.ป.ง. อาจพิจารณายุติการดำเนินกิจการของสาขาหรือบริษัทในเครือในพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงหากพบว่ามาตรการเพื่อบริหารและบรรเทาความเสี่ยงดังกล่าวยังไม่เหมาะสมเพียงพอ

สำหรับการพิจารณาตั้งสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือในพื้นที่หรือประเทศที่รับการประเมินจากคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ว่าเป็นพื้นที่หรือประเทศที่ไม่มีมาตรการ หรือไม่มีการใช้หรือประยุกต์ใช้ มาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงอย่างเพียงพอ ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยต้องกำหนดมาตรการเพื่อบริหารและบรรเทาความเสี่ยง โดยต้องกำหนดให้สำนักงานสาขาและบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในพื้นที่หรือประเทศดังกล่าว ได้รับการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงจากสำนักงานใหญ่/บริษัทแม่อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งหากพบว่า สำนักงานสาขาและบริษัทในเครือมีความเสี่ยงสูงในการดำเนินกิจการ และอาจส่งผลให้สำนักงานใหญ่/บริษัทแม่ได้รับความเสียหายอันเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย (ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายไทยหรือกฎหมายแห่งประเทศที่ตั้งอยู่) สำนักงานใหญ่/บริษัทแม่จำเป็นต้องกำหนดมาตรการพิเศษเพื่อแก้ไขปัญหา เช่น ปรับเปลี่ยนคณะผู้บริหารประจำสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือ เพิ่มความเข้มข้นในการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด เป็นต้น

นอกจากพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงและพื้นที่หรือประเทศที่รับการประเมินจากคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ว่าเป็นพื้นที่หรือประเทศที่ไม่มีมาตรการ หรือไม่มีการใช้หรือประยุกต์ใช้ มาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงอย่างเพียงพอ ซึ่งเป็นปัจจัยความเสี่ยงด้านภูมิศาสตร์ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยอาจกำหนดให้พื้นที่หรือประเทศดังต่อไปนี้ เป็นพื้นที่หรือประเทศที่มีปัจจัยความเสี่ยงด้านภูมิศาสตร์

- พื้นที่หรือประเทศที่ถูกกีดกัน หรือใช้มาตรการบังคับ หรือห้ามค้าขายระหว่างประเทศ โดยองค์การระหว่างประเทศ
- พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินจากองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศหรือแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือว่ามีอัตราการทุจริตคอร์รัปชันหรือการประกอบอาชญากรรมร้ายแรงในระดับสูงมาก
- พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินจากองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศหรือแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือว่าเป็นแหล่งสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง แหล่งก่อการร้ายหรือมีองค์กรผู้ก่อการร้ายปฏิบัติการอยู่

(2) กำหนดมาตรการในการตรวจสอบความเข้มข้นของกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงในพื้นที่หรือประเทศ

ที่สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครื่องตั้งอยู่ การตรวจสอบความเข้มข้นในการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว เพื่อให้ผู้ประกอบการประกันภัยพิจารณาถึงความเป็นไปได้ที่สำนักงานสาขาและบริษัทในเครื่องจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายของพื้นที่หรือประเทศที่ตั้งอยู่ในกรณีที่พื้นที่หรือประเทศนั้น มีกฎหมายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่เข้มข้นมากกว่ากฎหมายไทย หรือในกรณีที่กฎหมายไทยมีความเข้มข้นกว่าก็ต้องพิจารณาว่า การปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศซึ่งเข้มข้นกว่านั้น มีส่วนใดที่อาจเป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจการในพื้นที่หรือประเทศนั้นหรือไม่

(3) กำหนดนโยบายในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงของไทยเป็นหลัก แม้ว่าสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครื่องของผู้ประกอบการประกันภัยจะตั้งอยู่ในพื้นที่หรือประเทศอื่น แต่โดยหลักการกำกับดูแลแล้ว สำนักงานสาขาและบริษัทในเครื่องยังคงอยู่ภายใต้อำนาจการบังคับใช้กฎหมายไทยตามหลักสัญชาติของผู้ประกอบการประกันภัยซึ่งเป็นเจ้าของ ดังนั้น จึงต้องกำหนดให้สาขาหรือบริษัทในเครื่องปฏิบัติตามนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงที่เป็นลายลักษณ์อักษรและต้องมีการปรับปรุงให้เป็นไปตามกฎหมายที่มีการแก้ไขเป็นระยะ รวมถึงมาตรการในการควบคุมภายในเช่นเดียวกับผู้ประกอบการประกันภัยอย่างเคร่งครัด

(4) กำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการในกรณีที่มีข้อกฎหมายแตกต่างกันของสองประเทศ กรณีที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ที่แตกต่างกันระหว่างประเทศไทย กับพื้นที่หรือประเทศที่สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครื่องตั้งอยู่นอกจากให้พิจารณาปฏิบัติตามกฎหมายไทยแล้วโดยหลักอำนาจอธิปไตย สำนักงานสาขาและบริษัทในเครื่องยังต้องปฏิบัติตามกฎหมายแห่งพื้นที่หรือประเทศที่ตั้งอยู่ด้วย ดังนั้น ในกรณีที่กฎหมายไทยมีบทบัญญัติที่เข้มกว่าผู้ประกอบการประกันภัยย่อมมีหน้าที่กำกับดูแลให้สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครื่องปฏิบัติตามมาตรการแห่งกฎหมายไทยอย่างเคร่งครัด แต่หากพบว่าไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยได้ให้ผู้ประกอบการประกันภัยกำหนดมาตรการในการกำกับดูแล รวมทั้งใช้มาตรการอื่นที่เหมาะสมในการบริหารจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติมและต้องแจ้งสำนักงาน ป.ง. ทราบ ทั้งนี้หากสำนักงาน ป.ง. พิจารณาแล้วเห็นว่าการกำหนดมาตรการดังกล่าวยังไม่เพียงพอ ผู้ประกอบการประกันภัยอาจพิจารณายุติการดำเนินการของสาขาหรือบริษัทในเครื่องที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศนั้นได้ตามความเหมาะสม สำหรับกรณีที่กฎหมายในพื้นที่หรือประเทศที่ตั้งอยู่นั้น มีบทบัญญัติที่เข้มกว่า ผู้ประกอบการประกันภัยต้องมีภาระในการกำหนดนโยบายหรือมาตรการเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามกฎหมายแห่งพื้นที่หรือประเทศที่สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครื่องตั้งอยู่ด้วย

(5) กำหนดให้มีนโยบายและขั้นตอนในการดำเนินงานเกี่ยวกับการร่วมใช้ข้อมูลระหว่างผู้ประกอบการประกันภัย กับสาขาหรือบริษัทในเครื่องที่ตั้งอยู่ในประเทศหรือต่างประเทศและอยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน โดยข้อมูลที่ใช้ระหว่างผู้ประกอบการประกันภัย กับสาขาหรือบริษัทในเครื่องดังกล่าว ได้แก่ ข้อมูลบัญชี หมายเลขบัญชี ประเภทของบัญชี วัตถุประสงค์ในการเปิดบัญชี ชื่อเจ้าของบัญชี (กรณีชื่อบัญชีกับ

เจ้าของบัญชีไม่ตรงกัน) ข้อมูลการทำธุรกรรมของลูกค้า (เฉพาะธุรกรรมที่ข้อมูลมีเหตุอันควรสงสัยว่าเกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับความผิดปกติฐานการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง) ผลการวิเคราะห์การทำธุรกรรมหรือกิจกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับความผิดปกติฐานการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง หรือข้อมูลอื่นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

(6) กำหนดให้มีมาตรการในการรักษาความลับจากการร่วมใช้ข้อมูลตาม (5) อย่างเคร่งครัด และห้ามเปิดเผยข้อเท็จจริงหรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันอาจทำให้ลูกค้าทราบเกี่ยวกับการร่วมใช้ข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ เว้นแต่มีกฎหมายภายในประเทศหรือต่างประเทศกำหนดเกี่ยวกับการใช้การเปิดเผยหรือการร่วมใช้ข้อมูลของลูกค้าไว้แล้วก็ให้ถือปฏิบัติตามนั้น

ทั้งนี้ หากผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัยได้จัดตั้งสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือไม่ว่าจะตั้งอยู่ในประเทศไทยหรือต่างประเทศ ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย ต้องกำหนดนโยบายและมาตรการควบคุมภายในให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่ได้จากผลการประเมินความเสี่ยงของสาขาหรือบริษัทในเครือ โดยเฉพาะในประเด็นของการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและอาจกำหนดความเข้มข้นในการตรวจสอบที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับความเสี่ยงหรือปัจจัยเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับแต่ละสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในพื้นที่หรือประเทศที่ปัญหาแตกต่างกัน แนวทางในการพิจารณาขอบเขตของกลุ่มธุรกิจ ให้เป็นไปตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง ขอบเขตการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 และสาขาหรือบริษัทในเครือที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน

หัวข้อที่ 7

การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย
กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า เป็นกระบวนการเฝ้าระวัง ตรวจสอบ ความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ ความเข้มข้นของกระบวนการดังกล่าว ต้องสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกค้าที่ได้รับการประเมินจากข้อมูลและปัจจัยต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จากการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า จะทำให้สถาบันการเงินทราบได้ว่า ลูกค้ามีการดำเนินความสัมพันธ์กับสถาบันการเงินที่เปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ มีความเคลื่อนไหวทางการเงินผิดปกติหรือไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือฐานะทางเศรษฐกิจของลูกค้าหรือไม่ อันนำไปสู่การรายงาน ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยที่มีคุณภาพ ซึ่งในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ได้กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยเนื่องจากกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าได้ (โดยมีสาเหตุเกิดจากลูกค้า) ในกรณีดังต่อไปนี้

1) กรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยตรวจสอบธุรกรรมของลูกค้าเพื่อบริหารและบรรเทาความเสี่ยง แล้วสงสัยว่าธุรกรรมดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงมูลฐาน หรือการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง³⁰

2) กรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยไม่สามารถดำเนินการตามข้อ 17³¹ แห่งกฎกระทรวง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 กล่าวคือ ไม่สามารถดำเนินการระบุตัวตนและ พิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ไม่สามารถระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงและพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ ที่แท้จริง ไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ากับข้อมูลรายชื่อ

³⁰ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563

ข้อ 5 ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ตรวจสอบธุรกรรมที่ลูกค้าได้ทำขึ้นเพื่อบริหารและบรรเทาความเสี่ยง ในกรณีที่สงสัยว่าเป็นธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงมูลฐาน การฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้รายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

³¹ ข้อ 17 กำหนดให้ สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าโดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) ระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าโดยใช้เอกสาร ข้อมูล หรือข่าวสารจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือนอกเหนือจากการขอข้อมูลจากลูกค้าก็ได้

(2) ระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงและใช้มาตรการที่เหมาะสม ในการพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงโดยใช้เอกสาร ข้อมูล หรือข่าวสารจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือนอกเหนือจากการขอข้อมูลจากลูกค้าก็ได้

(3) ตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ากับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

(4) ขอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมจากลูกค้า เพื่อนำมาพิจารณาความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า

(5) ตรวจสอบความเคลื่อนไหวของการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้าตลอดช่วงเวลาที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ยังคงดำเนินอยู่ว่ายังคงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ข้อมูลทางธุรกิจของลูกค้า ระดับความเสี่ยงของลูกค้า ที่ได้ประเมินไว้และข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่มาของรายได้รวมถึงข้อมูลอื่นของลูกค้าที่มีอยู่หรือไม่

การระบุตัวตนของลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าตามวรรคหนึ่ง (1) และ (2) ให้เป็นไปตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด

บุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ไม่สามารถขอวัตถุประสงค์ในการทำธุรกิจจากลูกค้า ไม่สามารถตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินของลูกค้า³²

3) กรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการใช้กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าจะทำให้ลูกค้าหรือผู้ที่จะมาเป็นลูกค้าทราบถึงการดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า³³

4) ในกรณีที่ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของลูกค้ากับผู้รับประโยชน์จากกรมธรรม์ประกันภัยหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของผู้รับประโยชน์จากกรมธรรม์ประกันภัยเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเงินที่มีความเสี่ยงสูง พบข้อสงสัยที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐาน การฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้พิจารณารายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

5) ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยไม่สามารถปฏิบัติตามข้อ 27³⁴ หรือข้อ 28³⁵ ได้ให้สถาบันการเงินพิจารณารายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

³² กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563

ข้อ 23 ในกรณีที่สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ไม่สามารถตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามข้อ 17 ได้ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจไม่ทำธุรกรรม ยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือไม่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าดังกล่าว และพิจารณารายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

³³ ข้อ 26 ในกรณีที่สงสัยว่าธุรกรรมใดอาจเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงจากการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ระมัดระวังในการใช้กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าเป็นพิเศษ หากมีเหตุอันควรสงสัยเชื่อได้ว่าการใช้กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าจะเป็นการทำให้ลูกค้าหรือผู้ที่จะมาเป็นลูกค้าทราบถึงการดำเนินการดังกล่าว สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 อาจไม่ดำเนินการตามกระบวนการดังกล่าว และรายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงานต่อไป

³⁴ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563

ข้อ 27 ในกรณีที่มีการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจที่เกี่ยวกับการประกันชีวิตนอกจากสถาบัน การเงินจะต้องตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามข้อ 17 แล้ว ให้สถาบันการเงินระบุข้อมูล ดังต่อไปนี้

(1) กรณีผู้รับประโยชน์จากกรมธรรม์ประกันภัยเป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคลหรือบุคคล ที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ให้ระบุชื่อของบุคคลดังกล่าวไว้

(2) กรณีผู้รับประโยชน์จากกรมธรรม์ประกันภัยได้รับการกำหนดโดยลักษณะพิเศษ หรือโดยสถานะ หรือโดยทางอื่น ให้ระบุข้อมูลที่เกี่ยวกับผู้รับประโยชน์อย่างเพียงพอที่จะสามารถ ระบุผู้รับประโยชน์ได้ในเวลาที่จะต้องจ่ายเงินหรือผลประโยชน์อื่นตามกรมธรรม์ประกันภัย ให้สถาบันการเงินพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้รับประโยชน์ตามวรรคหนึ่งในเวลาที่จะต้องจ่ายเงิน หรือผลประโยชน์อื่นตามกรมธรรม์ประกันภัย

³⁵ ข้อ 28 ให้สถาบันการเงินพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับประโยชน์จากกรมธรรม์ประกันภัย เป็นปัจจัยหนึ่งในการบริหารความเสี่ยงของลูกค้า

ในกรณีที่พบว่าผู้รับประโยชน์จากกรมธรรม์ประกันภัยเป็นนิติบุคคลหรือเป็นบุคคลที่มีการตกลงกัน ทางกฎหมายที่มีความเสี่ยงสูง ให้สถาบันการเงินตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับ เข้มข้นตามข้อ 12 และในเวลาที่จะต้องจ่ายเงินหรือผลประโยชน์อื่นตามกรมธรรม์ประกันภัย ให้สถาบันการเงินระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายดังกล่าว

ในกรณีที่พบว่าผู้รับประโยชน์จากกรมธรรม์ประกันภัยหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของผู้รับประโยชน์จากกรมธรรม์ประกันภัย เป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเงินที่มีความเสี่ยงสูง ให้สถาบันการเงินตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของลูกค้ากับบุคคลที่มีสถานภาพทางการเงินที่นั่น และแจ้งให้ผู้บริหารระดับสูงทราบก่อนอนุมัติจ่ายเงินหรือผลประโยชน์อื่นตามกรมธรรม์ประกันภัย ทั้งนี้ การตรวจสอบความสัมพันธ์ของลูกค้าดังกล่าว หากพบข้อสงสัยที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐาน การฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้สถาบันการเงินพิจารณารายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

สำหรับหลักเกณฑ์และวิธีการในตรวจสอบการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยข้างต้น
ให้นำรายละเอียดในแนวทางปฏิบัติ เรื่อง การรายงานธุรกรรม ที่สำนักงาน ปปง. ได้เผยแพร่มาใช้เป็นข้อมูล
ในการทำแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องรายงานธุรกรรมของผู้ประกอบธุรกิจ
ประกันภัยซึ่งให้ครอบคลุมในเรื่องของแบบ ระยะเวลา หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กฎหมายกำหนด

ภาคผนวก

ตัวอย่างการประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์หรือบริการ
ด้านการฟอกเงิน การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย
และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลาย

**การประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย
และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (ML/TF/PF) ของผลิตภัณฑ์หรือบริการ
สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัย**

1. การกำหนดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง สำหรับประเมินความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ:

1.1 ปัจจัยหลักสำหรับประเมินความเสี่ยงเบื้องต้นตามที่กฎหมายกำหนด จำนวน 3 ปัจจัย ดังนี้

1) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้

ค่าคะแนนความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ใช้เงินสด	ไม่สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้ เช่น ไม่รับทำธุรกรรมที่เป็นเงินสดต้องทำธุรกรรมผ่านบัญชีธนาคารเท่านั้น
2 คะแนน	ใช้เงินสดได้ แต่มีการกำหนด วงเงินไม่สูง	สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้ - กำหนดวงเงินไม่เกิน 50,000 บาทต่อครั้ง* (การทำธุรกรรมครั้งคราว) - ต่ำกว่า 500,000 บาทต่อเดือน (การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ)
3 คะแนน	ใช้เงินสดได้ แต่มีการกำหนด วงเงินค่อนข้างสูง	สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้ - กำหนดวงเงินเกินกว่า 50,000 บาท แต่ไม่เกิน 100,000 บาทต่อครั้ง** (การทำธุรกรรมครั้งคราว) - ตั้งแต่ 500,000 บาทต่อเดือน*** แต่ต่ำกว่า 2,000,000 บาทต่อเดือน (การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ)
4 คะแนน	ใช้เงินสดได้ โดยไม่จำกัดวงเงิน	สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้ โดยไม่มีการจำกัดวงเงิน หรือมีการจำกัดวงเงิน - เกินกว่า 100,000 บาทต่อครั้ง*** (การทำธุรกรรมครั้งคราว) - ตั้งแต่ 2,000,000 บาทต่อเดือน/ครั้ง**** (การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ)

หมายเหตุ: * อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินตามลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินการรายงานธุรกรรมเงินที่เกี่ยวกับสังหาริมทรัพย์เป็นการโอนเงินหรือชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์

*** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินการรายงานธุรกรรมเงินสดของธุรกิจซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

**** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการรายงานธุรกรรมที่ใช้เงินสดสำหรับธุรกิจสถาบันการเงิน

2) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้

ค่าคะแนนความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ได้	ไม่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ และไม่สามารถสะสมมูลค่าได้
2 คะแนน	ได้ แต่กำหนดเงื่อนไข ยุ่งยากหรือวงเงินไม่สูง	สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น และสะสมมูลค่าได้ แต่กำหนดเงื่อนไขยุ่งยากหรือกำหนดวงเงินไว้ไม่สูง - กำหนดวงเงินไม่เกิน 50,000 บาทต่อครั้ง* (การทำธุรกรรมครั้งคราว) - ต่ำกว่า 500,000 บาทต่อเดือน (การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ)
3 คะแนน	ได้ แต่กำหนดเงื่อนไข หรือวงเงินค่อนข้างสูง	สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น และสะสมมูลค่าได้ แต่กำหนดเงื่อนไขยุ่งยากหรือกำหนดวงเงินไว้ค่อนข้างสูง - กำหนดวงเงินเกินกว่า 50,000 บาท แต่ไม่เกิน 100,000 บาทต่อครั้ง** (การทำธุรกรรมครั้งคราว) - ตั้งแต่ 500,000 บาทต่อเดือน*** แต่ต่ำกว่า 2,000,000 บาทต่อเดือน (การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ)
4 คะแนน	ได้ โดยไม่กำหนด เงื่อนไขหรือ ไม่จำกัดวงเงิน	สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น และสะสมมูลค่าได้ โดยไม่กำหนดเงื่อนไข หรือไม่มีการจำกัดวงเงิน หรือมีการจำกัดวงเงิน - เกินกว่า 100,000 บาทต่อครั้ง*** (การทำธุรกรรมครั้งคราว) - ตั้งแต่ 2,000,000 บาทต่อเดือน/ครั้ง**** (การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ)

หมายเหตุ: * อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินตามลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินการรายงานธุรกรรมเงินที่เกี่ยวข้องกับสังหาริมทรัพย์ที่เป็นการโอนเงินหรือชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์

*** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินการรายงานธุรกรรมเงินสดของธุรกิจซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

**** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการรายงานธุรกรรมที่ใช้เงินสดสำหรับธุรกิจสถาบันการเงิน

3) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ในประเทศ

ค่าคะแนนความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ได้	ไม่สามารถใช้ในต่างประเทศ หรือไม่สามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ
2 คะแนน	ได้ แต่มีการกำหนด วงเงินไม่สูง	สามารถใช้ในประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ - กำหนดวงเงินไม่เกิน 50,000 บาทต่อครั้ง* (การทำธุรกรรมครั้งคราว) - ต่ำกว่า 500,000 บาทต่อเดือน (การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ)
3 คะแนน	ได้แต่มีการ กำหนดวงเงิน ค่อนข้างสูง	สามารถใช้ในประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ - กำหนดวงเงินเกินกว่า 50,000 บาท แต่ไม่เกิน 100,000 บาทต่อครั้ง** (การทำธุรกรรมครั้งคราว) - ตั้งแต่ 500,000 บาทต่อเดือน*** แต่ต่ำกว่า 2,000,000 บาทต่อเดือน (การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ)
4 คะแนน	ได้ โดยไม่จำกัดวงเงิน	สามารถใช้ในประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ โดยไม่มีการจำกัดวงเงิน หรือมีการจำกัดวงเงิน - เกินกว่า 100,000 บาทต่อครั้ง*** (การทำธุรกรรมครั้งคราว) - ตั้งแต่ 2,000,000 บาทต่อเดือน/ครั้ง**** (การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ)

หมายเหตุ: * อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินตามลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินการรายงานธุรกรรมเงินที่เกี่ยวข้องกับสังหาริมทรัพย์ที่เป็นการโอนเงินหรือชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์

*** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินการรายงานธุรกรรมเงินสดของธุรกิจซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

**** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการรายงานธุรกรรมที่ใช้เงินสดสำหรับธุรกิจสถาบันการเงิน

1.2 เกณฑ์การพิจารณาลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง

ตามประกาศสำนักงาน ป.ป.ง. เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ข้อ 3 (3) ได้แก่

(ก) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าสูง

พิจารณามูลค่าสูงจากการทำธุรกรรมด้วยเงินสดที่มีมูลค่าตั้งแต่ 2,000,000 บาท ขึ้นไป

หมายเหตุ: อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการรายงานการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสด ที่กำหนดวงเงินในการรายงานการทำธุรกรรมดังกล่าว เมื่อมีการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสดสำหรับธุรกิจสถาบันการเงิน ตั้งแต่ 2,000,000 บาท ขึ้นไป

(ข) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีลักษณะเป็นการโอนมูลค่าเงินที่ไม่จำเป็นต้องระบุผู้โอนหรือผู้รับโอน

(ค) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีการทำธุรกรรมแบบไม่เปิดเผยชื่อ

(ง) การบริการสำหรับลูกค้าที่มีสินทรัพย์สูง

1.3 เกณฑ์การพิจารณาลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาอันสั้น หรือแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าต่ำ

(ข) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่ใช่บริการข้ามประเทศและไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ หรือเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการข้ามประเทศหรือเกิดมูลค่าในต่างประเทศเฉพาะกรณีที่เป็นการชำระหนี้ หรือค่าสินค้าหรือบริการที่มีมูลค่าต่ำ

(ค) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถสะสมมูลค่าเงินได้ในจำนวนมาก และไม่สามารถโอนมูลค่าให้แก่ผู้อื่นได้หรือโอนได้ในมูลค่าต่ำ

ทั้งนี้ มูลค่าในการทำธุรกรรมตาม (ก) (ข) และ (ค) เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน

1.4 ค่าคะแนนการประเมินความเสี่ยงโดยรวม

ความเสี่ยงสูง	10 - 12	คะแนน
ความเสี่ยงกลาง	6 - 9	คะแนน
ความเสี่ยงต่ำ	3 - 5	คะแนน

ตัวอย่าง ตารางสรุปผลการประเมินความเสี่ยงด้าน ML/TF/PF ของผลิตภัณฑ์หรือบริการ สำหรับกลุ่มธุรกิจประกันชีวิต

ผลิตภัณฑ์/บริการ	(1) สามารถให้ รับ หรือ เปลี่ยนเป็นเงินสดได้ 1 = ไม่ได้เลย 2 = ได้แต่เงินไม่สูง 3 = ได้ในวงเงินค่อนข้างสูง 4 = ได้ไม่จำกัด	(2) สามารถโอนหรือเปลี่ยน มือให้แก่บุคคลอื่นได้ 1 = ไม่ได้ 2 = ได้แต่มีเงื่อนไขยุ่งยาก 3 = ได้แต่มีเงื่อนไขหรือ วงเงินค่อนข้างสูง 4 = ได้โดยไม่มีข้อจำกัด	(3) สามารถใช้หรือนำไปใช้ ได้ในต่างประเทศ 1 = ไม่ได้ 2 = ได้แต่มีเงื่อนไขยุ่งยาก 3 = ได้แต่จำกัดวงเงิน 4 = ได้	คะแนน รวม	ระดับ ความเสี่ยง	ความสอดคล้องกับ ลักษณะผลิตภัณฑ์ เสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ความสอดคล้องกับ ลักษณะผลิตภัณฑ์ เสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ	ผลการ ประเมิน ความเสี่ยง
ประกันชีวิตแบบตลอดชีพ (Whole Life)	1	2	1	4	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง	ต่ำ
ประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา (Term Life)	1	2	1	4	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง	ต่ำ
ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ (Endowment)	1	2	1	4	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง	กลาง
ประกันชีวิตแบบบำนาญ (Annuity)	1	2	1	4	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง	ต่ำ
ประกันชีวิตแบบผู้สูงอายุ (Whole Life)	1	2	1	4	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง	ต่ำ
ประกันชีวิตแบบยูนิทลิงค์ (Unit-Linked life)	1	2	1	4	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง	กลาง
ประกันชีวิตแบบยูนิเวอร์แซลไลฟ์ (Universal life)	1	2	1	4	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง	กลาง
ประกันชีวิตแบบกลุ่ม (Group Life)	1	1	1	3	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง	ต่ำ
ประกันอุบัติเหตุ (Personal Accident)	1	1	1	3	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง	ต่ำ
ประกันชีวิตแบบค้ำครองสินเชื่อ (Mortgage Reducing Term Assurance)	1	1	1	3	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง	ต่ำ

คำอธิบายประกอบการประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์และบริการ

ประเภทบริการ	ความเสี่ยงสูง	ความเสี่ยงกลาง	ความเสี่ยงต่ำ
<p>ประกันชีวิตแบบตลอดชีพ (Whole Life)</p> <p>ประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา (Term Life)</p> <p>ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ (Endowment)</p> <p>ประกันชีวิตแบบบำนาญ (Annuity)</p> <p>ประกันชีวิตแบบผู้สูงอายุ (Whole Life)</p>			<p>1. ไม่มีนโยบายการจ่ายเงินสดส่วนใหญ่เป็นการชำระผ่านบัญชีธนาคารหรือเช็คเท่านั้น อย่างไรก็ตาม บางบริษัทมีนโยบายกำหนดให้จ่ายเป็นเงินสดตามประกาศสำนักงาน คปภ. เรื่อง การรับจ่ายเงินปี 2557</p> <p>2. ไม่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้โดยง่ายหรือสะดวกรวดเร็ว และยังมีเงื่อนไขยุ่งยากซึ่งต่างจากตราสารทางการเงินอื่น</p> <p>3. สำหรับผลิตภัณฑ์ประกันสะสมทรัพย์ การประเมินความเสี่ยงขึ้นอยู่กับระยะเวลาและทุนประกันภัย ซึ่งบริษัทส่วนใหญ่ประเมินเป็นความเสี่ยงต่ำ</p>
<p>ประกันชีวิตแบบยูนิทลิงค์ (Unit-Linked life)</p> <p>ประกันชีวิตแบบยูนิเวอร์แซลไลฟ์ (Universal life)</p>		<p>1. ไม่มีนโยบายการจ่ายเงินสดส่วนใหญ่เป็นการชำระผ่านบัญชีธนาคารหรือเช็คเท่านั้น อย่างไรก็ตาม บางบริษัทมีนโยบายกำหนดให้จ่ายเป็นเงินสดตามประกาศสำนักงาน คปภ. เรื่อง การรับจ่ายเงินปี 2557</p> <p>2. ไม่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้โดยง่ายหรือสะดวกรวดเร็ว และยังมีเงื่อนไขยุ่งยากซึ่งต่างจากตราสารทางการเงินอื่น</p> <p>3. เนื่องจากเป็นแบบประกันที่มีการลงทุนอยู่ด้วย ซึ่งลูกค้ามีโอกาสได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนตามมูลค่าที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงขึ้นอยู่กับผลตอบแทนในการลงทุนที่อ้างอิงกับกองทุนที่เลือกและสถานะตลาด</p> <p>4. มูลค่าเงินในกรมธรรม์ประกันชีวิตมีความยืดหยุ่นเนื่องจากสามารถเพิ่มหรือลดได้ตลอดเวลาตามเงื่อนไขกรมธรรม์</p>	

ประเภทบริการ	ความเสี่ยงสูง	ความเสี่ยงกลาง	ความเสี่ยงต่ำ
ประกันชีวิตแบบกลุ่ม (Group Life)			1. ไม่มีนโยบายการจ่ายเงินสดส่วนใหญ่เป็นการชำระผ่านบัญชีธนาคารหรือเช็คเท่านั้น อย่างไรก็ตาม บางบริษัทมีนโยบายกำหนดให้จ่ายเป็นเงินสดตามประกาศสำนักงาน คปภ. เรื่อง การรับจ่ายเงินปี 2557 2. เนื่องจากเป็นแบบประกันที่ลูกค้าหรือผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยมีสิทธิได้รับคืนเงินหรือผลประโยชน์อื่นตามกรมธรรม์ประกันภัย เมื่อเสียชีวิต พิกัด หรือทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวรเท่านั้น และไม่มีการสะสมเงินหรือปันผลหรือดอกเบี้ยควบคู่กับการประกันชีวิตนั้นซึ่งเป็นลักษณะผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ 3. ไม่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้
ประกันอุบัติเหตุ (Personal Accident)			
ประกันชีวิตแบบค้ำครองสินเชื่อ (Mortgage Reducing Term Assurance)			

หมายเหตุ: ทุกผลิตภัณฑ์ประกันชีวิตไม่สามารถใช้หรือนำไปใช้ในต่างประเทศได้ และไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ

** ทั้งนี้ ในกรณีที่บริษัทประกันชีวิตได้มีการพิจารณาความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์และบริการ โดยใช้ปัจจัยการประเมินความเสี่ยงมากกว่าจำนวนปี จจ่ายข้างต้น เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและระดับการพิจารณาความเสี่ยงภายในของบริษัทเอง สามารถพิจารณาให้ระดับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์และบริการของบริษัทนั้นแตกต่างจากที่ระบุในตารางนี้ได้

ตัวอย่าง ตารางสรุปผลการประเมินความเสี่ยงด้าน ML/TF/PF ของผลิตภัณฑ์หรือบริการ สำหรับกลุ่มธุรกิจประกันวินาศภัย

ผลิตภัณฑ์/บริการ	(1) สามารถให้ รับ หรือ เปลี่ยนเป็นเงินสดได้ 1 = ไม่ได้เลย 2 = ได้แต่วงเงินไม่สูง 3 = ได้ในวงเงินค่อนข้างสูง 4 = ได้ไม่จำกัด	(2) สามารถโอนหรือเปลี่ยน มือให้แก่บุคคลอื่นได้ 1 = ไม่ได้เลย 2 = ได้แต่มีเงื่อนไขยุ่งยาก หรือวงเงินไม่สูง 3 = ได้แต่มีเงื่อนไขหรือ วงเงินค่อนข้างสูง 4 = ได้ไม่จำกัด	(3) สามารถใช้หรือนำไปใช้ ได้ในต่างประเทศ 1 = ไม่ได้ 2 = ได้แต่วงเงินไม่สูง (ไม่เกิน 50,000 บาทต่อเดือน) 3 = ได้ในวงเงินค่อนข้างสูง 4 = ได้ไม่จำกัด	คะแนน รวม	ระดับ ความเสี่ยง	ความสอดคล้องกับ ลักษณะผลิตภัณฑ์ เสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ความสอดคล้องกับ ลักษณะผลิตภัณฑ์เสี่ยง ต่ำตามกฎหมายฯ	ผลการ ประเมิน ความเสี่ยง
ประกันอัคคีภัย	1	1	1	3	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง	ต่ำ
ประกันภัยรถยนต์ ทั้งภาคสมัครใจ และภาคบังคับ	1	1	1	3	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง	ต่ำ
ประกันภัยทางทะเลและขนส่ง	1	1	1	3	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง	ต่ำ
ประกันภัยเบ็ดเตล็ด เช่น ประกันอุบัติเหตุ ส่วนบุคคล/ ประกันสุขภาพ/ ประกันภัย การเดินทาง เป็นต้น	1	1	1	3	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง	ต่ำ
ผลิตภัณฑ์ประกันภัยอื่น ๆ ตามที่ได้รับ อนุมัติจากหน่วยงานกำกับดูแล	1	1	1	3	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง	ต่ำ

หมายเหตุ: *อ้างอิงจากกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 16 (2) (ค) การทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวที่เป็นการให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์หรือการให้บริการโอนเงินด้วยอิเล็กทรอนิกส์แต่ละครั้งซึ่งมูลค่าไม่เกินห้าหมื่นบาทต่อครั้ง

** อ้างอิงจากกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 16 (2) (ก) การทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวไม่ว่าครั้งเดียวซึ่งมีมูลค่าตั้งแต่หนึ่งแสนบาทขึ้นไปหรือหลายครั้งที่ความต่อเนื่องซึ่งมีมูลค่ารวมกันตั้งแต่หนึ่งแสนบาทขึ้นไป

คำอธิบายประกอบการประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์และบริการ

ประเภทบริการ	ความเสี่ยงสูง	ความเสี่ยงกลาง	ความเสี่ยงต่ำ
ประกันอัคคีภัย			<p>1. เนื่องจากการประกันความเสียหายตามสัญญาที่บริษัทตกลงจะชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้กับผู้เอาประกันภัย เมื่อมีเกิดความสูญเสียชีวิตหรือความเสียหายต่อทรัพย์สินที่ได้เอาประกันภัยไว้ อีกทั้งมีกระบวนการตรวจสอบและประเมินความเสียหายเพื่อชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามความเสียหายที่เกิดขึ้นแท้จริง</p> <p>2. แลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดไม่ได้ การยกเลิกกรมธรรม์ก่อนครบกำหนดระยะเวลาการเอาประกันภัยจะเป็นการคืนเบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยชำระมาแล้วกลับคืนไป โดยจะได้รับเบี้ยประกันภัยคืนตามระยะเวลาความคุ้มครองที่เหลืออยู่เท่านั้น</p> <p>3. บางประเภทอาจให้ความคุ้มครองในต่างประเทศ แต่การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนต้องเป็นไปตามเงื่อนไขความคุ้มครองของกรมธรรม์ประกันภัยเท่านั้น</p> <p>4. ไม่สามารถสะสมมูลค่าเงินได้ และไม่สามารถโอนมูลค่าให้แก่ผู้อื่นได้</p>
ประกันภัยรถยนต์ ทั้งภาคสมัครใจและภาคบังคับ			
ประกันภัยทางทะเลและขนส่ง			
ประกันภัยเบ็ดเตล็ด เช่น ประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคล/ ประกันสุขภาพ/ ประกันภัยการเดินทาง เป็นต้น			
ผลิตภัณฑ์ประกันภัยอื่น ๆ ตามที่ได้รับอนุมัติจากหน่วยงานกำกับดูแล			

หมายเหตุ: ** ทั้งนี้ ในกรณีที่บริษัทประกันชีวิตได้มีการพิจารณาความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์และบริการ โดยใช้ปัจจัยการประเมินความเสี่ยงมากกว่าจำนวนปัจจัยข้างต้น เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและระดับการพิจารณาความเสี่ยงภายในของบริษัทเอง สามารถพิจารณาให้ระดับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์และบริการของบริษัทนั้นแตกต่างจากที่ระบุในตารางนี้ได้